

RP 28/2025 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen och lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga nordiska länderna

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen och lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga nordiska länderna ändras.

Syftet med propositionen är att komplettera och ändra genomförandet av rambeslutet om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna. De lagändringar som det nationella genomförandet av rambeslutet förutsätter trädde i kraft i Finland 2004. Kommissionen gav emellertid våren 2024 Finland ett motiverat yttrande enligt vilket Finlands lagstiftning inte till alla delar är förenlig med rambeslutet. I propositionen föreslås sådana ändringar i lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen som anses behövliga med anledning av kommissionens motiverade yttrande.

Till den del det behövs föreslås också motsvarande ändringar i lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga nordiska länderna.

Dessutom korrigeras vissa fel som blivit kvar i de nämnda lagarna.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft i slutet av våren 2025.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING.....	3
1 Bakgrund och beredning.....	3
1.1 Rambeslut	3
1.2 Den nordiska konventionen	4
2 Rättsakernas huvudsakliga innehåll, nuläge och bedömning av nuläget	4
2.1 Rådets rambeslut om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna	4
2.2 Konventionen om överlämnande mellan de nordiska staterna på grund av brott (nordisk arresteringsorder).....	29
3 Förslagen och deras konsekvenser	30
3.1 De viktigaste förslagen	30
3.2 De huvudsakliga konsekvenserna.....	31
4 Lagstiftning i andra medlemsstater	32
5 Remissvar	33
5.1 Allmänt	33
5.2 De föreslagna 6 § 6 punkten och 8 § i EU-utlämningslagen	33
5.3 Övriga kommentarer	36
6 Specialmotivering.....	37
6.1 Lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen	37
6.2 Lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga nordiska länderna	47
7 Ikraftträdande	48
8 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning.....	49
LAGFÖRSLAG.....	53
1. Lag om ändring av lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen	53
2. Lag om ändring av lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga nordiska länderna.....	58
BILAGA.....	61
PARALLELLEXTER.....	61
1. Lag om ändring av lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen	61
2. Lag om ändring av lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga nordiska länderna.....	70

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Rambeslut

Europaparlamentets och rådets rambeslut om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna 2002/584/RIF, nedan *rambeslutet*, antogs den 13 juni 2002. Enligt artikel 34.1 i rambeslutet skulle medlemsstaterna vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa bestämmelserna i rambeslutet före den 31 december 2003. Regeringens proposition om genomförande av rambeslutet (RP 88/2003 rd) lämnades till riksdagen den 10 oktober 2003. Rambeslutet genomförs nationellt i huvudsak genom lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen (1286/2003), nedan *EU-utlämningslagen*, som trädde i kraft den 1 januari 2004.

I rambeslutet finns det både materiella och procedurmässiga bestämmelser om utlämning för brott mellan medlemsstaterna i Europeiska unionen. Även om begreppet arresteringsorder har använts i rambeslutet, handlar förfarandet som avses i rambeslutet i sak om utlämning för brott. Utlämning för brott är ett mellanstatligt förfarande där en person som befinner sig i en stat kan utlämnas till en ansökande stat för att åtgärder för väckande av åtal ska kunna vidtas eller ett frihetsstraff ska kunna verkställas.

Kommissionen har med stöd av artikel 258 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) inlett ett överträdelseförfarande mot Finland och flera andra medlemsstater när det gäller det nationella genomförandet av rambeslutet. I överträdelseförfarandet har kommissionen gett Finland en formell underrättelse den 23 september 2021, en kompletterande formell underrättelse den 14 juli 2023 och ett motiverat yttrande den 24 april 2024, vilka gäller genomförandet av flera bestämmelser i rambeslutet. Överträdelseförfarandet som kommissionen inlett pågår fortfarande. Finlands regering har i sitt svar på det motiverade yttrandet meddelat att de lagändringar som behövs kommer att träda i kraft i slutet våren 2025. Propositionen innehåller förslagen till lagändringarna.

Dessutom har det upptäckts flera brister i den praktiska tillämpningen av EU-utlämningslagen, av vilka några föreslås bli korrigerade genom de ändringar som föreslås i denna regeringsproposition. På grund av den brådskande tidsplan som kommissionens överträdelseförfarande ger upphov till har det dock inte varit möjligt att ta in alla behövliga ändringsförslag i propositionen. Avsikten är att fortsätta reformen av EU-utlämningslagen genom att lämna en separat regeringsproposition, som ska innehålla andra behövliga och delvis också nödvändiga ändringsförslag.

När det gäller propositionen är också EU-domstolens förhandsavgöranden av central betydelse. Domstolens avgöranden har en central betydelse vid tolkningen och tillämpningen av EU-rätten. EU-domstolen meddelar förhandsavgöranden utifrån de nationella domstolarnas begäranden. Domstolens förhandsavgörande kan gälla tolkningen av en bestämmelse i EU:s grundfördrag eller tolkningen eller giltigheten av en EU-rättsakt. Förhandsavgörandet är bindande för den nationella domstolen när denna avgör det aktuella ärendet. Dessutom är förhandsavgörandet bindande för andra nationella domstolar som behandlar samma ärende. Förhandsavgörandena kan också ha ett mer allmänt tolkningsvärde. Ett förhandsavgörande kan också förutsätta att den nationella lagstiftningen ändras, om den nationella lagstiftningen eller tolkningen av den strider mot den tolkning av EU-rätten som ingår i förhandsavgörandet. I fråga om rambeslutet om en europeisk arresteringsorder har EU-domstolen till exempel ansett att de verkställande rättsliga myndigheterna får vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder endast av de skäl som

följer av rambeslutet, såsom detta har tolkats av EU-domstolen (domen i mål C-700/21, O.G., punkt 33).

1.2 Den nordiska konventionen

Konventionen om överlämnande mellan de nordiska staterna på grund av brott (Nordisk arresteringsorder, FördrS 72/2012) trädde i kraft den 16 oktober 2012. Konventionen har satts i kraft nationellt genom lag 1382/2007 och lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga nordiska länderna (1383/2007), nedan *den nordiska utlämningslagen*.

Det har också ingåtts ett avtal mellan Europeiska unionen och Republiken Island och Konungariket Norge om överlämnande mellan Europeiska unionens medlemsstater och Island och Norge (EUT L 292, 21.10.2006), men i stället för det avtalet tillämpar Finland det nordiska utlämningsförfarandet.

Till den del det i propositionen föreslås ändringar i EU-utlämningslagen, vilka anses innebära ett effektivare samarbete än vad som föreskrivs i den nordiska utlämningslagen, föreslås motsvarande ändringar i den nordiska utlämningslagen. Vidare har det vid den praktiska tillämpningen av den nordiska utlämningslagen upptäckts brister, och avsikten är att korrigera en del av dessa brister genom denna regeringsproposition.

Bestämmelser om utlämning för brott till stater utanför Europeiska unionen och Norden finns i lagen om utlämning för brott (456/1970), nedan *den allmänna utlämningslagen*. Propositionen innehåller inga ändringsförslag som gäller den allmänna utlämningslagen.

Den arbetsgrupp som tillsattes av justitieministeriet den 3 juni 2024 har berett förslag till lagstiftningsändringar för att säkerställa att EU-utlämningslagen uppfyller de krav som kommissionen ställer i överträdelseförfarandet. Dessutom har det beretts vissa andra ändringar i EU-utlämningslagen och den nordiska utlämningslagen.

Utkastet till regeringsproposition var på remiss under tiden 19 februari–12 mars 2025.

Beredningsunderlaget till regeringspropositionen finns i den offentliga tjänsten på adressen <https://oikeusministerio.fi/sv/projekt?tunnus=OM052:00/2023>.

2 Rättsakternas huvudsakliga innehåll, nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Rådets rambeslut om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna

Artiklarna 1, 3 och 23 Skyldighet att verkställa en europeisk arresteringsorder; Skäl till att verkställighet av den europeiska arresteringsordern skall vägras; Tidsfrist för överlämnande av personen

Enligt **artikel 1.2** i rambeslutet ska medlemsstaterna ska verkställa varje europeisk arresteringsorder i enlighet med principen om ömsesidigt erkännande samt bestämmelserna i rambeslutet. Enligt **artikel 1.3** påverkar rambeslutet inte skyldigheten att respektera de grundläggande rättigheterna och de grundläggande rättsliga principerna i artikel 6 i Fördraget om Europeiska unionen.

Artikel 3 i rambeslutet innehåller bestämmelser om skäl till att verkställighet ska vägras, med stöd av vilka den verkställande rättsliga myndigheten är skyldig att vägra verkställa en europeisk arresteringsorder.

Enligt **artikel 23.4** i rambeslutet får överlämnandet i undantagsfall skjutas upp tillfälligt, av allvarliga humanitära skäl, till exempel om det finns godtagbara skäl att anta att verkställigheten uppenbart skulle innebära en fara för den eftersöktes liv eller hälsa. Verkställandet av den europeiska arresteringsordern ska äga rum så snart dessa skäl inte längre föreligger. Den verkställande rättsliga myndigheten ska omedelbart underrätta den utfärdande rättsliga myndigheten om detta och komma överens om ett nytt datum för överlämnandet. I så fall ska överlämnandet äga rum inom tio dagar från den nya tidpunkt som bestämts.

I 5 § 1 mom. 6 punkten i EU-utlämningslagen ingår en grund för förvägrande som gäller kränkning av de grundläggande och mänskliga rättigheterna, och enligt punkten ska utlämning förvägras om det finns grundad anledning att misstänka att den, som begärs utlämnad, på grund av ursprung, tillhörighet till en viss samhällsgrupp, religion, övertygelse eller politisk åsikt riskerar dödsstraff, tortyr eller någon annan behandling som kränker människovärdet eller blir utsatt för förföljelse som riktar sig mot hans eller hennes liv eller frihet eller annan förföljelse, eller om det med fog kan antas att hans eller hennes mänskliga rättigheter eller i grundlagen tryggade rättsskydd, yttrandefrihet eller föreningsfrihet kränks. Såsom det konstateras i RP 88/2003 rd (s. 22) innehåller de artiklar i rambeslutet som gäller skälen till att vägra utlämning, det vill säga artiklarna 3, 4 och 4a, inte någon uttrycklig sådan bestämmelse. Bestämmelsen har ansetts kunna baseras på bland annat ovannämnda artikel 1.3 i rambeslutet och skäl 12 och 13 i ingressen till rambeslutet, som gäller respekt för de grundläggande och mänskliga rättigheterna.

Enligt 5 § 2 mom. i EU-utlämningslagen ska utlämning också förvägras om utlämning med hänsyn till personens ålder, hälsotillstånd eller övriga personliga förhållanden eller på grund av särskilda omständigheter av humanitära skäl vore oskäligt och oskäligheten inte kan elimineras genom senareläggning av verkställigheten med stöd av 47 §. Bestämmelsen i 2 mom. baseras sig på 8 § i den allmänna utlämningslagen. Bestämmelsen innebär att EU-utlämningslagen innehåller en ovillkorlig grund för förvägrande som inte ingår i artikel 3 eller i andra artiklar i rambeslutet. Bestämmelsen togs in i EU-utlämningslagen under riksdagsbehandlingen med anledning av grundlagsutskottets utlåtande 18/2003 rd (s. 4). Det är trots allt inte korrekt, menar utskottet, att lagen inte medger något annat sätt att förhindra utlämningen av till exempel en allvarligt och kroniskt sjuk person än senareläggning av verkställigheten av utlämningsbeslutet. Enligt utskottet bör det därför ännu övervägas om en bestämmelse lik 8 § i lagen om utlämning för brott kunde skrivas in i den föreslagna lagen.

Kommissionen anser i sitt motiverade yttrande i fråga om 5 § 2 mom. i EU-utlämningslagen att Finland inte korrekt har införlivat artiklarna 1.2, 1.3, 3, 4 och 4a i rambeslutet i sin nationella lagstiftning, eftersom det inte finns någon motsvarande grund för förvägrande i rambeslutet. I det motiverade yttrandet fästs däremot inte uppmärksamhet vid 5 § 1 mom. 6 punkten i EU-utlämningslagen.

EU-domstolen har vid flera tillfällen ansett att med stöd av artikel 1.2 i rambeslutet innebär principen om ömsesidigt erkännande, som rambeslutets struktur grundar sig på, att medlemsstaterna i princip är skyldiga att verkställa en europeisk arresteringsorder. Enligt domstolen får medlemsstaterna utöver de i artikel 3 i rambeslutet angivna skälen till att verkställighet av en europeisk arresteringsorder ska vägras dessutom vägra att verkställa en sådan arresteringsorder endast i enlighet med artiklarna 4 och 4a i rambeslutet och på de villkor som anges i artikel 5 i rambeslutet. Huvudregeln är därmed att en europeisk arresteringsorder ska verkställas, och avsikten är att vägran att verkställa den ska vara ett undantag som ska tolkas

restriktivt (till exempel domen i mål C-123/08, Wolzenburg, punkt 57; C-404/15 och C-659/15 PPU, Aranyosi och Căldăraru, punkt 79 och 80; C-399/11, Melloni, punkt 38; C-168/13 PPU, Jeremy F, punkt 36; och C-216/18 PPU, LM, punkt 41).

Till denna del är även EU-domstolen dom i mål C-699/21, E.D.L., viktig, enligt vilken en verkställande rättslig myndighet följaktligen har rätt att tillfälligt skjuta upp överlämnandet av den eftersökta personen, om det på grundval av objektiva uppgifter, såsom läkarintyg eller sakkunnigutlåtanden, finns synnerliga skäl att anta att verkställigheten av arresteringsordern uppenbart riskerar att äventyra den eftersökta personens hälsa, till exempel på grund av att denne drabbas av en sjukdom eller ett tillfälligt tillstånd av ohälsa före den planerade tidpunkten för överlämnandet (punkt 37).

Enligt domskälen (punkterna 47 och 48) ska den verkställande rättsliga myndigheten i ett fall där den undantagsvis beslutar att tillfälligt skjuta upp överlämnandet med stöd av artikel 23.4 i rambeslutet, jämförd med artikel 4 i stadgan, begära att den utfärdande rättsliga myndigheten lämnar alla uppgifter som krävs för att det ska kunna säkerställas att det sätt som den lagföring som avses med den europeiska arresteringsordern kommer att ske eller förutsättningarna för ett eventuellt frihetsberövande av den eftersökta personen gör det möjligt att undanröja den risk som avses i domen (se även domen i mål C-404/15 och C-659/15 PPU, Aranyosi och Căldăraru, punkt 95). Om sådana garantier lämnas av den utfärdande rättsliga myndigheten, följer det av artikel 23.4 att den europeiska arresteringsordern ska verkställas (punkt 48).

EU-domstolen konstaterade dessutom i mål C-699/21, E.D.L., i fråga om artikel 1.3 i rambeslutet, att det emellertid inte kan uteslutas att den verkställande rättsliga myndigheten – i undantagsfall, mot bakgrund av uppgifter som den utfärdande rättsliga myndigheten lämnat och andra uppgifter som den har tillgång till – kommer fram till dels att det finns grundad anledning att anta att den eftersökta personen vid ett överlämnande löper en risk som den i punkt 42 ovan angivna, dels att denna risk inte kan undanröjas inom rimlig tid (punkt 50).

Enligt domstolen ska det i ett sådant fall även tas hänsyn till artikel 1.3 i rambeslutet, enligt vilken förekomsten av en risk för åsidosättande av grundläggande rättigheter kan ge den verkställande rättsliga myndigheten rätt att i undantagsfall och efter lämplig prövning avstå från att verkställa en europeisk arresteringsorder (punkt 52, se även domen i mål C-158/21, Puig Gordi m.fl., punkt 72 och där angiven rättspraxis). I ett sådant fall gäller enligt artikel 1.3 i rambeslut 2002/584 – tolkad mot bakgrund av artikel 4 i stadgan – att den verkställande rättsliga myndigheten inte får verkställa den europeiska arresteringsordern (punkt 53 och domen i mål C-404/15 och C-659/15 PPU, Aranyosi och Căldăraru, punkt 104, och domen i mål C-241/15, Bob-Dogi, punkt 66).

Kommissionen har ansett att verkställighet av en europeisk arresteringsorder endast kan vägras med stöd av artikel 1.3 i rambeslutet om de kriterier som EU-domstolen har fastställt uppfylls, det vill säga att det finns en risk för att den förväntade livslängden för en allvarligt sjuk person avsevärt förkortas eller att hans eller hennes hälsotillstånd försämras snabbt, avsevärt och oåterkalleligt, och denna fara inte kan förhindras inom skälig tid. Enligt kommissionen föreskrivs det dock i 5 § 2 mom. i EU-utlämningslagen att verkställighet av en europeisk arresteringsorder ska vägras av hälsoskäl som är mer omfattande än de kriterier som fastställts av EU-domstolen.

EU-domstolens dom i mål C-699/21, E.D.L., och den ståndpunkt som kommissionen framför i sitt motiverade yttrande tycks möjliggöra att 5 § 2 mom. i EU-utlämningslagen inte behöver upphävas, utan det räcker att momentet ändras så att det motsvarar innehållet i domen. I propositionen har det ansetts motiverat att bibehålla momentet i ändrad lydelse, eftersom den

som tillämpar lagen då har en bestämmelse på lagnivå om vilken grund för förvägrande som ska iakttas, istället för att han eller hon ska tolka domen i mål C-699/21, E.D.L.

Det viktigaste är att den bestämmelse som föreslås överensstämmer med den rättsnorm som ingår i domslutet i EU-domstolens dom. Enligt denna rättsnorm ska artikel 1.3 och 23.4 i rambeslutet, tolkad mot bakgrund av artikel 4 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, tolkas så att om det finns giltiga skäl att anta att utlämningen av den eftersökta personen med stöd av en europeisk arresteringsorder uppenbart äventyrar personens hälsa, har den verkställande rättsliga myndigheten rätt att i undantagsfall tillfälligt skjuta upp utlämningen; om den verkställande rättsliga myndigheten, som med stöd av en europeisk arresteringsord måste besluta om utlämning av en eftersökt person som är allvarligt sjuk, anser att det finns vägande och faktiska skäl för att utlämningen utsätter personen för en verklig risk för att personens förväntade livslängd avsevärt förkortas eller hälsotillstånd snabbt, avsevärt och oåterkalleligt försämras, ska myndigheten skjuta upp utlämningen och be den ansökande rättsliga myndigheten att lämna alla uppgifter om de förhållanden under vilka personen kommer att åtalas eller häktas samt om möjligheterna att anpassa dessa förhållanden för att förhindra att en sådan risk för personens hälsotillstånd uppstår; om det utifrån de uppgifter som lämnats av den ansökande rättsliga myndigheten och alla andra uppgifter som finns till förfogande för den verkställande rättsliga myndigheten verkar som att denna fara inte kan undvikas inom skäligen tid, ska den verkställande myndigheten vägra att verkställa den europeiska arresteringsordern. Om faran däremot kan undvikas inom skäligen tid ska en överenskommelse göras med den ansökande rättsliga myndigheten om en ny tidpunkt för utlämningen.

Propositionen innehåller ett förslag till grund för förvägrande (det ändrade 5 § 2 mom.), som baserar sig på ovannämnda domslut. Grunden för förvägrande föreslås vara ovillkorlig i enlighet med domslutet. Bestämmelser om senareläggning av verkställighet finns även i fortsättningen i 47 § i EU-utlämningslagen.

Det bör dock noteras att EU-domstolens dom i mål C-699/21, E.D.L., endast gällde en situation där en person som lider av allvarliga, kroniska och eventuellt obotliga sjukdomar skulle utlämnas. I fråga om detta mål ansåg domstolen att artiklarna 1.3 och 23.4 i rambeslutet, tolkade mot bakgrund av artikel 4 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, var centrala. Artikel 23.4 gäller dock enligt ordalydelsen också andra allvarliga humanitära skäl. Det som i artikeln avses med godtagbara skäl att anta att verkställigheten uppenbart skulle innebära en fara för den eftersöktes liv eller hälsa, har framförts som ett exempel på humanitära skäl. EU-domstolen kan därför inte anses ha tagit ställning till alla de humanitära skäl som avses i artikel 23.4. Också i 5 § 2 mom. i den gällande EU-utlämningslagen nämns utöver hälsotillstånd också ålder, övriga personliga förhållanden och särskilda omständigheter som grunder för oskälighet som baserar sig på humanitära skäl. I domslutet i målet C-699/21, E.D.L., hänvisades det särskilt till artikel 4 i unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, som innehåller ett förbud mot tortyr eller omänsklig eller förnedrande bestraffning och behandling, enligt vilket ingen får torteras eller behandlas eller bestraffas på ett omänskligt eller förnedrande sätt.

I propositionen anses det att till den del det är fråga om annan omänsklig eller förnedrande behandling än sådan som avses i artikel 23.4 och som gäller en persons hälsotillstånd, skulle en eventuell vägran att utlämna en person i Finland i fortsättningen kunna grunda sig på 5 § 1 mom. 6 punkten i EU-utlämningslagen, som bland annat omfattar även sådan behandling som kränker människovärdet samt kränkning av de mänskliga rättigheterna. Liksom grundlagsutskottet har konstaterat i sitt utlåtande GrUU 18/2003 rd avses med mänskliga rättigheter i dylika bestämmelser förbud mot omänsklig eller förnedrande behandling. Lagutskottet har i sitt betänkande 7/2003 rd konstaterat att omänsklig eller förnedrande behandling inte behöver

nämnas särskilt i bestämmelsen, utan i stället föreslår utskottet samma uttryck som grundlagens 9 § 4 mom., nämligen "någon annan behandling som kränker människovärdet".

Eftersom EU-domstolen till dessa delar ännu inte har meddelat någon dom som preciserar rambeslutets bestämmelser, har det inte ansetts motiverat att i propositionen föreslå särskilda bestämmelser som grundar sig på nationell prövning. Liksom ovan konstateras kan vägran vid behov grunda sig på 5 § 1 mom. 6 punkten i EU-utlämningslagen.

I enskilda fall kan detta anses vara tillämpligt även när det gäller en person som fyllt 15 men inte 18 år och som begärs utlämnad, i fråga om vilken hänsyn måste tas till konventionen om barnets rättigheter i enlighet med grundlagsutskottet och lagutskottet ståndpunkter (LaUB 7/2003 rd och GrUU 18/2003 rd). I konventionen avses med barn varje människa under 18 år, om inte myndighet uppnås tidigare enligt den lag som gäller för barnet. Enligt grundlagsutskottet bör konventionsbestämmelserna följaktligen beaktas på lämpligt sätt när lagen tillämpas på personer som fyllt 15 men inte 18 år. Detta kan enligt utskottets mening innebära att verkställigheten av ett beslut om utlämning senareläggs i enlighet med 47 § eller, beroende på fallet, att utlämning förvägras med stöd av den nu gällande 5 § 1 mom. 6 punkten. I fråga om förvägran hänvisade lagutskottet hänvisade i sitt betänkande till det vid riksdagsbehandlingen godkända 5 § 2 mom., som enligt propositionen i fortsättningen inte kan användas som grund till förvägrande till denna del. Det är inte känt att det under EU-utlämningslagens giltighetstid skulle ha funnits fall där personer som fyllt 15 men inte 18 år har begärts utlämnade från Finland. I fråga om ett sådant fall skulle prövning om utlämning i hög grad variera från fall till fall. Det kan inte anses motiverat att ta in en särskild bestämmelse i lagen, eftersom rambeslutet inte innehåller någon bestämmelse om detta och EU-domstolen inte har meddelat någon dom som gäller en sådan situation.

Artikel 2 Tillämpningsområde för en europeisk arresteringsorder

I **artikel 2.1** i rambeslutet föreskrivs det om tillämpningsområdet för en arresteringsorder. Enligt punkt 1 i artikeln får en europeisk arresteringsorder utfärdas för gärningar som enligt den utfärdande medlemsstatens lagstiftning kan leda till fängelse eller annan frihetsberövande åtgärd i tolv månader eller mer. Detsamma gäller om ett straff eller en annan frihetsberövande åtgärd i minst fyra månader har dömts ut.

I 53 § 2 mom. i EU-utlämningslagen föreskrivs det om förutsättningarna för en framställning i fråga om framställningar som gäller verkställighet av frihetsstraff. Enligt momentet kan framställning göras om gripande och utlämning till Finland för att ett frihetsstraff ska kunna verkställas, om en verkställbar dom har meddelats i Finland för den gärning som ligger till grund för framställningen och om den påföljd som har dömts ut är ett fängelsestraff på minst fyra månader. Den förutsättning som anges i momentet om att domen som ligger till grund för framställningen ska ha meddelats i Finland kan anses vara mer begränsad än ordalydelsen i artikel 2.1 i rambeslutet. Denna förutsättning har också varit problematisk i det praktiska samarbetet. I propositionen föreslås det därför att denna förutsättning stryks. Det skulle räcka med att en dom som är verkställbar i Finland har meddelats. Detta avser en dom som kan ha meddelats också i en annan stat, men som är verkställbar i Finland. Kommissionen har inte till denna del lämnat något motiverat yttrande.

Artikel 4 Skäl till att verkställighet av den europeiska arresteringsordern får vägras

Enligt **artikel 4.1** i rambeslutet får den verkställande rättsliga myndigheten vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder om, i något fall som anges i artikel 2.4, den gärning som ligger

till grund för arresteringsordern inte är ett brott enligt lagen i den verkställande staten; när det gäller skatter och andra avgifter, tullar och valutatransaktioner får dock verkställandet av arresteringsordern inte vägras av det skälet att den verkställande medlemsstatens lagstiftning inte föreskriver samma typ av skatter eller avgifter eller att den inte innehåller samma slags bestämmelser om skatter och andra avgifter, tullar och valutatransaktioner som den utfärdande medlemsstatens lagstiftning.

Enligt 2 § 1 mom. i EU-utlämningslagen ska utlämning beviljas, om det strängaste straffet enligt den ansökande medlemsstatens lagstiftning för den gärning som ligger till grund för framställningen är ett frihetsstraff på minst ett år, och gärningen enligt finsk lag utgör brott eller skulle ha utgjort brott om den hade begåtts i Finland under motsvarande förhållanden. Uttrycket i paragrafen är, om det har begåtts i Finland under motsvarande förhållanden, enligt så kallade nationellt begränsade brott, såsom skattebrott, som enligt finsk lag är straffbara endast om de riktar sig mot Finland. Motsvarande uttryck finns i 2 § 2 mom.

Kommissionen har dock i sitt motiverade yttrande ansett att Finland inte korrekt har införlivat artikel 4.1 i rambeslutet i sin nationella lagstiftning.

Enligt propositionen finns det utifrån kommissionens motiverade yttrande skäl att anse, att den lagstiftning som genomför rambeslutet borde ändras så att den tillräckligt entydigt uppfyller förpliktelserna i rambeslutet. Därför föreslås det i propositionen att det till 2 § i EU-utlämningslagen fogas ett nytt 3 mom., som uttryckligen innehåller innehållet i artikel 4.1 i fråga om skatter, avgifter, tullar och valutatransaktioner.

Enligt **artikel 4.6** i rambeslutet får den verkställande rättsliga myndigheten vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder om den europeiska arresteringsordern har utfärdats för verkställighet av ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd och den eftersökte uppehåller sig i, är medborgare eller bosatt i den verkställande medlemsstaten och denna stat åtar sig att själv verkställa detta straff eller denna åtgärd enligt denna medlemsstats lagstiftning.

Enligt 5 § 1 mom. 4 punkten i EU-utlämningslagen ska utlämning förvägras om framställningen gäller verkställighet av ett frihetsstraff och den som begärs utlämnad är finsk medborgare och anhåller om att få avtjäna frihetsstraffet i Finland; frihetsstraffet ska verkställas i Finland med iakttagande av vad som särskilt föreskrivs om detta.

Enligt 6 § 6 punkten i den lagen kan utlämning förvägras om framställningen gäller verkställighet av ett frihetsstraff och den som begärs utlämnad är varaktigt bosatt i Finland och anhåller om att få avtjäna frihetsstraffet i Finland, och det på grund av hans eller hennes personliga förhållanden eller av något annat särskilt skäl är motiverat att frihetsstraffet avtjänas i Finland; frihetsstraffet ska verkställas i Finland med iakttagande av vad som särskilt föreskrivs om detta.

Kommissionen har i sitt motiverade yttrande ansett att Finland inte korrekt har införlivat artikel 4.6 i rambeslutet i sin nationella lagstiftning, eftersom det i 5 § 1 mom. 4 punkten i EU-utlämningslagen föreskrivs om en ovillkorlig grund för förvägrande som gäller finska medborgare, även om grunden för förvägrande enligt rambeslutet ska vara beroende av prövning.

Centralt i detta avseende är EU-domstolens dom i mål C-665/20 PPU, X, där domstolen har konstaterat att medlemsstaterna, när de väljer att införliva ett skäl som medför att verkställighet får vägras, inte får föreskriva att de rättsliga myndigheterna är skyldiga att vägra att verkställa varje europeisk arresteringsorder som formellt omfattas av tillämpningsområdet för dessa skäl,

utan möjlighet för dessa myndigheter att beakta omständigheterna i varje enskilt fall (punkt 44). Enligt domen i mål C-579/15, Popławski, måste den verkställande rättsliga myndigheten dock enligt artikel 4.6 i rambeslutet ha ett utrymme för skönsässig bedömning vad gäller frågan huruvida det föreligger skäl eller inte att vägra utlämning. Härvid måste myndigheten kunna beakta syftet med denna grund för att vägra verkställighet enligt denna bestämmelse, vilket enligt domstolens fasta praxis är att den verkställande rättsliga myndigheten ska kunna fästa särskild vikt vid möjligheterna att underlätta den eftersökta personens återanpassning till samhället efter det att denne avtjänat sitt straff (punkt 21). Enligt punkt 23 i domen kan en medlemsstats lagstiftning som genomför artikel 4.6 i rambeslut 2002/584 genom att föreskriva att dess rättsliga myndigheter under alla omständigheter är skyldiga att vägra verkställighet av en europeisk arresteringsorder för det fall den eftersökta personen är bosatt i den medlemsstaten, utan att dessa myndigheter har något som helst utrymme för skönsässig bedömning, inte anses vara förenlig med nämnda rambeslut. Detta kan anses innebära att trots att medlemsstaterna har ett visst utrymme för skönsässig bedömning, har de i fråga om en grund för förvägrande som är beroende av prövning inte rätt att införliva grunden som ovillkorlig i sin nationella lagstiftning.

Kommissionen har i sitt motiverade yttrande främst ingripit i att den grund för förvägrande som avses i 5 § 1 mom. 4 punkten i EU-utlämningslagen och som gäller finska medborgare är ovillkorlig, även om grunden för förvägrande i rambeslutet är beroende av prövning. I propositionen har det bedömts att det till denna del kan anses klart att den ovillkorliga grunden för förvägrande i 5 § 1 mom. 4 punkten i EU-utlämningslagen bör ändras så att den är beroende av prövning, och därför föreslås det att bestämmelsen i fråga upphävs. Det föreslås att det föreskrivs om en sådan grund för förvägrande som gäller finska medborgare i 6 § som en grund för förvägrande som är beroende av prövning.

Till denna del är det av central betydelse att ändringen av grunden för förvägrande som gäller finska medborgare så att den är beroende av prövning skulle innebära att utlämning av en medborgare inte längre enbart är beroende av den personens samtycke. En ytterligare förutsättning är att frihetsstraffet ska verkställas i Finland. Detta är av betydelse med tanke på 9 § 3 mom. i grundlagen. Vid riksdagsbehandlingen av EU-utlämningslagen konstaterade grundlagsutskottet i sitt utlåtande 18/2003 rd, att en finsk medborgare kan följaktligen inte mot sin vilja utlämnas eller föras till en annan EU-stat för att avtjäna ett frihetsstraff. Bestämmelserna är därför inte på denna punkt problematiska i relation till grundlagens 9 § 3 mom. Grundlagen har dock därefter ändrats till denna del. Enligt gällande 9 § 3 mom. i grundlagen får finska medborgare inte hindras att resa in i landet, landsförvisas eller mot sin vilja utlämnas eller föras till ett annat land. Genom lag kan dock föreskrivas att finska medborgare får utlämnas eller föras till ett land där deras mänskliga rättigheter och rättssäkerhet kan garanteras, när åtgärden vidtas med anledning av brott eller när syftet med den är rättegång eller verkställighet av ett beslut som gäller vårdnad om eller vård av barn. I propositionen har ansetts att eftersom det är fråga om utlämning till en annan medlemsstat, möjliggör det ändrade 9 § 3 mom. i grundlagen att det genom vanlig lag kan föreskrivas om utlämning av en finsk medborgare, även om det sker utan personens samtycke.

Som det konstaterats ovan innehåller 6 § 6 punkten i EU-utlämningslagen de bestämmelser som avses i artikel 4.6 i rambeslutet i fråga om personer som är varaktigt bosatta i Finland. Det kan anses motiverat att den nya bestämmelsen, som gäller finska medborgare och är beroende av prövning, placeras i den nämnda 6 § 6 punkten, som enligt förslaget då blir 1 mom. 6 punkten, och i det nya 6 § 2 mom.

Artikel 4.6 i rambeslutet omfattar utöver medborgare och varaktigt bosatta också personer som vistas i en medlemsstat, i fråga om vilka det inte har tagits in några bestämmelser i EU-

utlämningslagen. Dock enligt domslutet i EU-domstolens dom i mål C-42/11, Lopes da Silva Jorge, kan en medlemsstat inte undantagslöst och automatiskt utesluta alla medborgare från andra medlemsstater som uppehåller sig eller är bosatta där från detta tillämpningsområde oavsett vad de har för anknytning till det landet. Detta kan anses betyda att det i EU-utlämningslagen bör tas in bestämmelser också i fråga om medborgare från andra medlemsstater som vistas på finskt territorium.

EU-domstolens ståndpunkt baserade sig bland annat på artikel 18 i FEUF, enligt vars punkt 1 all diskriminering på grund av nationalitet är förbjuden inom fördragets tillämpningsområde och utan att det påverkar tillämpningen av någon särskild bestämmelse i fördragen. Förbudet mot diskriminering enligt den artikeln är tillämpligt på unionens, det vill säga medlemsstaternas, medborgare. EU-domstolen konstaterade i punkt 39 i ovannämnda dom att medlemsstaterna också måste iaktta artikel 18 i FEUF när de införlivar artikel 4.6 i rambeslutet med sin nationella rätt. I punkt 40 i domen konstaterades att med hänsyn till det syfte som särskilt eftersträvas med artikel 4.6 i rambeslutet, det vill säga att underlätta återanpassningen till samhället för en person som dömts till ett frihetsstraff i en annan medlemsstat, ska medborgare i den verkställande medlemsstaten och medborgare i andra medlemsstater som bor eller uppehåller sig i den verkställande medlemsstaten och är integrerade i samhället i den staten i princip inte behandlas olika.

EU-domstolen har i domslutet i domen till mål C-700/21, O.G., tagit ställning till tredjelandsmedborgares ställning och konstaterat att artikel 4.6 i rambeslutet, jämförd med principen om allas likhet inför lagen i artikel 20 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, utgör ett hinder för en lagstiftning som innebär att tredjelandsmedborgare som uppehåller sig eller är bosatta i den medlemsstaten undantagslöst och automatiskt är undantagna från tillämpningsområdet för den fakultativa vägransgrunden i nämnda bestämmelse och att den verkställande rättsliga myndigheten därmed inte har rätt att göra en bedömning av tredjelandsmedborgares anknytning till nämnda medlemsstat. Enligt artikel 20 i stadgan om de grundläggande rättigheterna är alla människor lika inför lagen. Bestämmelsen begränsar sig inte enbart till unionsmedborgare, utan omfattar också tredjelandsmedborgare.

I punkt 47 i samma dom konstateras det i fråga om bedömningen av huruvida en person är varaktigt bosatt eller vistas i ett land att med avseende på den första förutsättningen, ska en tredjelandsmedborgare mot vilken det har utfärdats en europeisk arresteringsorder och som uppehåller sig eller är bosatt i den verkställande medlemsstaten anses vara i en jämförbar situation med en medborgare i den medlemsstaten eller med en medborgare i en annan medlemsstat som uppehåller sig eller är bosatt i den verkställande medlemsstaten och mot vilken det har utfärdats en arresteringsorder. I punkt 48 i den domen konstateras det i fråga om åtagande att verkställa domen att det i den andra förutsättningen, således inte finns något som kan läggas till grund för en åtskillnad mellan situationen för en tredjelandsmedborgare och situationen för en unionsmedborgare i ett fall där båda personer är föremål för en europeisk arresteringsorder för straffverkställighet och uppehåller sig eller är bosatta i en medlemsstat.

Vidare i punkt 49 i den domen konstateras det att unionsmedborgare och tredjelandsmedborgare som uppfyller den ovan i punkt 47 första förutsättningen kan, efter de kontroller som det ankommer på den verkställande rättsliga myndigheten att göra, visa sig ha jämförbara möjligheter till återanpassning till samhället om de – i fall där de är föremål för en europeisk arresteringsorder för straffverkställighet – avtjänar sin påföljd i den verkställande medlemsstaten. I punkt 50 konstateras det att under dessa omständigheter finner EU-domstolen att det framgår av ordalydelsen i och syftet med artikel 4.6 i rambeslutet att det inte kan presumeras att en tredjelandsmedborgare mot vilken det har utfärdats en europeisk

arresteringsorder för straffverkställighet och som uppehåller sig eller är bosatt i den verkställande medlemsstaten nödvändigtvis befinner sig i en situation som är olik situationen för en medborgare i den medlemsstaten eller en medborgare i en annan medlemsstat som uppehåller sig eller är bosatt i den verkställande medlemsstaten och mot vilken det har utfärdats en sådan arresteringsorder. Vid tillämpning av den fakultativa vägransgrunden i denna bestämmelse måste nyss nämnda personer tvärtom anses kunna vara i en jämförbar situation om det framgår att de i verklig grad är integrerade i den verkställande medlemsstaten. Enligt punkt 51 innebär detta att en nationell lagstiftning i en medlemsstat som syftar till att införliva artikel 4.6 i rambeslutet inte kan anses vara förenlig med principen om allas likhet inför lagen i artikel 20 i stadgan om den innebär en skillnad i behandling mellan å ena sidan de egna medborgarna och övriga unionsmedborgare samt å andra sidan tredjelandsmedborgare, vilken består i att tredjelandsmedborgare undantagslöst och automatiskt är undantagna från tillämpningsområdet för den fakultativa vägransgrunden i denna bestämmelse, även om de uppehåller sig eller är bosatta i medlemsstaten och oberoende av i vilken grad de har integrerat sig i samhället i den medlemsstaten. Det kan nämligen inte anses finnas sakliga skäl för en sådan skillnad i behandling, i den mening som avses i den rättspraxis som anges i punkt 42 ovan.

På ovannämnda grunder föreslås det i propositionen att det i de föreslagna 6 § 1 mom. 6 punkten och 2 mom. i EU-utlämningslagen tas in genomförandebestämmelserna i artikel 4.6 i rambeslutet i fråga om både finska medborgare och personer som är varaktigt bosatta och vistas i Finland, oberoende av om de är medborgare i en medlemsstat eller tredjelandsmedborgare. Också 6 § 6 punkten i den gällande EU-utlämningslagen är i enlighet med ordalydelsen i artikel 4.6 i rambeslutet tillämplig på alla som är varaktigt bosatta i Finland och inte bara på medborgare i andra medlemsstater. EU-domstolen har i punkt 46 i domen till mål C-700/21, O.G., konstaterat att det dock framgår av ordalydelsen i artikel 4.6 i rambeslutet att det i denna bestämmelse inte görs någon åtskillnad beroende på om den person som är föremål för den europeiska arresteringsordern – i fall där han eller hon inte är medborgare i den verkställande medlemsstaten – är medborgare i en annan medlemsstat eller inte.

EU-domstolen har i sina domar också tagit ställning till hur en medlemsstat i fråga om olika persongrupper kan använda sin prövningsrätt när det gäller artikel 4.6 i rambeslutet. EU-domstolen har i domen till mål C 42/11, Lopes da Silva Jorge (punkt 32) slagit fast att syftet med detta skäl till att verkställighet får vägras bland annat är att den verkställande rättsliga myndigheten ska kunna fästa särskild vikt vid möjligheterna att underlätta den eftersökta personens återanpassning till samhället efter det att denne avtjänat sitt straff (samma gäller i till exempel domarna i målen C-514/17, Sut, punkt 33 och 36, C-66/08, Kozłowski, punkt 45 och C-123/08, Wolzenburg, punkt 62 och 67 samt C-700/21, O.G., punkt 49 i fråga om tredjelandsmedborgare). EU-domstolen har i samma dom konstaterat att medlemsstaterna förvisso har ett visst utrymme för skönsmässig bedömning vid genomförandet av denna bestämmelse. En verkställande medlemsstat har rätt att endast eftersträva ett sådant syfte i förhållande till personer som har uppvisat en viss grad av integration i samhället i nämnda medlemsstat (punkt 33 och domen i mål C-123/08, Wolzenburg, punkterna 61, 67 och 73). Samtidigt har domstolen i punkt 34 konstaterat att medlemsstaterna således får, vid genomförande av artikel 4 led 6 i rambeslutet, begränsa de fall där det är möjligt att i egenskap av verkställande medlemsstat vägra att överlämna en person som omfattas av tillämpningsområdet för nämnda artikel 4 led 6, genom att villkora tillämpningen av den bestämmelsen – när den eftersökta personen är medborgare i en annan medlemsstat och har uppehållsrätt enligt artikel 21.1 i FEUF – med att denne lagligen har uppehållit sig en viss period i den verkställande medlemsstaten (liksom i domen i mål C-123/08, Wolzenburg, punkterna 62 och 74).

EU-domstolen har också slagit fast att uttrycken ”uppehåller sig” och ”bosatt” ska ges en enhetlig tolkning i alla medlemsstater, då de hänför sig till autonoma unionsrättsliga begrepp (punkt 36, liksom i domen i mål C-66/08, Kozłowski, punkterna 41–43). Enligt punkt 37 kan medlemsstaterna inte ge dessa uttryck en större räckvidd än den som följer av en enhetlig tolkning av denna bestämmelse i alla medlemsstater (liksom i domen i mål C-66/08, Kozłowski, punkt 43). Enligt punkt 38 har EU-domstolen redan tidigare slagit fast att uttrycket ”uppehåller sig” inte kan ges en så vid tolkning att den verkställande rättsliga myndigheten får vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder redan av det skälet att den eftersökta personen tillfälligt befinner sig i den verkställande medlemsstaten (liksom i domen i mål C-66/08, Kozłowski, punkt 36).

Enligt punkt 42 kan ett krav på fem års oavbruten vistelse för medborgare i andra medlemsstater anses säkerställa att den eftersökta personen är tillräcklig integrerad i den verkställande medlemsstaten (liksom i domen i mål C-123/08, Wolzenburg, punkt 68). EU-domstolen har konstaterat att detta krav på fem års oavbruten vistelse är precis det som har fastställts som den tid efter vilken en unionsmedborgare erhåller permanent uppehållsrätt i den mottagande medlemsstaten (domen i mål C-123/08, Wolzenburg, punkt 71). Enligt artikel 16 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier ska unionsmedborgare som har uppehållit sig lagligt under en fortlöpande period av fem år i den mottagande medlemsstaten ha permanent uppehållsrätt där. EU-domstolen har dock ansett att när det gäller unionsmedborgare får den verkställande medlemsstaten inte uppställa ytterligare administrativa krav, såsom krav på permanent uppehållstillstånd, utöver villkor avseende vistelsens längd i denna stat, för att tillämpa skälet till att verkställighet av en europeisk arresteringsorder får vägras (domen i mål C-123/08, Wolzenburg, domslut).

EU-domstolen kan i domen till mål C-42/11, Lopez da Silva, anses godkänna att medlemsstaterna får villkora tillämpningen av bestämmelsen med att den eftersökta personen har uppehållit sig i den verkställande medlemsstaten (punkt 34). Också i domen till mål C-123/08, Wolzenburg, förefaller domstolen godkänna villkoret om att en medborgare ska ha vistats lagligt i den verkställande staten (punkt 74 samt punkt 1 och 3 i domslutet). I punkt 1 i domslutet i den domen används också begreppet lagligen bosatt. Liksom ovan har konstaterats, slås det dock fast i punkt 2 i det domslutet att ytterligare administrativa krav, såsom krav på permanent uppehållstillstånd, inte får uppställas. I dessa fall är det fråga om medborgare i en medlemsstat, vars rätt till vistelse grundar sig på ovannämnda direktiv 2004/38/EG.

EU-domstolen har dock i domen till ett äldre mål C-66/08, Kozłowski, slagit fast att man inte endast av den omständigheten att den berörda personen inte uppehåller sig i den verkställande medlemsstat i enlighet med de nationella uppehållsrättsliga bestämmelserna kan dra slutsatsen att personen i fråga inte ”uppehåller sig” i denna medlemsstat, i den mening som avses i artikel 4.6 i rambeslutet. Domstolen konstaterar emellertid att dessa omständigheter kan ha betydelse för den verkställande myndigheten när den har att bedöma om den berörda personen omfattas av tillämpningsområdet för nämnda bestämmelse. (punkt 50). EU-domstolens domar är således inte enhetliga till denna del, men eftersom de nyare domarna verkar göra det möjligt att medlemsstaterna kräver laglig bosättning och vistelse, kan detta anses vara en nyare rättsnorm som kan införlivas i den nationella lagstiftningen. Därför föreslås det i propositionen att nämnda krav tas in i lagstiftningen.

EU-domstolen har i punkt 52 i domen i mål C-700/21, O.G., i fråga om tredjelandsmedborgare slagit fast att det inte finns något som hindrar att en medlemsstat, vid införlivandet av artikel 4.6 i rambeslutet med sin nationella rätt, föreskriver ett krav på viss minsta sammanhängande vistelse- eller bosättningsperiod i landet för att tredjelandsmedborgare som är föremål för en

européisk arresteringsorder ska kunna omfattas av tillämpningsområdet för den fakultativa vägransgrunden i denna bestämmelse (i fråga om medborgare i medlemsstaterna se domen i mål C-123/08, Wolzenburg). Detta gäller dock under förutsättning att detta krav inte går utöver vad som behövs för att det ska kunna säkerställas att den eftersökta personen i verklig grad är integrerad i den verkställande medlemsstaten. Domstolen fastställde inte i sin dom hur länge en tredjelandsmedborgare ska ha varit bosatt i en medlemsstat, men hänvisade dock till rådets direktiv 2003/109/EG om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning. Enligt artikel 4 i direktivet ska ställning som varaktigt bosatt beviljas till tredjelandsmedborgare som varit lagligen och oavbrutet bosatta inom en medlemsstats territorium i fem år. Dessutom ska medlemsstaterna till en varaktigt bosatt utfärda ett EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta som ska gälla i minst fem år. Uppehållstillståndet ska, i förekommande fall på ansökan, förnyas automatiskt när det löper ut. I bestämmelserna om uppehållstillstånd för tredjelandsmedborgare finns således samma krav på fem års bosättning som i motsvarande bestämmelser om medlemsstaternas medborgare.

Nationella bestämmelser om uppehållstillstånd finns i utlänningslagen (301/2004). Bestämmelser om unionsmedborgares rätt till permanent uppehållsrätt finns i 161 g § i den lagen och bestämmelser om beviljande av EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare finns i 56 a § i den lagen. I Finland är det fråga om ett permanent tillstånd som gäller tills vidare på samma sätt som ett nationellt permanent tillstånd, om vilket det föreskrivs i 56 § i den lagen.

Även om EU-domstolen till denna del inte har fastställt hur länge en tredjelandsmedborgare ska ha varit bosatt i en medlemsstat, anses det i propositionen vara ändamålsenligt att också i fråga om tredjelandsmedborgare använda den gräns på fem år som domstolen uttryckligen har fastställt för medborgare i en annan medlemsstat. En ytterligare motivering för denna lösning är att det i direktiv 2003/109/EG, på det sätt som anges ovan, föreskrivs en gräns av samma längd. Dessutom betonar EU-domstolens rättspraxis i betydande grad jämlighet, som kan anses utgöra ännu en ytterligare motivering för förslaget.

EU-domstolen har i fråga om tredjelandsmedborgare inte tagit ställning till om huruvida man kan ställa kravet att bosättningen eller vistelsen ska ha varit laglig. Eftersom det i ovannämnda direktiv 2003/109/EG om tredjelandsmedborgare dock förutsätts laglig bosättning på motsvarande sätt som det förutsätts av unionsmedborgare i den lagstiftning om uppehållstillstånd som gäller unionsmedborgare, har det i propositionen ansetts möjligt att ställa kravet på laglig bosättning och vistelse också i fråga om tredjelandsmedborgare. En ytterligare grund kan anses vara att domstolen i sin dom C-700/21, O.G. (punkt 52) hänvisar till ovan nämnda punkt 74 i domen C-123/08, Wolzenburg, i vilken domstolen kan anses tillåta detta villkor.

I punkt 43 i domen i mål C 42/11, Lopes da Silva Jorge, har EU-domstolen förtydligat vad den rättsliga myndigheten ska beakta vid prövningen när det gäller artikel 4.6. Domstolen har slagit fast att när en medlemsstat har genomfört artikel 4.6 i rambeslutet utan att föreskriva särskilda villkor avseende tillämpningen av denna bestämmelse, ankommer det på den verkställande rättsliga myndigheten att göra en helhetsbedömning i syfte att i den specifika situationen bedöma huruvida den eftersökta personen har sådan anknytning till den verkställande medlemsstaten att denne ska anses vara bosatt eller uppehålla sig i den staten i den mening som avses i artikel 4 led i 6 i rambeslutet. Denna bedömning ska grunda sig på flera objektiva omständigheter som kännetecknar personens situation, bland annat varaktigheten och arten av den eftersökta personens vistelse och villkoren för denna, samt familjeband och ekonomiska band (domen i målen C-66/08, Kozłowski, punkterna 48 och 49, och C-123/08, Wolzenburg, punkt 76).

Även om det ovannämnda gäller bedömning av varaktigt boende och vistelse, ska en motsvarande bedömning enligt domstolen göras också efter att det i fråga om sådana personer som omfattas av artikelns tillämpningsområde görs en bedömning om huruvida det är motiverat att vägra utlämning. Denna princip framgår av domstolens dom i mål C-700/21, O.G., som gäller tredjelandsmedborgare. I punkt 60 i domen anges att när den verkställande rättsliga myndigheten finner att båda förutsättningarna i artikel 4.6 i rambeslutet är uppfyllda, ska myndigheten även bedöma huruvida det finns ett berättigat intresse av att straffverkställigheten sker i den verkställande medlemsstaten. Enligt punkt 61 i den domen ankommer det således på den verkställande rättsliga myndigheten att göra en samlad bedömning av samtliga konkreta omständigheter i den eftersökta personens fall som kan ge vägledning i frågan huruvida personens anknytning till den verkställande medlemsstaten är av sådant slag att den visar att han eller hon är tillräckligt integrerad i den staten och att den nämnda bestämmelsens mål om återanpassning till samhället därmed främjas om straffverkställigheten sker i den verkställande medlemsstaten i stället för i den utfärdande medlemsstaten. Enligt domslutet i den domen ska en verkställande rättslig myndighet, vid prövningen av huruvida verkställighet ska vägras av en europeisk arresteringsorder som utfärdats mot en tredjelandsmedborgare som uppehåller sig eller är bosatt i den verkställande medlemsstaten, göra en samlad bedömning av samtliga konkreta omständigheter i den eftersökta personens fall som kan ge vägledning i frågan huruvida personens anknytning till den verkställande medlemsstaten är av sådant slag att den visar att denne är tillräckligt integrerad i den staten och att dennes möjligheter till återanpassning till samhället efter verkställt straff därmed kommer att öka om straffverkställigheten sker i den verkställande medlemsstaten i stället för i den utfärdande medlemsstaten. Bland dessa omständigheter ingår tredjelandsmedborgarens familjeband samt språkliga, kulturella, sociala och ekonomiska band till den verkställande medlemsstaten samt vistelsens art, vistelsetiden och vistelsevillkoren.

I propositionen har det ansetts att de ovannämnda villkor som EU-domstolen har ställt bör beaktas i den nya ordalydelsen för 6 § 1 mom. 6 punkten och 2 mom. i EU-utlämningslagen. Allmänt tillåtna villkor enligt EU-domstolens riktlinjer är sådana villkor med stöd av vilka förvägrande av utlämning begränsas. Enligt förslaget kan det av en person som är varaktigt bosatt eller vistas i Finland i regel förutsättas, i enlighet med det som tillåts i EU-domstolens domar, att personen varit bosatt eller vistats i Finland lagligt i minst fem år. Dessutom preciseras det i bestämmelsen att utlämning kan förvägras om det kan anses förbättra möjligheterna för den som begärs utlämnad att återanpassa sig till samhället när det straff som har dömts ut åt personen avslutas. Dessutom föreslås det att utlämning ska kunna förvägras av någon annan särskild orsak. Enligt förslaget förtydligas det dessutom att man vid bedömningen utöver vistelsens längd kan beakta särskilt vistelsens natur och förutsättningar samt familjeband och språkliga, kulturella, sociala, ekonomiska och andra band som personen har till Finland.

Det har ansetts motiverat att kravet på fem års boende eller vistelse i Finland inte ska vara ett ovillkorligt krav, utan att banden i undantagsfall ska kunna anses vara tillräckliga även om personen har varit varaktigt bosatt eller vistats i Finland i mindre än fem år. I propositionen har det ansetts att ett ovillkorligt krav på fem års boende eller vistelse kan leda till oskäliga situationer till exempel i situationer där personen har bott eller vistats i landet endast lite under fem år.

För att de myndigheter som behandlar ett utlämningsärende ska få uppgifter om vistelsens längd och laglighet i landet för behandlingen av ärendet, föreslås det i propositionen att 21 § 4 mom. i EU-utlämningslagen ändras.

I enlighet med de gällande bestämmelserna är en ytterligare förutsättning att den som begärs utlämnad anhåller om att få avtjäna frihetsstraffet i Finland. Det har inte ansetts motiverat att vägra utlämning i en situation där en sådan anhållan inte har gjorts.

Enligt **artikel 4.7 a** i rambeslutet får den verkställande rättsliga myndigheten vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder om en europeisk arresteringsorder avser brott som enligt den verkställande medlemsstatens lagstiftning anses ha begåtts helt eller delvis på dess territorium eller en plats som är likställd med den medlemsstatens territorium.

Enligt 5 § 1 mom. 5 punkten i EU-utlämningslagen ska utlämning förvägras om den gärning som ligger till grund för framställningen enligt 1 kap. strafflagen anses ha begåtts helt eller delvis i Finland eller ombord på ett finskt fartyg eller luftfartyg och a) gärningen eller en gärning som motsvarar den inte är straffbar i Finland, eller b) åtalsrätten för brottet har preskriberats enligt finsk lag, eller ett straff inte längre skulle kunna dömas ut eller verkställas.

Kommissionen har i sitt motiverade yttrande ansett att Finland inte korrekt har införlivat artikel 4.7 a i sin nationella lagstiftning, eftersom det i 5 § 1 mom. 5 punkten i EU-utlämningslagen föreskrivs om en ovillkorlig grund för förvägrande istället för en av prövning beroende grund för förvägrande, vilket innebär att den verkställande rättsliga myndigheterna inte har något utrymme för skönsmässig bedömning.

Centralt till denna del är den ovannämnda domen i mål C-665/20 PPU, enligt vilken medlemsstaterna, när de väljer att införliva ett av de skäl som medför att verkställighet får vägras, inte får föreskriva att de rättsliga myndigheterna är skyldiga att vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder som omfattas av tillämpningsområdet för dessa skäl. Den verkställande rättsliga myndigheten ska däremot ha ett utrymme för skönsmässig bedömning och ha möjlighet att beakta omständigheterna i varje enskilt fall.

Med anledning av detta föreslås det i propositionen att den ovillkorliga grunden för förvägrande i 5 § 1 mom. 5 punkten i EU-utlämningslagen upphävs. Dessutom föreslås det att ordalydelsen för den av prövning beroende grunden för förvägrande i 6 § 4 punkten ändras så att den motsvarar artikel 4.7 a i rambeslutet. Detta innebär att den sista satsen i punkt 4, enligt vilken det är ändamålsenligare att behandla saken i Finland, stryks. Enligt den föreslagna ordalydelsen kan utlämning förvägras, om den gärning som ligger till grund för framställningen enligt 1 kap. i strafflagen anses ha begåtts helt eller delvis i Finland eller ombord på ett finskt fartyg eller luftfartyg.

Artikel 5 Garantier som ska lämnas av den utfärdande staten i särskilda fall

Enligt **artikel 5** i rambeslutet får den verkställande rättsliga myndigheten, i enlighet med den verkställande medlemsstatens lagstiftning, föreskriva att verkställigheten av en europeisk arresteringsorder är beroende av något av de villkor som anges i artikeln. Enligt punkt 3 i artikeln det ställas som villkor att när den person som är föremål för en europeisk arresteringsorder för lagföring är medborgare eller bosatt i den verkställande medlemsstaten får överlämnandet underkastas villkoret att personen efter att ha hörts återsänds till den verkställande medlemsstaten för att där avtjäna det fängelsestraff eller den frihetsberövande åtgärd som dömts ut i den utfärdande medlemsstaten.

I 8 § 1 mom. i EU-utlämningslagen föreskrivs det att när det beslutas om utlämning av en finsk medborgare för att åtgärder för väckande av åtal ska kunna vidtas, ska som villkor för utlämningen ställas att den utlämnade omedelbart efter att domen har vunnit laga kraft återsänds

till Finland för att avtjäna ett eventuellt frihetsstraff som har dömts ut, om personen i fråga i samband med behandlingen av utlämningsärendet har anhållit om att få avtjäna straffet i Finland. I paragrafens 2 mom. föreskrivs att är den som begärs utlämnad varaktigt bosatt i Finland, kan det bestämmas om ett villkor enligt 1 mom., om personen i fråga i samband med behandlingen av utlämningsärendet har anhållit om att få avtjäna straffet i Finland och det på grund av hans eller hennes personliga förhållanden eller av något annat särskilt skäl är motiverat att ett eventuellt frihetsstraff får avtjänas i Finland. Enligt paragrafens 3 mom. ska de frihetsstraff som avses i 1 och 2 mom. verkställas i Finland med iakttagande av vad som föreskrivs särskilt om detta.

Kommissionen har i sitt motiverade yttrande ansett att Finland inte korrekt har införlivat artikel 5.3 i rambeslutet i sin nationella lagstiftning. Kommissionen har konstaterat att medlemsstaterna i samband med det nationella genomförandet av rambeslutet måste följa artikel 18 i FEUF, enligt vilken all diskriminering på grund av nationalitet är förbjuden inom tillämpningsområdet för fördragen. Kommissionen har därför ansett att den skillnad i behandling mellan finska medborgare och medborgare i andra medlemsstater som är bosatta i Finland som föreskrivs i 8 § 1 mom. i EU-utlämningslagen respektive 2 mom. i den paragrafen inte är berättigad.

Liksom ovan har konstaterats, har EU-domstolen i sin dom i mål C-42/11, Lopes da Silva Jorge, i fråga om artikel 4.6 i rambeslutet slagit fast att medlemsstaterna också måste iaktta artikel 18 i FEUF när de införlivar artikeln med sin nationella rätt (punkt 39).

Det kan anses klart att det i 8 § 2 mom. i fråga om medborgare i andra medlemsstater förutsätts ytterligare bedömning av om det på grund av hans eller hennes personliga förhållanden eller av något annat särskilt skäl är motiverat att ett eventuellt frihetsstraff får avtjänas i Finland. Motsvarande bedömning krävs inte i fråga om nationella medborgare. Generaladvokat Bot har i sitt förslag till avgörande i mål C-579/15C-579/15, Poplawski I, konstaterat att den egenskapen att vara bosatt i den verkställande medlemsstaten kan lika lite som den egenskapen att vara medborgare i samma stat gälla som icke motbevisbar presumtion att verkställighet av straffet i den staten oundvikligen bättre bidrar till att främja återanpassning i denna medlemsstat. Det är dock alltså inte fråga om innehållet i en dom av EU-domstolen.

Kommissionen fäste i sitt motiverade yttrande inte särskild uppmärksamhet vid att 8 § 1 mom. i EU-utlämningslagen är ovillkorligt i fråga om finska medborgare, så att ett villkor för utlämningen ska ställas om personen anhåller om det, även om ställande av villkoret enligt rambeslutet är beroende av prövning. I propositionen har det dock ansetts att också det att bestämmelsen är beroende av prövning endast i fråga om personer som är varaktigt bosatta i Finland innebär särbehandling, vilket enligt EU-domstolens rättspraxis sannolikt inte skulle anses berättigat.

På de grunder som angetts ovan föreslås det i propositionen att 8 § i EU-utlämningslagen ändras så att villkoret kan ställas enligt prövning och att förutsättningarna för att ställa villkoret är desamma både för finska medborgare och för medborgare i andra medlemsstater som är varaktigt bosatta i Finland.

Det centrala är att ändringen av uppställandet av villkoret så att det i fråga om finska medborgare är beroende av prövning är av betydelse också med tanke på grundlagen. Vid riksdagsbehandlingen av EU-utlämningslagen GrUU 18/2003 rd konstaterades det att bestämmelserna i EU-utlämningslagen om utlämning av finska medborgare för rättegång står i konflikt med 9 § 3 mom. i grundlagen. Liksom ovan har konstaterats, har grundlagen dock därefter ändrats till denna del. I propositionen har det ansetts att det gällande 9 § 3 mom. i

grundlagen gör det möjligt att föreskriva om utlämning av finska medborgare genom vanlig lag. Det är dock fråga om lagstiftning som är av betydelse med tanke på grundlagen.

Till skillnad från artikel 4.6 i rambeslutet innehåller den här avsedda artikel 5.3 inga bestämmelser om personer som vistas i en medlemsstat, utan endast om medborgare och varaktigt bosatta personer. Eftersom det dock inte verkar finnas någon tydlig skillnad mellan begreppen person som är varaktigt bosatt eller person som vistas i en medlemsstat, föreslås det i propositionen att också personer som vistas i en medlemsstat ska tas in i den nationella lagstiftningen.

Liksom ovan har konstaterats i fråga om domen i mål C-700/21 har EU-domstolen även tagit ställning till situationen för tredjelandsmedborgare som är bosatta i en medlemsstat när det gäller artikel 4.6 i rambeslutet. EU-domstolen har gjort detta även i beslutet i mål C-636/22, PY, enligt vars domslut artikel 5.3 i rambeslutet, jämförd med principen om allas likhet inför lagen i artikel 20 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, ska tolkas på så sätt att den utgör hinder för en nationell lagstiftning som innebär att den rättsliga myndigheten i den verkställande medlemsstaten undantagslöst och automatiskt är förhindrad att förena överlämnandet av en i denna medlemsstat bosatt tredjelandsmedborgare med villkoret att denna person, efter att ha hörts, ska återsändas till den verkställande medlemsstaten för verkställighet av det straff eller den frihetsberövande åtgärd som han eller hon kan komma att ådömas i den utfärdande medlemsstaten.

Med stöd av vad som anförts ovan föreslås det i propositionen att bestämmelserna i 8 § ska omfatta också tredjelandsmedborgare. Också det gällande 8 § 2 mom. är i enlighet med ordalydelsen i artikel 5.3 i rambeslutet tillämplig på alla som är varaktigt bosatta i Finland och inte bara på medborgare i andra medlemsstater.

I ovannämnda domslut klagas även de kriterier som en verkställande rättslig myndighet ska beakta vid prövningen av huruvida verkställigheten av en europeisk arresteringsorder utfärdad mot en i den verkställande medlemsstaten bosatt tredjelandsmedborgare ska förenas med det villkor som anges i denna bestämmelse. Dessa motsvarar i stor utsträckning EU-domstolens rättspraxis, som det redogörs för ovan i motiveringen till artikel 4.6 i rambeslutet, i fråga om bedömningen av om en person är varaktigt bosatt eller vistas i Finland och av de grunder på vilka det kan anses motiverat att ett frihetsstraff får avtjänas i Finland. Motsvarande frågor hänför sig till bedömningen enligt artikel 5.3 i rambeslutet, så till denna del hänvisas det i propositionen till ovannämnda motivering till artikel 4.6 i rambeslutet.

I propositionen föreslås det, i enlighet med den föreslagna ändringen av 8 §, att när det beslutas om utlämning av en finsk medborgare eller en person som har varit varaktigt bosatt eller vistats i Finland lagligt i minst fem år för att åtgärder för väckande av åtal ska kunna vidtas, kan som villkor för utlämningen ställas att denne omedelbart efter att domen har vunnit laga kraft återsänds till Finland för att avtjäna ett eventuellt frihetsstraff som har dömts ut, om den som begärs utlämnad i samband med behandlingen av utlämningsärendet har anhållit om att få avtjäna straffet i Finland. Liksom ovan har konstaterats ska den nya bestämmelsen vara beroende av prövning och avvika från den gällande lagen i fråga om vilka personer som omfattas av tillämpningsområdet. I enlighet med den gällande lagen förutsätts det i bestämmelsen att den som begärs utlämnad i samband med behandlingen av utlämningsärendet har anhållit om att få avtjäna straffet i Finland.

Enligt 8 § 2 mom. i förslaget är en förutsättning för att ett villkor ska kunna ställas dessutom att de förutsättningar för förvägrande av utlämning som anges i de föreslagna 6 § 1 mom. 6 punkten och 2 mom. uppfylls. Detta innebär att ett villkor för utlämning skulle kunna ställas om det

anses förbättra möjligheterna för den som begärs utlämnad att återanpassa sig till samhället när det straff som har dömts ut åt personen avslutas eller av någon annan särskild orsak. Vid bedömningen kan man utöver vistelsens längd beakta särskilt vistelsens natur och förutsättningar samt familjeband och språkliga, kulturella, sociala, ekonomiska och andra band som personen har till Finland. Om de nämnda banden undantagsvis kan anses vara särskilt betydande, kan utlämning förvägras även om personen har varit varaktigt bosatt eller vistats i Finland i mindre än fem år. Frihetsstraffet ska verkställas i Finland med iakttagande av vad som särskilt föreskrivs om det.

Artikel 15, 17, 27 och 28 Beslut om överlämnande; Tidsfrister och beslutsregler avseende verkställighet av den europeiska arresteringsordern; Möjligheter till åtal för andra brott; Överlämnande eller efter följande utlämning

Enligt **artikel 15.1** i rambeslutet ska den verkställande rättsliga myndigheten, inom de tidsfrister och enligt de villkor som anges i rambeslutet, besluta om en person ska överlämnas.

Enligt **artikel 17.1** i rambeslutet ska en europeisk arresteringsorder behandlas och verkställas med skyndsamhet. Enligt **punkt 2** i artikeln ska i de fall då den eftersökte samtycker till överlämnandet det slutliga beslutet om verkställighet av en europeisk arresteringsorder fattas inom tio dagar efter det att samtycket har givits. Enligt **punkt 3** i artikeln ska i övriga fall det slutliga beslutet om verkställighet av en europeisk arresteringsorder fattas inom 60 dagar efter det att den eftersökte har gripits. I **punkt 4** i artikeln föreskrivs att om en europeisk arresteringsorder i specifika fall inte kan verkställas inom de tidsfrister som anges i punkt 2 eller 3 ska den verkställande rättsliga myndigheten omedelbart underrätta den utfärdande rättsliga myndigheten och ange skälen till detta. I ett sådant fall får tidsfristerna förlängas med ytterligare 30 dagar.

Bestämmelser om tidsfrister för beslutsfattandet finns också i artiklarna 27.4 och 28.3 c. Enligt **artikel 27.4** i rambeslutet ska en framställan om samtycke överlämnas till den verkställande rättsliga myndigheten om avstående från att utnyttja den så kallade specialitetsbestämmelsen. Beslutet ska fattas senast 30 dagar efter det att framställningen har mottagits. Enligt **artikel 28.3 c** i rambeslutet ska den verkställande rättsliga myndigheten ge sitt samtycke till överlämnande av den berörda personen till en annan medlemsstat så att beslutet ska fattas senast 30 dagar efter det att framställningen har mottagits.

I EU-utlämningslagen finns bestämmelser om tidsfrister i 32, 35, 38, 39, 41, 51 och 52 §.

Kommissionen har i sitt motiverade yttrande ansett att Finland inte korrekt har införlivat artiklarna 15.1, 17.3 och 17.4, 27.4 och 28.3 c i rambeslutet i sin nationella lagstiftning. Enligt kommissionen garanterar Finlands lagstiftning inte i alla situationer att de tidsfrister som anges i rambeslutet iakttas. Kommissionen fäster bland annat uppmärksamhet på att det i den nationella lagstiftningen föreskrivs om handlingsutrymme när de föreskrivna tidsfristerna inte kan iakttas. I ett sådant fall ska ärendet avgöras så snart som möjligt. Enligt kommissionen strider avsaknaden av exakta tidsfrister mot bestämmelserna i rambeslutet.

Enligt propositionen finns det utifrån kommissionens motiverade yttrande skäl att anse att den lagstiftning som genomför rambeslutet borde ändras så att den uppfyller förpliktelserna i rambeslutet på ett mera entydigt sätt.

Central i detta avseende är domen i mål C-168/13 PPU, Jeremy F, i vilken domstolen har slagit fast att det ska göras åtskillnad mellan de tidsfrister som föreskrivs i artikel 17 för verkställighet

av en europeisk arresteringsorder och de tidsfrister som föreskrivs i artiklarna 27.4 och 28.3 c (punkt 59). De tidsfrister som avses i artiklarna 27 och 28 gäller samtycke till att specialitetsbestämmelsen inte tillämpas eller till att den berörda personen vidareutlämnas. I artikel 17.1 i rambeslutet föreskrivs att en europeisk arresteringsorder ska behandlas och verkställas med skyndsamhet, medan det i artikel 17.2 och 17.3 i rambeslutet fastställs exakta tidsfrister på 10 respektive 60 dagar för att fatta det slutgiltiga beslutet om verkställande av den europeiska arresteringsordern, beroende på om den eftersökte samtycker eller inte till överlämnandet (punkt 60). Det är endast i särskilda fall som det är möjligt att förlänga tidsfristen med 30 dagar (artikel 17.4 i rambeslutet) och endast i undantagsfall som en medlemsstat får underlåta att iakttä nämnda tidsfrister, i enlighet med artikel 17.7 i rambeslutet (punkt 61). Av detta följer att rambeslutet ger medlemsstaterna ett visst handlingsutrymme, men endast i specifika fall och i undantagsfall (punkt 64). EU-domstolen har slagit fast att en eventuell rätt enligt en medlemsstats nationella lagstiftning att med suspensiv verkan överklaga ett beslut om verkställande av en europeisk arresteringsorder får således inte under några omständigheter innebära ett åsidosättande av tidsfristerna för att fatta ett slutgiltigt beslut (punkt 65).

Med stöd av vad som anges ovan föreslås det i propositionen för det första att begreppet utan dröjsmål i 22 och 26 § i EU-utlämningslagen ändras till begreppet skyndsamt för att ordalydelsen i paragraferna ska motsvara artikel 17.1 i rambeslutet.

Dessutom föreslås det att ur 32 § och 51 § 3 mom. stryks den mening enligt vilken om beslutet av särskilda skäl inte kan fattas inom den nämnda tiden, ska det fattas så snart som möjligt. På motsvarande sätt föreslås det att 41 § 3 mom. stryks, eftersom det innehåller en mening enligt vilken om tidsfristen i 2 mom. av särskilda skäl inte kan iakttas, ska ärendet avgöras så snart som möjligt. Meningarna föreslås strykas, eftersom de kan anses stå i strid med den princip i artikel 17.4 i rambeslutet enligt vilken tidsfristerna i punkterna 2 och 3 endast i särskilda fall får förlängas med 30 dagar.

I propositionen föreslås det också att den nämnda principen i artikel 17.4 i rambeslutet tas in i EU-utlämningslagen. Principen om att förlänga tidsfristerna med 30 dagar är svår att ta in i nationell lagstiftning, eftersom EU-utlämningslagen innehåller exakta tidsfrister både för tingsrättens beslut och för rätten att överklaga genom besvär hos högsta domstolen samt för högsta domstolens beslut. Ett särskilt skäl som gör det möjligt att förlänga tidsfristerna kan dock uppkomma antingen redan i tingsrättsskedet eller först vid behandlingen av ärendet i högsta domstolen. Därför föreslås det i propositionen att det till 32 § fogas ett nytt 2 mom. som innehåller en bestämmelse av allmän karaktär enligt vilken om ett beslut om utlämning i särskilda fall inte kan fattas inom den tidsfrist som anges i 1 mom. eller 41 § 2 mom., ska en underrättelse enligt 35 § 1 eller 2 mom. lämnas till den behöriga myndigheten i den ansökande medlemsstaten. Efter att underrättelsen har lämnats ska de tidsfrister som anges i 32 § 1 mom. och 41 § 2 mom. fortsätta med 30 dagar så att ärendet avgörs genom ett lagakraftvunnet beslut inom 90 dagar från den dag då den som begärs utlämnad greps eller annars påträffades i Finland.

Med stöd av EU-domstolens domskäl i den ovannämnda domen i mål C-168/13, Jeremy F (punkterna 64 och 65) kan det anses klart att tidsfristerna i artikel 17.2 och 17.3 i rambeslutet ska tolkas så att ett slutgiltigt beslut om utlämning i regel ska göras antingen inom tio dagar från det att den som begärs utlämnad har samtyckt till utlämningen, eller i övriga fall inom 60 dagar från det att den som begärs utlämnad har gripits. Paragraferna 32, 38, 39 och 41 § i EU-utlämningslagen kan anses uppfylla dessa förpliktelser i fråga om den tidsfrist på 60 dagar som ingår i artikel 17.3 i rambeslutet. En motivering till detta är att det i 32 § föreskrivs om en tidsfrist på 26 dagar för tingsrättens beslut, som börjar från den dag då den som begärs utlämnad greps eller annars påträffades i Finland. Paragraf 38 § om ändringsansökan innehåller en tidsfrist på sju dagar inom vilken en till högsta domstolen riktad fullföljdsskrift ska tillställas tingsrätten.

Tidsfristen börjar löpa från det att tingsrätten fattade sitt beslut. Paragraf 39 § om bemötande av ändringsansökan innehåller också en tidsfrist på sju dagar, som gäller inlämnande av bemötande av ändringsansökan. Tidsfristen börjar löpa från den dag då besvärstiden löper ut. Nämnda 41 § 2 mom. innehåller en tidsfrist för högsta domstolens behandling, enligt vilken ärendet ska avgöras inom 20 dagar från det att tiden för ingivande av bemötande har löpt ut. De ovannämnda tidsfristerna, varav en är 26 dagar, två är sju dagar och en är 20 dagar, utgör tillsammans den tidsfrist på 60 dagar som anges i artikel 17.3 i rambeslutet.

Också den tidsfrist på tre dagar som fastställs i 32 § i EU-utlämningslagen för situationer där den som begärs utlämnad har samtyckt till utlämningen kan anses uppfylla förpliktelserna i artikel 17.2 i rambeslutet.

I propositionen föreslås också ändringar i EU-utlämningslagens 35 § om förseningar. Dessa ändringar är närmast tekniska ändringar av ordalydelsen, och syftet med dem är att ta i bruk de begrepp som används i artikel 17 i rambeslutet.

Liksom ovan har konstaterats innehåller även 51 § 3 mom. i EU-utlämningslagen en tidsfrist på 30 dagar, som gäller beslutsfattande i en situation då den ansökande medlemsstaten har gjort en framställning om att en person som har utlämnats från Finland får åtalas, straffas eller berövas friheten i medlemsstaten i fråga för ett annat brott som begåtts före utlämningen än det för vilket utlämningen skett, eller vidareutlämnas till någon annan medlemsstat. Ovannämnda dom av EU-domstolen i mål C-168/13, Jeremy F, gäller uttryckligen nämnda tidsfrister. I domslutet i domen slog EU-domstolen fast att av detta följer att artiklarna 27.4 och 28.3 c i rambeslutet ska tolkas på så sätt att de inte utgör hinder för att medlemsstaterna föreskriver en möjlighet att med suspensiv verkan överklaga det beslut som fattas av den rättsliga myndighet genom vilken myndigheten inom 30 dagar samtycker till specialitetsbestämmelsen eller vidareutlämning. En förutsättning är dock att det slutgiltiga beslutet fattas inom de tidsfrister som avses i artikel 17 i rambeslutet.

Till stöd för sin ståndpunkt har domstolen anfört att det i 27.4 och 28.3 c i rambeslutet, i motsats till artikel 17 i rambeslutet, inte anges tidsfrister för att fatta det ”slutgiltiga beslutet” och att dessa bestämmelser följaktligen ska tolkas på så sätt att den tidsfrist som de anger endast avser det första beslutet och inte rör fall där beslutet överklagats med suspensiv verkan.

Eftersom det ovannämnda kan anses förutsätta att tidsfristen i 51 § 3 mom. ändras till att motsvara tidsfristen på 26 dagar i 32 § i EU-utlämningslagen, föreslås denna ändring i propositionen. Detta gör tidsfristerna enhetliga på det sätt som förutsätts i domen. Paragraf 52 § i EU-utlämningslagen gör det möjligt att söka ändring i tingsrättens beslut enligt 51 §.

Artikel 18 och 19 Situation i avvaktan på beslut; Hörande av personen i avvaktan på beslut

I **artikel 18** i rambeslutet föreskrivs det om hörande eller tillfällig överföring av den eftersökte innan beslut om utlämningen fattas. I punkt 1 i artikeln föreskrivs att om en europeisk arresteringsorder har utfärdats för lagföring ska den verkställande rättsliga myndigheten antingen a) godta att den eftersökte hörs i enlighet med artikel 19, eller b) godta tillfällig överföring av den eftersökte. Enligt punkt 2 i artikeln ska villkoren för tillfällig överföring och dess varaktighet fastställas i samförstånd mellan den utfärdande och den verkställande rättsliga myndigheten. Enligt punkt 3 i artikeln måste vid tillfällig överföring personen kunna återvända till den verkställande medlemsstaten för att närvara vid förhandlingar som rör vederbörande inom ramen för förfarandet för överlämnande.

I **artikel 19** i rambeslutet föreskrivs det närmare om hörande av personen i avvaktan på beslut. Enligt punkt 1 i artikeln ska hörandet av den eftersökte genomföras av en rättslig myndighet, med bistånd av någon annan person som ska utses i enlighet med lagstiftningen i den medlemsstat där den anmodande domstolen är belägen. Enligt punkt 2 i artikeln ska hörandet av den eftersökte verkställas i enlighet med den verkställande medlemsstatens lagstiftning och på de villkor som fastställs i samförstånd mellan den utfärdande och den verkställande rättsliga myndigheten. I punkt 3 i artikeln föreskrivs att den behöriga verkställande rättsliga myndigheten får ge en annan rättslig myndighet i den egna medlemsstaten i uppdrag att delta vid hörandet av den eftersökte för att säkerställa att denna artikel och de villkor som har fastställts tillämpas på ett korrekt sätt.

I 63 § i EU-utlämningslagen föreskrivs det om hörande före beslutet om utlämning. I paragrafen föreskrivs att när en annan medlemsstat gör en framställning om gripande och utlämning för att åtgärder för väckande av åtal skall kunna vidtas, skall den behöriga myndigheten enligt lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden (4/1994), innan beslut om utlämningen fattas, på begäran av den ansökande medlemsstaten ge sitt samtycke till att den som begärs utlämnad hörs i enlighet med den nämnda lagen. Enligt 2 mom. i paragrafen kan den behöriga myndighet som avses i 1 mom. på motsvarande sätt begära att en person som begärs utlämnad från en annan medlemsstat till Finland ska höras.

Kommissionen har i sitt motiverade yttrande ansett att Finland inte korrekt har införlivat artikel 18.1 b, 18.2 och 18.3 i rambeslutet i sin nationella lagstiftning, eftersom det i finsk lagstiftning inte föreskrivs om en möjlighet för den verkställande rättsliga myndigheten att samtycka till en tillfällig överföring av den som begärs utlämnad.

Ovannämnda 63 § omfattar endast hörande enligt artikel 18.1 a i rambeslutet, och inte tillfällig överföring enligt led b i den artikeln. I regeringens proposition 88/2003 rd (s. 58) konstateras till denna del att det i paragrafen inte ingår några bestämmelser om tillfällig överföring av den person som ska utlämnas, fastän artiklarna 18 och 19 i rambeslutet innehåller bestämmelser om detta. Om en i 1 mom. avsedd begäran om hörande bifalls, föreligger det enligt artikel 18 inte någon skyldighet att godta tillfällig överföring, vilket betyder att regleringen inte kan betraktas som ovillkorlig. Enligt propositionen ansågs det inte ändamålsenligt att ta in bestämmelser om detta i lagen, eftersom det slutliga beslutet om utlämning kan fattas relativt snabbt.

Med anledning av kommissionens motiverade yttrande anses det i denna proposition att det finns skäl att göra en ny bedömning om det i EU-utlämningslagen bör tas in bestämmelser också om tillfällig överföring. I det praktiska samarbetet har det inte framkommit något behov av sådana tillfälliga överföringar som avses i artikel 18, främst på grund av de korta tidsfristerna för förfarandet och eftersom det hörande som avses i punkt 1 a i artikeln har varit en tillräcklig åtgärd. Trots detta finns det utifrån kommissionens motiverade yttrande skäl att anse, att den lagstiftning som genomför rambeslutet också till denna del borde ändras så att den tillräckligt entydigt uppfyller förpliktelseerna i rambeslutet. Därför föreslås det i propositionen att 63 § i EU-utlämningslagen kompletteras med bestämmelser om tillfällig överföring.

I propositionen föreslås det att bestämmelser om tillfällig överföring utfärdas genom en hänvisning till lagen om genomförande av direktivet om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området (430/2017), nedan *lagen om en utredningsorder*. Hänvisningen innebär att utöver lagen om en utredningsorder tillämpas Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/41/EU om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området, nedan *direktivet om en utredningsorder*, som i Finland är i kraft som lag. Gällande bestämmelser om tillfällig överföring mellan EU:s medlemsstater, med undantag för Irland och Danmark som inte omfattas av den lagstiftningen, finns i artikel 22 i direktivet om en utredningsorder och 12 § i lagen om

en utredningsorder När det gäller tillfällig överföring till Irland och Danmark tillämpas däremot lagen om tillfälligt överförande av frihetsberövade personer i bevissyfte i brottmål (150/2004), nedan *lagen om tillfälligt överförande*. En central skillnad mellan bestämmelserna är att direktivet om en utredningsorder och lagen om en utredningsorder möjliggör tillfällig överföring av finska medborgare och personer som är varaktigt bosatta i Finland under samma förutsättningar som överföring av andra personer. Enligt 7 § i lagen om tillfälligt överförande får en finsk medborgare eller en person som är varaktigt bosatt i Finland däremot inte förflyttas utan hans eller hennes samtycke. En central skillnad i fråga om det förfarande som ska iakttas är att det enligt 3 § i lagen om tillfälligt överförande är justitieministeriet som beslutar om tillfälligt överförande och om begäran om det. Enligt 12 § 1 mom. i lagen om en utredningsorder är det däremot i första hand Helsingfors tingsrätt som beslutar om tillfällig överföring av en person från Finland till andra medlemsstater.

Artikel 18 i rambeslutet innehåller inga särskilda bestämmelser om egna medborgare och personer som är varaktigt bosatta i en medlemsstat. Detta innebär att det enligt artikeln finns en skyldighet att man tillfälligt ska kunna överföra även dessa personer också till Irland och Danmark på samma villkor som andra personer. Därför föreslås det i propositionen att på tillfälligt överförande tillämpas i fråga om alla medlemsstater i tillämpliga delar vad som i direktivet om en utredningsorder och lagen om en utredningsorder föreskrivs om tillfälligt överförande. Också i fråga om förfarandet är bestämmelserna i lagen om en utredningsorder mer förenliga med EU-utlämningslagen än bestämmelserna i lagen om tillfälligt överförande.

När det gäller tillfällig överföring av egna medborgare är bestämmelserna av betydelse också med tanke på 9 § 3 mom. i grundlagen. I de föreslagna bestämmelserna hänvisas det till direktivet om en utredningsorder och till lagen om en utredningsorder som gäller genomföring av direktivet. I regeringens proposition 29/2017 rd som gällde genomförande av direktivet ansågs det att direktivets bestämmelser om tillfälligt överförande kan föreskrivas av genom vanlig lag (s. 113). Enligt förslaget ska de nämnda bestämmelserna i artikel 8 i rambeslutet till skillnad från lagen om en utredningsorder också tillämpas på Irland och Danmark.

Också i fråga om hörande föreslås det i propositionen i fråga om de bestämmelser som ska iakttas att det i tillämpliga delar hänvisas till direktivet om en utredningsorder och lagen om en utredningsorder, även om dessa inte är tillämpliga på Irland och Danmark enligt vad som nämns ovan. De bestämmelser som ska tillämpas när det gäller Irland och Danmark ingår i lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden (4/1994). När det gäller hörande kan det anses att det inte finns någon betydande skillnad mellan dessa två regleringar. Direktivet om en utredningsorder innehåller inga särskilda bestämmelser om hörande, men i artikel 10.2 c framgår det tydligt att hörande av ett vittne, en misstänkt eller tilltalad person inom den verkställande statens territorium hör till direktivets tillämpningsområde. Artikel 24 i det direktivet och 16 § i lagen om en utredningsorder möjliggör också hörande genom videokonferens när det gäller en misstänkt eller åtalad person.

I propositionen föreslås det dessutom att det i de nya 2 och 3 mom. i 63 § i EU-utlämningslagen tas in bestämmelser som motsvarar innehållet i artikel 18.2, 18.3 och 19 i rambeslutet till den del motsvarande bestämmelser inte ingår i direktivet om en utredningsorder. Kommissionen har i sitt motiverade yttrande uttryckligen konstaterat att Finland inte har genomfört artikel 18.2 och 18.3, och därför har det i propositionen ansetts att genomförandelagstiftningen också till denna del bör ändras så att den tillräckligt entydigt uppfyller förpliktelseerna i rambeslutet. Artikel 9.4 i direktivet om en utredningsorder innehåller bestämmelser om rätten för en myndighet i en annan medlemsstat att bistå vid verkställandet av utredningsåtgärder, och därför har det inte ansetts behövt att särskilt föreskriva om detta. Bestämmelser om iakttagandet av

genomförandelagstiftningen finns i artikel 9.1 i det direktivet, och därför har det inte heller till denna del ansetts behövt att särskilt föreskriva om detta.

Artikel 24 Uppskjutet eller villkorligt överlämnande

Enligt **artikel 24.2** i rambeslutet får stället för att skjuta upp överlämnandet den verkställande rättsliga myndigheten tillfälligt överlämna den eftersökte till den utfärdande medlemsstaten på villkor som ska fastställas genom överenskommelse mellan den verkställande och den utfärdande rättsliga myndigheten. Överenskommelsen ska göras skriftligt och villkoren ska vara bindande för alla myndigheter i den utfärdande medlemsstaten.

I 49 § 2 mom. i EU-utlämningslagen föreskrivs det om tillfällig utlämning. Enligt momentet får domstolen, i stället för att skjuta upp verkställigheten av beslutet om utlämning, tillfälligt utlämna till den ansökande medlemsstaten den som ska utlämnas. En person som avtjänar ett fängelsestraff i Finland får utlämnas endast för en pågående rättegång i den ansökande medlemsstaten. Tingsrätten ska i sitt beslut anteckna när den som har blivit tillfälligt utlämnad senast ska återsändas till Finland och övriga villkor för den tillfälliga utlämningen. I beslutet ska även anges att den ansökande staten är skyldig att iaktta villkoren för den tillfälliga utlämningen. Beslutet om tillfällig utlämning får börja verkställas när den behöriga myndigheten i den ansökande staten skriftligen har meddelat att den förbinder sig att iaktta de villkor som tingsrätten har bestämt.

Kommissionen har i sitt motiverade yttrande ansett att Finland inte korrekt har införlivat artikel 24.2 i rambeslutet i sin nationella lagstiftning. Kommissionen har ansett, i enlighet med vad som konstateras i artikel 24.2 i rambeslutet, att den verkställande rättsliga myndigheten och den utfärdande medlemsstaten i samförstånd ska fastställa villkoren för en tillfällig utlämning av en eftersökt person, det vill säga genom ett avtal. Enligt kommissionen föreskrivs det i 49 § 2 mom. i EU-utlämningslagen däremot att de finländska verkställande myndigheterna ensidigt ställer upp villkoren för en tillfällig utlämning av en eftersökt person.

Enligt propositionen finns det utifrån kommissionens motiverade yttrande skäl att anse, att den lagstiftning som genomför rambeslutet borde ändras så att den tillräckligt entydigt uppfyller förpliktelserna i rambeslutet.

EU-utlämningslagens 49 § 2 mom. har ändrats genom lag 1174/2011. Enligt momentets ursprungliga ordalydelse kan domstolen i stället för att skjuta upp verkställigheten av beslutet om utlämning tillfälligt utlämna personen i fråga till den ansökande medlemsstaten på villkor som ska fastställas särskilt i en överenskommelse mellan de behöriga myndigheterna. Överenskommelsen ska göras skriftligen. Den ursprungliga ordalydelsen har ändrats genom RP 10/2011 rd. I motiveringen till den regeringspropositionen har det bland annat konstaterats att det i praktiken har uppstått oklarheter bland annat för att det i lagen inte finns några bestämmelser om de villkor som ska tas in i den överenskommelse om tillfällig utlämning som ska göras mellan myndigheterna (HD 2011:14). I propositionen ansågs det dessutom att uttrycket att göra en överenskommelse i den gällande lagen passar inte heller på ett naturligt sätt ihop med domstolens roll som den som avgör utlämningsärendet. I propositionen ansågs det att det i fråga om det förfarande som ska iakttas är möjligt att avvika från ordalydelsen i artikel 24.2 i rambeslutet. Dessutom ansågs det att det i momentet uttryckligen ska krävas att tingsrätten i sitt beslut antecknar när den som har blivit tillfälligt utlämnad senast ska återsändas till Finland och övriga villkor för den tillfälliga utlämningen, och att det ska vara ett krav för att beslutet om tillfällig utlämning ska få börja verkställas att den behöriga myndigheten i den ansökande staten skriftligen har förbundit sig att iaktta de villkor som tingsrätten har bestämt. I

paragrafens 2 mom. gjordes även en avgränsning enligt vilken tillfällig utlämning av en person som avtjänar ett fängelsestraff i Finland endast ska vara möjlig för en pågående rättegång i den ansökande staten.

I propositionen har det ansetts att det med anledning av kommissionens motiverade yttrande är klart att det i ordalydelsen i 49 § 2 mom. i EU-utlämningslagen enligt artikel 24.2 i rambeslutet måste föreskrivas om den överenskommelse som ska göras mellan den verkställande rättsliga myndigheten och den ansökande rättsliga myndigheten. Den verkställande rättsliga myndigheten ska enligt de villkor som anges i överenskommelsen kunna tillfälligt överföra den person som begärs utlämnad till den ansökande medlemsstaten.

Också i högsta domstolens ovannämnda avgörande 2011:14 fästes uppmärksamhet vid att tingsrätten inte hade ingått en sådan överenskommelse som förutsätts i lagen och rambeslutet. I avgörandet ansågs det också vara oklart om överenskommelsen ska ingås innan beslutet om utlämning fattas. Det kan dock anses klart också enligt ordalydelsen i rambeslutet att det ska göras en överenskommelse om villkoren för den tillfälliga utlämningen innan den behöriga domstolen fattar beslut om den tillfälliga utlämningen. I avgörandet 2011:14 ansågs det också oklart vilken som är den behöriga myndigheten i Finland, trots att det i förarbetena till lagen (RP 88/2003 rd s. 50) har konstaterats att den behöriga myndigheten i Finland enligt 11 § i den lagen är en behörig domstol. Vem den behöriga myndigheten är framgår också tydligt av ordalydelsen i rambeslutet, eftersom det där förutsätts att överenskommelsen görs mellan den verkställande och den utfärdande rättsliga myndigheten. I det nämnda avgörandet såg högsta domstolen inget hinder för att en tillfällig utlämning också kan gälla verkställighet av ett frihetsstraff. Högsta domstolen konstaterade i sitt avgörande att det i lagen inte föreskrivs på vilka villkor man kan samtycka till en tillfällig utlämning och att de väsentligaste villkoren då är de villkor som hänför sig till varaktigheten av utlämningen och tryggheten av återsändandet av den person som ska utlämnas. Domstolen kan dock inte anses ha förutsatt en exakt tidsfrist för återsändandet av personen, utan att den tillfälliga utlämningen ska begränsas så att den endast gäller den nödvändiga närvaron av den som begärs utlämnad. Högsta domstolen konstaterade att syftet med överenskommelsen också är att beakta den ansökande statens behov.

Det kan allmänt konstateras att såväl domstolen som kommissionen har förhållit sig restriktivt till nationell lagstiftning som begränsar de förfaranden som tillåts enligt rambeslutet och det utrymme för skönsmässig bedömning som de rättsliga myndigheterna har. På ovannämnda grunder föreslås det i propositionen att 49 § 2 mom. i EU-utlämningslagen ändras så att det i momentet föreskrivs att i stället för att skjuta upp verkställigheten av beslutet om utlämning får den domstol som beslutar om utlämningen tillfälligt utlämna personen i fråga till den ansökande medlemsstaten på de villkor som fastställs i en överenskommelse mellan domstolen och den rättsliga myndigheten i den ansökande medlemsstaten. Överenskommelsen om villkoren ska göras skriftligt och innehålla ett omnämnande av att i enlighet med artikel 24.2 i rådets rambeslut om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna 2002/584/RIF är villkoren i överenskommelsen bindande för alla myndigheter i den ansökande medlemsstaten. De villkor som har fastställts i överenskommelsen ska antecknas i domstolens beslut om tillfällig utlämning.

Artikel 25 Transitering

Enligt **artikel 25.1** i rambeslutet ska varje medlemsstat, utom när den utnyttjar möjligheten att vägra när transitering begärs för en medborgare eller varaktigt bosatt för verkställighet av ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd, tillåta transitering genom sitt territorium av en eftersökt person som överlämnas. En förutsättning för detta är att medlemsstaten har fått

uppgifter om a) identitet och nationalitet på den person som är föremål för en europeisk arresteringsorder, b) att det finns en europeisk arresteringsorder, c) brottets beskaffenhet och brottsrubricering och d) brottets omständigheter, bland annat tidpunkt och plats.

När den person som är föremål för en europeisk arresteringsorder i lagförings syfte är medborgare eller varaktigt bosatt i transiteringsmedlemsstaten, får transiteringen underkastas villkoret att personen, efter att ha hörts, återsänds till transiteringsmedlemsstaten för att där avtjäna det fängelsestraff eller den frihetsberövande åtgärd som dömts ut i den utfärdande medlemsstaten.

I **artikel 25.5** i rambeslutet föreskrivs att när en transitering gäller en person som ska utlämnas från ett tredje land till en medlemsstat, ska denna artikel gälla i tillämpliga delar. I synnerhet uttrycket "europeisk arresteringsorder" ska ersättas med "framställning om utlämning". Bestämmelserna innebär att artikelns bestämmelser om transitering tillämpas på transitering genom finskt territorium till en annan medlemsstat samt på situationer där en person ska utlämnas från en medlemsstat till en annan på grundval av arresteringsorder eller där en person ska utlämnas till en annan medlemsstat från ett tredjeland på grundval av någon annan framställning om utlämning än en europeisk arresteringsorder.

Enligt 69 § 1 mom. i EU-utlämningslagen beviljar justitieministeriet i enlighet med 33 § lagen om utlämning för brott tillstånd till att en person som begärs utlämnad från en medlemsstat eller en stat som inte hör till Europeiska unionen till en annan medlemsstat får transporteras via Finland, om justitieministeriet har fått uppgifter om 1) personens identitet och nationalitet, 2) att det finns en framställning om utlämning, 3) brottets beskaffenhet och brottsrubricering, samt 4) omständigheterna kring brottet, inbegripet tidpunkt och plats. Enligt 2 mom. i paragrafen får tillstånd inte beviljas om den person som begärs utlämnad är finsk medborgare och utlämningen avser verkställighet av ett frihetsstraff och den som begärs utlämnad inte har samtyckt till att transporteras via Finland. I 3 mom. i paragrafen föreskrivs att om den som begärs utlämnad är finsk medborgare och utlämningen avser åtgärder för väckande av åtal ska som villkor för utlämning ställas att den som begärs utlämnad omedelbart efter att domen vunnit laga kraft återsänds till Finland för att där avtjäna ett eventuellt frihetsstraff, om han eller hon har anhållit om att få avtjäna sitt straff i Finland. Frihetsstraffet ska verkställas i Finland med iakttagande av vad som särskilt föreskrivs om det. Enligt 4 mom. i paragrafen får framställningen om transport sändas till justitieministeriet på vilket sätt som helst som gör det möjligt att få en skriftlig uppteckning. Justitieministeriet ska meddela sitt beslut på samma sätt.

Kommissionen har i sitt motiverade yttrande ansett att Finland inte korrekt har införlivat artikel 25.1 i rambeslutet tillsammans med artikel 18 i FEUF i sin nationella lagstiftning. Kommissionen har ansett att 69 § i EU-utlämningslagen inte är förenlig med principen om icke-diskriminering enligt artikel 18 i FEUF, eftersom de förutsättningar för transport som föreskrivs i den nationella lagstiftningen tillämpas på transport av finska medborgare, men inte på transport av medborgare i andra medlemsstater som är bosatta i Finland. I nämnda 69 § föreskrivs det om särbehandling av finska medborgare, vilken innebär att medborgare i andra medlemsstater som är bosatta i Finland behandlas på ett annat sätt än egna medborgare.

Enligt propositionen finns det utifrån kommissionens motiverade yttrande skäl att anse, att den lagstiftning som genomför rambeslutet borde ändras så att den tillräckligt entydigt uppfyller förpliktelserna i rambeslutet och artikel 18 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

I regeringens proposition 88/2003 rd som gällde genomförande av rambeslutet om en europeisk arresteringsorder föreslogs det att det i bestämmelserna om transport inte ska tas in särskilda bestämmelser om egna medborgare. I propositionen ansågs det att sådan lagstiftning skulle

kunna antas i vanlig lagstiftningsordning när det förslag till ändring av 9 § 3 mom. i grundlagen som föreslogs i en annan proposition hade antagits av riksdagen. Den nämnda regeringspropositionen om ändring av grundlagen 102/2003 rd överlämnades dock till riksdagen först i ett senare skede. Därför konstaterade grundlagsutskottet i sitt utlåtande 18/2003 rd att eftersom det inte är ett absolut krav i rambeslutet att paragrafen om transport också ska gälla finska medborgare, och det inte finns något tvingande skäl till det, ska paragrafen ändras i fråga om finska medborgare på det sätt som rambeslutet medger. Detta skulle göra det möjligt att behandla lagen i en inskränkt grundlagsordning. Med anledning av utlåtandet togs ovannämnda särskilda bestämmelser om egna medborgare in i 69 §.

Sådan transport av finska medborgare genom Finland som avses i 69 § har i praktiken varit sällsynt. Under de senaste tre åren har justitieministeriet behandlat ett fall där justitieministeriet har underrättats om att en person har gett sitt samtycke till transport, och därmed har de villkor som avses i 69 § 2 mom. inte ställts.

Liksom ovan har konstaterats, har 9 § 3 mom. i grundlagen. ändrats så att det genom lag kan föreskrivas att finska medborgare får utlämnas eller föras till ett land där deras mänskliga rättigheter och rättssäkerhet kan garanteras, när åtgärden vidtas med anledning av brott eller när syftet med den är rättegång. Därför föreslås det i propositionen att 69 § i EU-utlämningslagen ändras så att 2 och 3 mom. upphävs. Detta innebär att alla som begärs utlämnade ska omfattas av samma bestämmelser, enligt vilka tillstånd till transport ska beviljas när de uppgifter som avses i 1 mom. har lämnats.

Dessa bestämmelser gäller på ovannämnda sätt både situationer där en person transporteras genom finskt territorium från en annan medlemsstat till den ansökande medlemsstaten och situationer där en person transporteras genom finskt territorium från ett tredjeland som inte hör till Europeiska unionen till den ansökande medlemsstaten. I det senare fallet görs utlämningen alltså inte med stöd av rambeslutet om arresteringsordern, utan med stöd av annan lagstiftning om utlämning. Det är dock fråga om utlämning till en annan medlemsstat i Europeiska unionen. I propositionen har det ansetts att det ändrade 9 § 3 mom. i grundlagen gör det möjligt att föreskriva om förslaget genom vanlig lag.

Ett frihetsstraff som påförts av en annan medlemsstat kan dock överföras för att avtjänas i Finland under de förutsättningar som anges i lagen om det nationella genomförandet av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i rambeslutet om överföring av dömda personer inom Europeiska unionen och om tillämpning av rambeslutet (1169/2011).

Artikel 28 Överlämnande eller efter följande utlämning

Enligt **artikel 28.2** i rambeslutet får en person som har överlämnats till den utfärdande medlemsstaten enligt en europeisk arresteringsorder, utan samtycke av den verkställande medlemsstaten, överlämnas till en annan medlemsstat än den verkställande medlemsstaten enligt en europeisk arresteringsorder som utfärdats före överlämnandet i de fall som anges i 2 punkten i artikeln. Enligt **28.2 c** är ett sådant fall bland annat om den eftersökte inte utnyttjar specialitetsbestämmelsen enligt led a, e, f och g i artikel 27.3.

Enligt 61 § 1 mom. i EU-utlämningslagen får den som har utlämnats från en medlemsstat till Finland inte vidareutlämnas till en annan medlemsstat eller till en stat som inte hör till Europeiska unionen. Enligt 2 mom. i den paragrafen tillämpas förbudet i 1 mom. inte på vidareutlämning till en annan medlemsstat av en person som utlämnats från en medlemsstat till Finland, om 1) den utlämnade har haft möjlighet att lämna Finland men inte har gjort detta inom

45 dagar efter sitt slutliga frigivande eller har återvänt till Finland efter att först ha lämnat landet, 2) den utlämnade har samtyckt till att bli utlämnad och har avstått från att åberopa förbudet i 1 mom., 3) den utlämnade efter sin utlämning uttryckligen har avstått från att åberopa förbudet i 1 mom. med avseende på specifika gärningar som begåtts före utlämningen; avståendet skall göras inför tingsrätten i enlighet med 29 §, 4) den medlemsstat som har utlämnat personen ger sitt samtycke till avvikelse från förbudet, eller 5) den medlemsstat som har utlämnat personen har anmält till generalsekretariatet för Europeiska unionens råd att samtycke till avvikelse från förbudet skall anses ha avgivits, om inte den behöriga myndigheten i ett enskilt fall uppger något annat. Enligt 3 mom. i paragrafen tillämpas förbudet i 1 mom. inte på vidareutlämning till en stat som inte hör till Europeiska unionen av en person som utlämnats till Finland från en medlemsstat, om den utlämnande staten ger sitt samtycke till avvikelse från förbudet.

Kommissionen har i sitt motiverade yttrande ansett att Finland inte korrekt har införlivat artikel 28.2 c i rambeslutet i sin nationella lagstiftning. Kommissionen har ansett att 61 § i EU-utlämningslagen inte omfattar vidareutlämning till en annan medlemsstat än den verkställande medlemsstaten när specialitetsbestämmelsen inte tillämpas på den person som ska utlämnas i enlighet med led a och e i artikel 27.3.

Enligt propositionen finns det utifrån kommissionens motiverade yttrande skäl att anse att den lagstiftning som genomför rambeslutet borde ändras så att den uppfyller förpliktelserna i rambeslutet.

Enligt artikel 27.3 a i rambeslutet tillämpas den så kallade specialitetsbestämmelsen inte om personen har haft möjlighet att lämna territoriet i den medlemsstat som han eller hon överlämnats till men inte har gjort detta inom 45 dagar efter sitt slutliga frigivande eller har återvänt till det territoriet efter att ha lämnat det. Samma bestämmelse finns i artikel 28.2 a i rambeslutet i fråga om vidareutlämning till en annan medlemsstat. I 61 § 2 mom. 1 punkten i EU-utlämningslagen finns en motsvarande bestämmelse i fråga om vidareutlämning till en annan medlemsstat.

Med anledning av kommissionens motiverade yttrande föreslås det i propositionen att 61 § 2 mom. i EU-utlämningslagen ändras så att det föreskrivs att förbudet i 1 mom. inte tillämpas på vidareutlämning till en annan medlemsstat av en person som utlämnats från en medlemsstat till Finland, om det förbud som avses i 58 § 1 mom. inte tillämpas på den utlämnade med stöd av 2 mom. 1 punkten i den paragrafen.

Enligt artikel 27.3 e tillämpas den så kallade specialitetsbestämmelsen inte om personen har samtyckt till att bli överlämnad och i förekommande fall avstått från tillämpning av specialitetsbestämmelsen i enlighet med artikel 13. Denna bestämmelse, tillsammans med artikel 28.2 c, innebär att om en person har samtyckt till utlämning och i förekommande fall avstått från tillämpning av specialitetsbestämmelsen, omfattas personen inte heller av förbudet mot vidareutlämning till en annan medlemsstat. Enligt den gällande 61 § 2 mom. 2 punkten i EU-utlämningslagen tillämpas förbudet mot vidareutlämning inte, om den utlämnade har samtyckt till att bli utlämnad och avstått från att åberopa förbudet mot vidareutlämning. De gällande bestämmelserna gör det således möjligt för en person att avstå från endast specialitetsbestämmelsen (58 § 2 mom. 5 punkten) eller förbudet mot vidareutlämning (61 § 2 mom. 2 punkten) eller från båda.

Kommissionen anser dock att i enlighet med artikel 28.2 c i rambeslutet ska rambeslutet genomföras så att om en person i enlighet med 27.3 a samtycker till att bli utlämnad och eventuellt avstår från att åberopa specialitetsbestämmelsen, ska personen alltid anses ha avstått från förbudet mot vidareutlämning till en annan medlemsstat.

Med anledning av kommissionens motiverade yttrande föreslås det i propositionen att 61 § 2 mom. 2 punkten i EU-utlämningslagen också ändras så att det föreskrivs att förbudet i 1 mom. inte heller tillämpas på vidareutlämning till en annan medlemsstat av en person som utlämnats från en medlemsstat till Finland, om det förbud som avses i 58 § 1 mom. (specialitetsbestämmelsen) inte tillämpas på den utlämnade med stöd av 2 mom. 5 punkten i den paragrafen.

Enligt 58 § 2 mom. 6 punkten i den gällande EU-utlämningslagen är det även i fortsättningen möjligt att avstå från enbart specialitetsbestämmelsen, men enligt ordalydelsen i den punkten ska avståendet göras först efter utlämningen.

2.2 Konventionen om överlämnande mellan de nordiska staterna på grund av brott (nordisk arresteringsorder)

Konventionen om överlämnande mellan de nordiska staterna på grund av brott och den nordiska utlämningslagen grundar sig på artikel 31.2 i rambeslutet om en europeisk arresteringsorder, som för det första gör det möjligt att fortsätta att tillämpa annan lagstiftning mellan medlemsstaterna i den mån den gör det möjligt att fördjupa eller vidga rambeslutets målsättningar och i den mån den ytterligare förenklar eller på annat sätt underlättar utlämningsförfarandet. För det andra gör artikel 31.2 det möjligt att införa ny reglering i den mån den innebär en möjlighet att fördjupa eller vidga innehållet i rambeslutet och i den mån den ytterligare förenklar eller på annat sätt underlättar utlämningsförfarandena, till exempel genom att ytterligare begränsa de vägransgrunder som anges i artiklarna 3 och 4.

De ändringar som föreslås i propositionen i grunderna för förvägrande enligt 5 och 6 § i EU-utlämningslagen och i fråga om ställande av ett villkor för återsändande enligt 8 § i den lagen kan bedömas möjliggöra ett effektivare samarbete än den nordiska utlämningslagen. Detta kan anses innebära att bestämmelserna i den nordiska utlämningslagen bör ändras så att de motsvarar bestämmelserna i EU-utlämningslagen. Det kan inte anses vara möjligt att enligt den nordiska utlämningslagen tillåts det att utlämning vägras i större utsträckning än enligt EU-utlämningslagen. De ovan beskrivna bestämmelserna om likabehandling kan anses förutsätta att bestämmelserna om nordiska medborgare överensstämmer med bestämmelserna om medborgare i andra EU-medlemsstater och tredjelandsmedborgare. Därför föreslås det i propositionen att bestämmelserna om ovillkorliga grunder för vägran i 4 §, av prövning beroende grunder för vägran i 5 § och villkor för återsändande av den som ska utlämnas i 7 § i den nordiska utlämningslagen ändras så att de till innehållet motsvarar de motsvarande bestämmelserna i EU-utlämningslagen som föreslås i propositionen. Vidare föreslås det att 18 § 3 mom. i den nordiska utlämningslagen ändras så att det motsvarar innehållet i det föreslagna 21 § 4 mom. i EU-utlämningslagen.

Artikel 2 Tillämpningsområde för den nordiska arresteringsordern

Artikel 2 innehåller bestämmelser om tillämpningsområdet för en nordisk arresteringsorder. Enligt punkt 1 i artikeln får en nordisk arresteringsorder utfärdas för gärningar som enligt den utfärdande statens lagstiftning kan leda till ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd (lagföring) eller som har lett till att det har dömts ut ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd (verkställighet av påföljd).

I 2 och 50 § 2 mom. i den nordiska utlämningslagen föreskrivs det om bifallande i Finland av framställningar som gäller verkställighet av frihetsstraff samt om förutsättningarna för en göra en sådan framställning till ett annat nordiskt land. I nämnda 2 § är en förutsättning för att

utlämning ska beviljas att den som begärs utlämnad har dömts till frihetsstraff i det nordiska land som gjort framställningen. I nämnda 50 § 2 mom. är en förutsättning för att göra en framställning på motsvarande sätt att en verkställbar dom har meddelats i Finland för den gärning som ligger till grund för framställningen. Liksom ovan har konstaterats i fråga om EU-utlämningslagen, kan det i fråga om den nordiska utlämningslagen på motsvarande sätt anses att förutsättningen att den dom som ligger till grund för framställningen ska ha meddelats i en viss stat är mer begränsad än ordalydelsen i artikel 2.1 i konventionen. Denna förutsättning har också varit problematisk i det praktiska samarbetet. I propositionen föreslås det att denna förutsättning stryks.

3 Förslagen och deras konsekvenser

3.1 De viktigaste förslagen

I denna proposition föreslås sådana ändringar i EU-utlämningslagen som anses behövliga med anledning av kommissionens motiverade yttrande.

I propositionen föreslås bland annat ändringar i EU-utlämningslagens bestämmelser om utlämning av finska medborgare, uppskov med verkställigheten och tillfällig utlämning, tidsfrister, tillfällig överföring och transport.

Till den del det är fråga om utlämning för verkställighet av frihetsstraff föreslås det i propositionen att utlämning från Finland ska vara beroende av prövning också i fråga om finska medborgare (de nya 6 § 1 mom. 6 punkten och 2 mom.). I fortsättningen hindrar inte en finsk medborgares anhållan om att få avtjäna frihetsstraffet i Finland att personen utlämnas till en annan medlemsstat. Enligt förslaget ska förutsättningarna för utlämning till denna del vara desamma både för finska medborgare och för personer som varit varaktigt bosatta eller vistats i Finland. Av andra än finska medborgare förutsätts dock i regel att personen har varit bosatt eller vistats i Finland lagligt i minst fem år. Centralt vid prövningen av förutsättningarna för förvägrande av utlämning är om förvägrandet kan anses förbättra möjligheterna för den som begärs utlämnad att återanpassa sig till samhället när det straff som har dömts ut åt personen avslutas eller av någon annan särskild orsak. Det kan anses klart att det i fråga om finska medborgares är vanligt att förutsättningarna uppfylls.

Till den del det är fråga om utlämning för att åtgärder för väckande av åtal ska kunna vidtas föreslås det i propositionen att ställandet av villkoret att den utlämnade återsänds till Finland ska vara beroende av prövning också i fråga om finska medborgare (8 §). I fortsättningen innebär inte en finsk medborgares anhållan om att få avtjäna frihetsstraffet i Finland att villkoret om återsändande ställs regelmässigt. Enligt propositionen ska förutsättningarna också för att ställa villkoret om återsändande vara samma för såväl finska medborgare som personer som är varaktigt bosatta och vistas i Finland. Av andra än finska medborgare förutsätts även i detta fall dock i regel att personen har varit bosatt eller vistats lagligt i Finland i minst fem år. Också vid prövningen av förutsättningarna för att ställa villkoret om återsändande är det viktigt att bedöma möjligheterna till återanpassning i samhället. Också i detta avseende kan det anses klart att det i fråga om finska medborgares är vanligt att förutsättningarna uppfylls.

Ovannämnda bestämmelser innebär ändringar också i bestämmelserna om personer som är varaktigt bosatta i Finland, men när det gäller denna persongrupp är också de gällande bestämmelserna beroende av prövning, och förslagen handlar huvudsakligen om att lyfta gällande praxis upp till lagnivå. De föreslagna bestämmelserna innebär i fråga om personer som vistas i Finland att denna persongrupp jämställs med personer som är varaktigt bosatta i Finland. För båda dessa grupper krävs det dock i regel att personen som återsändandet gäller ska ha varit

bosatt lagligt i Finland i minst fem år. De gällande bestämmelserna tillämpas inte på personer som vistas i Finland.

I enlighet med förutsättningarna i den gällande lagen förutsätter vägran att utlämna eller ställandet av villkoret om återsändande i ovan avsedda situationer att frihetsstraffet ska verkställas i Finland med iakttagande av vad som särskilt föreskrivs om det.

I propositionen föreslås det också att den ovillkorliga grunden för förvägrande av humanitära skäl i 5 § 2 mom. i EU-utlämningslagen ändras så att den i fortsättningen är tillämplig på utlämning av en person som är allvarligt sjuk. Enligt förslaget ska utlämning förvägras om det i fråga om en allvarligt sjuk person finns vägran och faktiska skäl för att utlämningen utsätter personen för verklig risk för att dennes förväntade livslängd avsevärt förkortas eller hälsotillstånd snabbt, avsevärt och oåterkalleligt försämrats. En ytterligare förutsättning är att det inte går att förhindra denna risk inom skälig tid eller eliminera risken genom senareläggning av verkställigheten.

Genom de ovannämnda förslagen preciseras det nationella genomförandet av rambeslutet och samtidigt ändras bestämmelserna i lagen så att de överensstämmer med Europeiska domstolens rättspraxis.

I propositionen preciseras också bestämmelserna om förfarandet vid tillfällig utlämning (49 §) så att de motsvarar bestämmelserna i rambeslutet om ingående av en överenskommelse mellan de behöriga rättsliga myndigheterna samt komplettera lagens bestämmelser så att de på det sätt som förutsätts i rambeslutet gör det möjligt att tillfälligt överföra den som begärs utlämnad till den ansökande medlemsstaten innan beslut om utlämning fattas (63 §). Dessutom slopas bestämmelserna i vilka det ställs upp särskilda villkor för transport av finska medborgare genom finskt territorium (69 §).

Propositionen innehåller också bland annat ändringar som närmast ska betraktas som tekniska när det gäller beräkningen av tidsfrister (22, 26, 32, 35 och 51 §), andra mindre ändringar i grunderna för förvägrande (ett nytt 3 mom. i 2 § och 6 § 1 mom. 4 punkten) samt förslaget till bestämmelse om polisens rätt att få uppgifter (21 § 4 mom.)

I propositionen föreslås det också att bestämmelserna i 4 § om ovillkorliga grunder för vägran, 5 § om av prövning beroende grunder för vägran, 7 § om villkor för återsändande av den som ska utlämnas och 18 § om underrättelser och förfrågningar till den som begärs utlämnad i den nordiska utlämningslagen till behövliga delar ändras så att de till innehållet motsvarar de motsvarande bestämmelserna i EU-utlämningslagen som föreslås i propositionen.

Dessutom korrigeras vissa fel i EU-utlämningslagen och den nordiska utlämningslagen.

3.2 De huvudsakliga konsekvenserna

Enligt statistik från 2024 har 20 personer utlämnats från Finland till en annan medlemsstat med stöd av EU-utlämningslagen. De behöriga myndigheterna i Finland har gjort 107 sådana framställningar om gripande och utlämning (europeisk arresteringsorder) som avses EU-utlämningslagen. Av dessa har 85 varit framställningar för att åtgärder för väckande av åtal ska kunna vidtas. Totalt har 66 personer utlämnats till Finland från en annan medlemsstat. Med stöd av den nordiska utlämningslagen har 24 personer utlämnats från Finland till ett annat nordiskt land 2024. Det finns inga statistiska uppgifter att tillgå om personer som utlämnats till Finland från ett annat nordiskt land.

Både i fråga om EU-utlämningslagen och den nordiska utlämningslagen kan propositionens viktigaste konsekvenser anses hänföra sig till utlämning av finska medborgare. Det finns inga statistiska uppgifter att tillgå om fall av utlämning av finska medborgare eller om fastställande av villkor för återsändande i anslutning till utlämningar. Även om bestämmelserna om finska medborgare ändras enligt ovannämnda förslag, bedöms förslaget inte medföra några betydande ändringar i praxis kring eller myndigheternas verksamhet vid utlämning. De föreslagna bestämmelserna i vilka det förskrivs om ett utrymme för skönsmässig bedömning gör det också möjligt att fortsätta med nuvarande praxis.

Också när det gäller personer som är varaktigt bosatta och vistas i Finland ändras regleringen, men inte heller till denna del bedöms förslaget medföra några betydande förändringar i praxis kring eller myndigheternas verksamhet vid utlämning. I fråga om personer som är varaktigt bosatta i Finland följer de föreslagna bestämmelserna i stor utsträckning den tillämpningspraxis som redan iakttas och som baserar sig på EU-domstolens avgörandepraxis.

Inte heller till övriga delar bedöms förslagen ha någon betydande inverkan på myndigheternas verksamhet.

Propositionen bedöms inte ha några nämnvärda ekonomiska konsekvenser. Den kontroll av uppgifter om vistelsens längd och laglighet som föreslås för polisen i fråga om personer som är varaktigt bosatta eller vistas i Finland kan bedömas medföra en mycket liten ökning av arbetsmängden. Propositionen kommer dock i någon mån att orsaka kostnader av engångsnatur för utbildning av personalen vid åklagarväsendet, förundersökningsmyndigheterna och domstolarna. De några tiotals arbetstimmar som utbildningen kommer kräva har dock inte bedömts vara betydande.

Genomförandet av lagstiftningen vid Åklagarmyndigheten, förundersökningsmyndigheterna och domstolarna kommer att genomföras inom ramen för de nuvarande utgiftsramarna för statsfinanserna inom olika förvaltningsområden utan tilläggsanslag.

4 Lagstiftning i andra medlemsstater

Utifrån justitieministeriets förfrågan till övriga medlemsstater har inofficiell information fåtts om lagstiftningen i de övriga medlemsstaterna, särskilt om det nationella genomförandet av artiklarna 4.6 och 5.3 i rambeslutet. Dessa artiklar gäller bland annat utlämnande av egna medborgare. Uppgifter har fåtts från sex medlemsstater, varav en del i fråga om dessa artiklar har varit föremål för kommissionens överträdelseförfarande. För fem medlemsstater har kommissionens överträdelseförfarande avslutats eller så har det inte gällt dessa bestämmelser i rambeslutet.

Det centrala kan anses vara att i alla fem medlemsstater gäller samma lagstiftning för de egna medborgarna och för dem som är varaktigt bosatta i medlemsstaten samt för både medborgare i en annan medlemsstat och tredjelandsmedborgare (Belgien, Danmark, Lettland, Litauen, Sverige). Det finns skillnader i sätten att genomföra innehållet i regleringen, men största delen av medlemsstaterna hade genomfört bestämmelserna i båda artiklarna behovsprövat så att det beroende av prövning är möjligt att utlämna sin egen medborgare. Allmänt kan det dessutom konstateras att de nämnda medlemsstaternas lagstiftning är mer allmänt hållen än vad som föreslås i denna proposition och ger domstolarna större prövningsrätt.

I Sverige trädde 2024 i kraft lagstiftning (2024:43 Lag om ändring i lagen (2003:1156) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder) enligt vilken domstolen får besluta att den frihetsberövande påföljd som den europeiska arresteringsordern avser ska

verkställas i Sverige, om 1) den eftersökte är svensk medborgare eller bosatt i eller uppehåller sig i Sverige, 2) den eftersökte begär att påföljden ska verkställas i Sverige, och 3) den eftersöktes sociala återanpassning underlättas om påföljden verkställs i Sverige. Dessutom får domstolen besluta att den frihetsberövande påföljd som kan komma att dömas ut i den utfärdande medlemsstaten efter det att den eftersökte har överlämnats för lagföring ska verkställas i Sverige, om 1) den eftersökte är svensk medborgare eller bosatt i Sverige, 2) den eftersökte begär att påföljden ska verkställas i Sverige, och 3) den eftersöktes sociala återanpassning underlättas om påföljden verkställs i Sverige. Den avsedda lagstiftningen i Sverige har varit föremål för kommissionens överträdelseförfarande.

Enligt gällande dansk lagstiftning kan, när en dansk medborgare eller en person som är varaktigt bosatt i Danmark utlämnas för att åtgärder för väckande av åtal ska kunna vidtas, som villkor för utlämningen ställas att personen återsänds till Danmark för verkställighet av ett eventuellt fängelsestraff eller något annat frihetsstraff. Dessutom kan en begäran om utlämning av en dansk medborgare eller en person som är varaktigt bosatt i Danmark för verkställighet av ett straff avslås, om straffet i stället verkställs i Danmark.

5 Remissvar

5.1 Allmänt

Justitieministeriet begärde utlåtanden (19.2–12.3.2025) om propositionsutkastet av 21 instanser. Dessutom har högsta domstolen getts tillfälle att lämna yttrande om utkastet. Remisstiden var undantagsvis tre veckor på grund av den brådskande tidsplan som orsakas av det överträdelseförfarande som kommissionen inlett. Inom den utsatta tiden inkom sex utlåtanden. Högsta domstolen meddelade att den beslutat att inte lämna något utlåtande. Remissinstanserna var justitiekanslern i statsrådet, Helsingfors tingsrätt, Åklagarmyndigheten, Polisstyrelsen, Finlands Advokater och Suomen Syyttäjähdistys ry (nedan *åklagarföreningen*). Finansministeriet och centralkriminalpolisen meddelade att de inte har något att yttra.

I utlåtandena förhöll man sig positivt till största delen av propositionsutkastet. Det ansågs det att de föreslagna ändringarna är behövliga eller nödvändiga samt ändamålsenliga och värda att understödja. De föreslagna ändringarna ansågs uppfylla de internationella förpliktelser som ändringarna syftar till. Vidare ansågs det att det är värt att understödja att rättspraxis skrivs in i lagen och att tolkningssituationerna förtydligas med tanke på den som tillämpar lagen.

5.2 De föreslagna 6 § 6 punkten och 8 § i EU-utlämningslagen

Justitiekanslern i statsrådet, Helsingfors tingsrätt, Åklagarmyndigheten, Finlands Advokater och åklagarföreningen fäste dock särskild uppmärksamhet vid de föreslagna 6 § 6 punkten och 8 § i EU-utlämningslagen.

Justitiekanslern i statsrådet fäste uppmärksamhet vid skrivningen om boende- eller vistelsetid på fem år som föreslås i 6 § 6 punkten. Justitiekanslern konstaterade i sitt utlåtande att Helsingfors tingsrätt, riksåklagarens byrå och Finlands Advokater den 18 februari 2025 anmälde avvikande mening om arbetsgruppens förslag till ändring av EU-utlämningslagen och den nordiska utlämningslagen. Den avvikande meningen i fråga om 6 § 6 punkten i EU-utlämningslagen gäller när ett fängelsestraff som ligger till grund för en arresteringsorder för någon annan än en finsk medborgare kan verkställas i Finland och på denna grund vägra att överlåta en person till en annan medlemsstat samt i fråga om 8 § när en person som överlämnas till en annan medlemsstat för behandling av ett brottmål kan förordnas att återsändas till Finland för att avtjäna ett frihetsstraff som personen har dömts till. I den avvikande meningen anses att

det i 6 § 6 punkten i EU-utlämningslagen bör tas in flexibilitet i den föreslagna boende- eller vistelsetiden på fem år. Enligt den avvikande meningen borde det i 6 § 6 punkten införas en sats enligt vilken om en persons band till Finland undantagsvis kan anses vara särskilt betydande, kan utlämning förvägras trots att personen varit varaktigt bosatt eller vistats i Finland i mindre än fem år. Enligt den avvikande meningen är syftet med tillägget att säkerställa domstolens flexibla prövningsrätt samt att förebygga oskäligen situationer där individuella omständigheter talar för avtjänande av fängelsestraffet i Finland, även om boendetiden på fem år inte helt uppfylls. Både i arbetsgruppens motivering och i motiveringen av dem som anmälde avvikande mening konstateras att i grundlagsutskottets utlåtande (GrUU 18/2003 rd) och i lagutskottets betänkande (LaUB 7/2003 rd), som gavs vid riksdagsbehandlingen av EU-utlämningslagen, betonas till denna del att man vid tillämpningen av denna bestämmelse om en grund för förvägrande särskilt ska beakta skyddet för familjeliv som garanteras i artikel 8 i Europakonventionen. Också högsta domstolen har i sin avgörandepraxis fäst särskild uppmärksamhet vid familjeförhållandena för den som begärs utlämnad. I bilagan till den avvikande meningen hänvisas i specialmotiveringen i utkastet till regeringsproposition till högsta domstolens avgörande HD 2015:99, där högsta domstolen i sin avgörandepraxis har ansett ett boende i över fyra år som tillräckligt när de övriga banden till Finland är tillräckligt starka. Justitiekanslern ansåg att det vid den fortsatta beredningen i fråga om 6 § 6 punkten bör motiveras varför den föreslagna flexibiliteten på grund av särskilt betydande band i fråga om tidsfristen på fem år inte kan tas in i bestämmelsen.

Helsingfors tingsrätt konstaterade i sitt utlåtande att det efter rambeslutets ikraftträdande har kommit rikligt med rättspraxis från såväl EU-domstolen som högsta domstolen. Frågorna om tillämpningen av vägransgrunderna och förutsättningarna för att ställa ett villkor för återsändande är sådana där rättspraxis för närvarande är tämligen etablerad. De ändringar i den nationella lagen som kommissionen förutsätter kan göras på flera olika sätt. För att det klara tillämpningsläget ska fortgå och även för att upprätthålla ett ändamålsenligt utlämningsförfarande understödde Helsingfors tingsrätt den formulering som arbetsgruppens minoritet föreslog i 6 § 6 punkten. För det krav på laglig vistelse som föreslås i 6 § 6 punkten i EU-utlämningslagen finns inget stöd i rambeslutet eller EU-domstolens rättspraxis. Ett sådant ytterligare krav bör därför inte ställas. Tingsrätten konstaterade att den domstol som avgör ärendet inte har rätt att om en person få uppgifter som gäller behandling med stöd av utlämningslagen. Det föreslagna kravet på laglig vistelse leder oundvikligen till att utlämningsförfarandet drar ut på tiden och fördröjs, vilket inte torde vara syftet med ändringarna. Redan för närvarande beaktas vid avgörandet av begäran om utlämning och bedömningen av personens integration omständigheter som hänför sig till lagligheten i vistelsen för den person som begärs utlämnad. Saken beaktas som en del av helhetsprövningen utan att det i lagen behövs ett tilläggsvillkor som gör själva utlämningsförfarandet stelare. Tingsrätten ansåg också att tolkningsproblem till följd av tillämpningen av utlämningslagen är möjliga. Helsingfors tingsrätt fäste vidare uppmärksamhet vid den skrivning om boende- eller vistelsetid på fem år som föreslås i 6 § 6 punkten i EU-utlämningslagen. Den nationella rättspraxisen är i fråga om bedömningen av integrationsförutsättningarna i paragrafen vedertagen och förenlig med EU-domstolens och högsta domstolens avgörandepraxis. Redan för närvarande anses som ett bedömningskriterium att personen ska ha bott eller vistats i Finland i cirka fem år. Ur denna synvinkel finns det således inget behov av den föreslagna skrivningen.

Tingsrätten konstaterade att det dock också är helt klart att också andra personliga omständigheter för den som begärs utlämnad ska ges betydelse och att det finns en verklig risk för att om en sådan absolut tidsfrist på fem år införs kan det i enskilda fall leda till helt oskäligen situationer. En person kan i Finland ha bland annat familj, fast anställning, bostadslån och språkkunskaper, men om personens boende i Finland har varat mindre än fem år, ska han eller hon med stöd av de föreslagna nya bestämmelserna utlämnas utan prövning. Domstolarna ska

alltså ha fortsatt faktisk prövningsrätt i saken också i de enskilda fall där personens övriga omständigheter talar för att straffet ska verkställas i Finland. Tingsrätten ansåg att om man dock av någon anledning vill ta in den nämnda tidsfristen på fem år i lagen, ska det i paragrafen absolut skrivas in en möjlighet att i undantagsfall avvika från detta. Till denna del förordade tingsrätten tillägget till paragrafen i enlighet med arbetsgruppens avvikande mening.

I fråga om 8 § i EU-utlämningslagen fäste tingsrätten i sitt utlåtande uppmärksamhet vid de samma, nämnda absoluta villkoren i anslutning till lagligheten för vistelsen och tidsfristen på fem år, på de nämnda grunderna.

Åklagarväsendet konstaterade i sitt utlåtande att det mest ändamålsenliga sättet att genomföra de ändringar som kommissionen förutsätter hade varit den lösning som framfördes i den avvikande meningen till arbetsgruppsbetänkandet. Däremot är majoritetens modell i betänkandet, enligt vilken vägran att utlämna andra än finska medborgare utan undantag förutsätter minst fem års varaktigt boende eller laglig vistelse i Finland, alltför stelbent och berövar den domstol som behandlar utlämningsärendet prövningsrätt i alltför stor omfattning. Att verifiera vistelsens laglighet kan vara arbetsdrygt och tidskrävande och oflexibilitet i fråga om minimitiden för vistelsen kan i enskilda fall leda till ett oskäligt slutresultat för den som begärs utlämnad.

Finlands Advokater konstaterade i sitt utlåtande att det bör beaktas att bestämmelserna inte bryter mot jämlikheten eller är omotiverat diskriminerande, och därför måste tillräcklig prövningsrätt säkerställas vid tillämpningen av lagen. Finlands Advokater instämde i ställningstagandet i Åklagarmyndighetens utlåtande att modellen, enligt vilken vägran att utlämna andra än finska medborgare utan undantag förutsätter minst fem års varaktigt boende eller laglig vistelse i Finland, är alltför stelbent och berövar den domstol som behandlar utlämningsärendet prövningsrätt i alltför stor omfattning. Finlands Advokater understödde tillägget enligt den avvikande meningen om 6 § 6 punkten i arbetsgruppen, enligt vilken i det fallet att de nämnda banden undantagsvis kan anses vara särskilt betydande, kan utlämning förvägras trots att det varaktiga boendet eller vistelsen i Finland har varat i mindre än fem år. Tillägget garanterar domstolen tillräcklig prövningsrätt med hjälp av vilken man kan avvärja sådana oskäliga slutresultat som en ovillkorlig förutsättning på fem år kan leda till.

Åklagarföreningen konstaterade i sitt utlåtande att föreningen understöder den version som föreslagits i den avvikande meningen i fråga om formuleringen av 6 § 6 punkten i EU-utlämningslagen. I de fall där någon annan än en finsk medborgare begärs utlämnad är det alternativ som föreslås i utkastet till proposition klart strängare när det i alternativet fastställs en strikt femårsgräns för personer som är stadigvarande bosatta eller vistas i Finland. I rambeslutet förutsätts inget sådant krav. Ett ytterligare krav är att boendet eller vistelsen har varit laglig. Båda dessa krav kan redan separat i enskilda fall leda till oskäliga slutresultat, om domaren inte har den prövningsrätt i saken i Finland som det i rambeslutet har avsetts att domaren ska ha.

Åklagarföreningen hänvisade till praktiska situationer där en person först har vistats olagligt i Finland i flera år, bildat familj, lärt sig finska, blivit sysselsatt och skaffat bostad och i något skede har vistelsen blivit laglig, vilken har varat mindre än fem år. Om domaren helt fräntas sin prövningsrätt i fråga om sådana skattebetalare som är helt integrerade i Finland, kan slutresultatet vara mycket oskäligt. Enligt åklagarföreningen innebär redan ordalydelsen i den avvikande meningen att utlämning ska vägras mer sällan än tidigare och att villkor för återsändande ska fastställas mer sällan än tidigare. Även åklagarföreningen hänvisade till fallet HD 2015:99.

Åklagarföreningen fäste dessutom uppmärksamhet vid olika straffpraxis för olika brottstyper samt olika bestämmelser om verkställighet av straff i olika medlemsstater. Detta kan leda till olika resultat beroende på i vilken medlemsstat frihetsstraffet verkställs.

Åklagarföreningen instämde i ställningstagandet i den avvikande meningen att tillämpningen av 6 § 6 punkten i den gällande EU-utlämningslagen inte har varit ett problem och att rättspraxis är etablerad och har följt den riktlinje som högsta domstolen och EU-domstolen redan länge har fastställt. Att föreskriva en absolut minimitid på fem år för vistelsen kan också leda till oskäligt slutresultat i enskilda fall, i synnerhet med beaktande av den laglighet för boendet eller vistelsen som förutsätts i utkastet.

Åklagarföreningen konstaterade att det i propositionsutkastet och den avvikande meningen också i fråga om 8 § i EU-utlämningslagen finns samma skillnad som i 6 § 6 punkten i den lagen i fråga om huruvida det i villkoret för återsändande förutsatta fem år långa boendet ska vara lagligt eller faktiskt eller vistelsen laglig eller faktisk. Till denna del hänvisade föreningen till sitt utlåtande om 6 § 6 punkten och meddelade att föreningen understöder den version som föreslagits i den avvikande meningen.

Till den del det är fråga om flexibilitet för tidsfristen på fem år för boende och vistelse i 6 § 6 punkten och 8 § i utkastet till proposition, har det i propositionen ansetts att till den föreslagna regleringen kan fogas den sats i arbetsgruppens avvikande mening som tillåter flexibiliteten, enligt vilken om en persons band till Finland undantagsvis kan anses vara särskilt betydande, kan utlämning förvägras även om personen har varit varaktigt bosatt eller vistats i Finland i mindre än fem år. Det centrala är att satsen ger domstolen tillräcklig prövningsrätt och flexibilitet i enskilda fall, som kan bli oskäliga utan möjlighet till flexibilitet. Till propositionen har fogats ett förslag till bestämmelse om detta med motivering. Såsom det konstateras i propositionen (s. 13–15) gör EU-domstolens rättspraxis det möjligt att i den nationella lagstiftningen ställa upp ett villkor om boende eller vistelse i fem år.

Till den del det gäller den laglighet för vistelsen som förutsätts i 6 § 6 punkten och 8 § i propositionsutkastet har propositionen inte ändrats. Till skillnad från vad Helsingfors tingsrätt har konstaterat kan det anses att EU-domstolen, såsom nämnts ovan (s. 13 och 14), i domarna C-42/11, Lopez da Silva (punkt 34) och C-123/08, Wolzenburg (punkt 74 i domen samt punkterna 1 och 3 i domslutet) godtar att medlemsstaterna får villkora tillämpningen av bestämmelsen med att den eftersökta personen har vistats lagligt på den verkställande medlemsstatens territorium. Med anledning av utlåtandena har propositionens specialmotivering dock till denna del utvidgats i fråga om den praktiska tillämpningen. Till propositionen har dessutom fogats ett förslag till ändring av 21 § 4 mom. i EU-utlämningslagen, med stöd av vilket de behöriga myndigheterna ska få uppgifter om längden på och lagligheten hos vistelsen i landet för den som begärs utlämnad.

5.3 Övriga kommentarer

Åklagarväsendet konstaterade i sitt utlåtande att om de föreslagna ändringarna genomförs kommer bestämmelserna i EU-utlämningslagen om utlämning av finska medborgare och personer som är varaktigt bosatta här och om ställande av villkor för återsändande att avvika från motsvarande bestämmelser i den nordiska utlämningslagen. Åklagarväsendet ansåg att bestämmelserna i den nordiska utlämningslagen, där finska medborgare särbehandlas i förhållande till medborgare i andra stater, kan stå i strid med EU-rätten på samma sätt som de gällande bestämmelserna i EU-utlämningslagen, som de enligt kommissionens motiverade yttrande för närvarande gör. Det vore ändamålsenligt att i detta sammanhang ändra den nordiska utlämningslagen på motsvarande sätt som EU-utlämningslagen.

I propositionen har ansetts att Åklagarmyndighetens påpekande kan ses som motiverad. Även om kommissionen i överträdelseförfarandet har fäst uppmärksamhet endast vid bestämmelserna i EU-utlämningslagen, har det i propositionen tagits in förslag enligt vilka bestämmelserna i den nordiska utlämningslagen till behövliga delar ändras så att de motsvarar de ändringar i EU-utlämningslagen som föreslås i denna proposition. Beredningen har gjorts enligt en mycket brådskande tidtabell för att undvika eventuell överträdelse av EU:s lagstiftning och ett eventuellt nytt kommissionens överträdelseförfarande. Innehållet i den nordiska utlämningslagen kommer dock att bedömas närmare på nytt vid den ovan nämnda fortsatta beredningen av EU-utlämningslagstiftningen. I det sammanhanget är det möjligt att också till denna del göra behövliga ändringar eller rättelser i lagstiftningen.

Åklagarföreningen fäste i sitt utlåtande uppmärksamhet vid den ändring som föreslås i 51 § i EU-utlämningslagen, enligt vilken behandlingstiden för beviljande av tillstånd som hänför sig till specialitetsbestämmelsen och vidareutlämning föreslås bli ändrad från 30 till 26 dagar, som överensstämmer med tidsfristen på 26 dagar i 32 § i den lagen. Åklagarföreningen ansåg att ändringen är onödig och kan medföra merkostnader. I detta avseende har propositionen inte ändrats. Som motivering till avgörandet hänvisas till propositionens motivering (s. 21) där det konstateras att EU-domstolens dom C-168/13, Jeremy F förutsätter den föreslagna ändringen. Även kommissionen har förutsatt den föreslagna ändringen i sitt motiverade yttrande.

Åklagarföreningen ansåg dessutom att begreppet tillfällig utlämning i rubriken för 49 § i EU-utlämningslagen bör ändras till villkorlig utlämning. Till denna del har utkastet till proposition inte ändrats, eftersom förslaget kan anses onödigt i synnerhet med beaktande av propositionens brådskande tidtabell.

6 Specialmotivering

6.1 Lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen

2 §. Utlämning vid dubbel straffbarhet Det föreslås att det till paragrafen fogas ett nytt 3 mom., enligt vilket utlämning ska beviljas i fråga om skatter, avgifter, tullar och valutatransaktioner även om finsk lagstiftning inte föreskriver samma typ av skatter eller avgifter eller inte innehåller samma slags bestämmelser om skatter, avgifter, tullar eller valutatransaktioner som lagstiftningen i den ansökande medlemsstaten. Det nya 3 mom. är tillämpligt på både 1 och 2 mom. i den paragrafen.

Förslaget anses inte i sak ändra innehållet i regleringen, eftersom det i Finland har ansetts att formuleringen i gällande 2 §, enligt vilken gärningen enligt finsk lag skulle utgöra brott om den hade begåtts i Finland under motsvarande förhållanden, också omfattar de situationer som det föreskrivs om i det föreslagna 3 mom. Det föreslagna nya 3 mom. motsvarar dock mer entydigt innehållet i artikel 4.1 i rambeslutet.

Genom den ändring som föreslås i paragrafen korrigeras den lagstiftning som genomför artikel 4.1 i rambeslutet och som kommissionen har gett ett motiverat yttrande om.

5 §. Ovillkorliga grunder för förvägrande. Det föreslås att paragrafens 1 mom. 4 punkten upphävs, eftersom det i propositionen föreslås att bestämmelsen om utlämning av finska medborgare flyttas till 6 § 1 mom. 6 punkten och 2 mom., som gäller av prövning beroende grunder för förvägrande.

Också 1 mom. 5 punkten upphävs, eftersom det i propositionen föreslås att bestämmelsen om gärningsorten för brottet flyttas till 6 § 4 punkten, som gäller av prövning beroende grunder för förvägrande.

Det föreslås att 2 mom. i paragrafen ändras så att det enligt dess nya ordalydelse föreskrivs att utlämning också ska förvägras om det i fråga om en allvarligt sjuk person finns vägande och faktiska skäl för att utlämningen utsätter personen för verklig risk för att dennes förväntade livslängd avsevärt förkortas eller hälsotillstånd snabbt, avsevärt och oåterkalleligt försämras och det utifrån tillgängliga uppgifter inte går att förhindra denna risk inom skäligen tid eller eliminera risken genom senareläggning av verkställigheten med stöd av 47 §. Om risken däremot kan förhindras inom skäligen tid ska en ny tidpunkt för utlämningen överenskommas med den ansökande rättsliga myndigheten.

När det är fråga om utlämning av en sådan allvarligt sjuk person som avses i momentet, ska den behöriga domstol som beslutar om utlämningen i enlighet med EU-domstolens dom i mål 699/21 E.D.L i första hand senarelägga verkställigheten av beslutet om utlämning och begära att den utfärdande rättsliga myndigheten lämnar uppgifter om de förutsättningar under vilka personen ska lagföras eller frihetsberövas och om möjligheterna att anpassa dessa förutsättningar till personens hälsotillstånd för att förhindra att en sådan risk förverkligas. Om faran kan undvikas inom skäligen tid ska en ny tidpunkt för utlämningen överenskommas med den ansökande rättsliga myndigheten. Om det ovannämnda inte är möjligt, ska utlämning förvägras i enlighet med det föreslagna momentet.

På senareläggning av verkställigheten av ett beslut om utlämning tillämpas även i fortsättningen 47 §.

Genom den ändring som föreslås i paragrafen korrigeras den lagstiftning som genomför artikel 1.2, 1.3, 3, 4 och 4a i rambeslutet och som kommissionen har gett ett motiverat yttrande om. I paragrafens ordalydelse beaktas särskilt också innehållet i domstolens dom i mål C-699/21, E. D. L.

6 §. *Av prövning beroende grunder för förvägrande.* Det föreslås att den sista meningen i 4 punkten, enligt vilken det är ändamålsenligare att behandla saken i Finland, stryks. Enligt den föreslagna ändringen kan utlämning förvägras, om den gärning som ligger till grund för framställningen enligt 1 kap. i strafflagen anses ha begåtts helt eller delvis i Finland eller ombord på ett finskt fartyg eller luftfartyg.

Sedan EU-utlämningslagen trädde i kraft har strafflagens 1 kap. 1 § ändrats genom att ett nytt 2 mom. fogades till den genom lag 1067/2004. Nämnade 2 mom. har ändrats genom lag 1680/2009. Enligt den gällande ordalydelsen finns bestämmelser om tillämpningen av finsk lag på brott som har begåtts i Finlands ekonomiska zon i lagen om Finlands ekonomiska zon (1058/2004) och miljöskyddslagen för sjöfarten (1672/2009). Vid tillämpningen av 6 § 4 punkten enligt förslaget i denna proposition ska också innehållet i 1 kap. 1 § 2 mom. i strafflagen beaktas till den del gärningen enligt momentet anses ha begåtts i Finland.

Sedan EU-utlämningslagen trädde i kraft har också strafflagens 1 kap. 2 § ändrats genom att ett nytt 3 mom. fogades till den genom lag 537/2021. Enligt momentet tillämpas finsk lag dessutom på brott som har begåtts 1) ombord på ett luftfartyg som landar på finskt territorium och där den brottsmisstänkte fortfarande befinner sig, eller 2) mot ett sådant luftfartyg eller ombord på ett sådant luftfartyg som har hyrts ut utan besättning till en hyrestagare vars huvudsakliga verksamhetsställe är beläget eller, i avsaknad av ett sådant verksamhetsställe, som har sin vanliga vistelseort i Finland. Vid tillämpningen av 6 § 4 punkten enligt förslaget i denna

proposition ska också innehållas i 1 kap. 2 § 3 mom. i strafflagen beaktas till den del det i momentet föreskrivs att finsk lag tillämpas på brott som har begåtts ombord på ett luftfartyg.

Den föreslagna nya ordalydelsen ger den domstol som beslutar om utlämningen större prövningsrätt än den gällande lagstiftningen. Vid prövningen av om utlämning ska förvägras, om den gärning som ligger till grund för framställningen enligt 1 kap. i strafflagen anses ha begåtts helt eller delvis i Finland eller ombord på ett finskt fartyg eller luftfartyg, kan den behöriga domstol som beslutar om utlämningen i enlighet med gällande ordalydelse bland annat beakta om det är ändamålsenligare att behandla saken i Finland. Liksom det konstateras i RP 88/2003 rd, s. 24 kan det vara ändamålsenligare att saken behandlas i Finland till exempel om den som begärs utlämnad är finsk medborgare, varvid behandlingen kan underlättas av att svaranden och domstolen talar samma språk. Också det att målsäganden är finsk medborgare kunde på motsvarande sätt vara en grund för att det är ändamålsenligare att behandla saken i Finland.

Å andra sidan innebär den föreslagna bestämmelsen också att en person trots bestämmelsen kan utlämnas till en annan medlemsstat även om gärningen också kan anses ha begåtts i Finland, om det är ändamålsenligare att saken behandlas i den främmande staten. Detta gäller även finska medborgare. Till exempel när en gärning utgör en del av en större brottslighet kan det vara motiverat att behandla saken i den ansökande medlemsstaten, om det är lättare att där få tag på vittnen och övrigt material i saken.

Den nya föreslagna ordalydelsen gör det dock möjligt att beakta också andra omständigheter än ändamålsenlighet.

Genom den ändring som föreslås i paragrafen korrigeras den lagstiftning som genomför artikel 4.7 a i rambeslutet och som kommissionen har gett ett motiverat yttrande om. Korrigeringen av lagstiftningen i enlighet med kommissionens motiverade yttrande förutsätter enligt förslaget också att 5 § 1 mom. 5 punkten i EU-utlämningslagen upphävs.

Det föreslås att *6 punkten* i paragrafen ändras så att den och det nya 2 mom. innehåller en av prövning beroende grund för förvägrande av verkställigheten av ett frihetsstraff. Enligt förslaget är förutsättningarna i punkten desamma i fråga om såväl finska medborgare som personer som är varaktigt bosatta eller vistas i Finland. Med personer som är varaktigt bosatta eller vistas i Finland avses både medborgare i en annan medlemsstat och tredjelandsmedborgare. Tillämpningen av bestämmelsen på personer som är varaktigt bosatta eller vistas i Finland förutsätter i regel att personen som ärendet gäller har varit bosatt eller vistats i Finland i minst fem år. En förutsättning är också att boendet eller vistelsen är laglig. En ytterligare förutsättning är enligt den gällande lagen att den som begärs utlämnad anhåller att få avtjäna frihetsstraffet i Finland.

Om den som begärs utlämnad anses höra till någon av ovannämnda persongrupper, kan utlämning förvägras om det kan anses förbättra möjligheterna för den som begärs utlämnad att återanpassa sig till samhället när det straff som har dömts ut åt personen avslutas. Det ska vara möjligt att vägra utlämning också av andra särskilda skäl. Vid bedömningen av detta kan man utöver vistelsens längd beakta särskilt vistelsens natur och förutsättningar samt familjeband och språkliga, kulturella, sociala, ekonomiska och andra band som den person som begärs utlämnad har till Finland. Om de band som nämns ovan undantagsvis kan anses vara särskilt betydande, kan utlämning förvägras även om personen har varit varaktigt bosatt eller vistats i Finland i mindre än fem år.

Tillämpningen av bestämmelsen förutsätter i första hand att personen hör till de persongrupper som avses i bestämmelsen. I fråga om finska medborgare är det tydligt när förutsättningen uppfylls. EU-domstolen har i domslutet i domen i mål C-66/08, Kozłowski förtydligt att en eftersökt person är ”bosatt” i den verkställande medlemsstaten när denne verkligen är bosatt i denna medlemsstat och personen ”uppehåller sig” där när den efter en stabil vistelse under viss tid i samma medlemsstat har ansetts få en sådan anknytning till denna medlemsstat som kan jämföras med sådan anknytning som följer av att personen är bosatt i denna medlemsstat (liksom i domen i mål C-514/17, Sut, punkt 34).

Vistelsens laglighet bestäms i enlighet direktiv 2004/38/EG och 2003/109/EG som nämns i motiveringen till de enskilda artiklarna. Detta innebär att av betydelse är den nationella reglering som baserar sig på EU-rättslig reglering, inte enbart på den nationella prövningen.

De myndigheter som behandlar utlämningsärendet ska få uppgifterna om längden på och lagligheten hos vistelsen i landet med stöd av det föreslagna 21 § 4 mom.

Vid bedömningen av vistelsens laglighet bör domstolen beakta att enligt domslutet i domen i mål C-123/08, Wolzenburg, har EU-domstolen ansett att när det gäller unionsmedborgare får den verkställande medlemsstaten inte uppställa ytterligare administrativa krav, såsom krav på permanent uppehållstillstånd, utöver villkor avseende vistelsens längd i denna stat, för att tillämpa skälet till att verkställighet av en europeisk arresteringsorder får vägras.

EU-domstolen har i sin dom i mål C-66/08, Kozłowski, preciserat tolkningen av begreppet uppehåller sig (*vistas* i EU-utlämningslagen) när det gäller artikel 4.6 i rambeslutet. I domen har det bland annat slagits fast att man inte av endast den omständigheten att den eftersökta personen inte utan avbrott har uppehållit sig i den verkställande medlemsstaten kan dra slutsatsen att personen i fråga inte ”uppehåller sig” i denna medlemsstat, i den mening som avses i artikel 4.6 i rambeslutet. Domstolen konstaterar emellertid att denna omständighet kan ha betydelse för den verkställande myndigheten när den har att bedöma om den berörda personen omfattas av tillämpningsområdet för nämnda bestämmelse (punkt 50).

Vidare i punkt 51 i den domen konstaterar domstolen, vad beträffar den omständighet att denna person yrkesmässigt gör sig skyldig till brottslighet i den verkställande medlemsstaten och den omständighet enligt vilken personen i fråga avtjänar ett frihetsstraff i den medlemsstaten, att det är fråga om omständigheter som saknar relevans för den verkställande rättsliga myndigheten när den, i ett första skede, ska fastställa huruvida den berörda personen ”uppehåller sig” i medlemsstaten i fråga i den mening som avses i artikel 4.6 i rambeslutet. Däremot kan sådana omständigheter, vid antagandet att den berörda personen ”uppehåller sig” i den verkställande medlemsstaten, ha viss betydelse inom ramen för den prövning som nämnda myndighet i förekommande fall därefter har att göra, i syfte att få klarhet i om det är motiverat att inte verkställa en europeisk arresteringsorder.

Om en person anses höra till de persongrupper som avses i bestämmelsen, skulle bland annat huruvida vistelsen fortlöpt utan avbrott eller det att personen gjort sig skyldig till brottslig verksamhet eller avtjänar ett fängelsestraff kunna vara omständigheter som beaktas vid bedömningen av om förvägrande av utlämning förbättrar möjligheterna för den som begärs utlämnad att återanpassa sig till samhället när det straff som har dömts ut åt personen avslutas eller av någon annan särskild orsak.

Också högsta domstolen har i överensstämmelse med EU-domstolens avgörandepaxis i sin bedömning fäst uppmärksamhet särskilt vid på hur länge personen har bott i Finland och huruvida personen har bott i landet utan avbrott, vid om personen har en familj och huruvida

personen bor med sin familj och hur länge personen har gjort det, vid ordnandet av sysselsättning och arbete, vid huruvida personen har arbetat utan avbrott eller hemlighållit det från myndigheterna, vid idkande av näringsverksamhet, vid huruvida personen införskaffat en ägarbostad samt vid brottslighet (HD 2011:8; HD 2015:99; HD 2017:11; HD 2021:29).

I grundlagsutskottets utlåtande (GrUU 18/2003 rd) och i lagutskottets betänkande (LaUB 7/2003 rd), som gavs vid riksdagsbehandlingen av EU-utlämningslagen, betonas till denna del att man vid tillämpningen av denna bestämmelse om en grund för förvägrande särskilt ska beakta det skydd för familjelivet som garanteras i artikel 8 i Europakonventionen. Också högsta domstolen har i sin avgörandepraxis fäst särskild uppmärksamhet vid familjeförhållandena i Finland för den som begärs utlämnad.

Enligt bestämmelsen förutsätts för personer som är varaktigt bosatta eller vistas i Finland i regel att personen som ärendet gäller har varit bosatt eller vistats i Finland lagligt i minst fem år. Vid bedömningen av en persons anknytning till Finland kan det dock undantagsvis anses att ett boende eller en vistelse under fem år räcker. Även högsta domstolen har i sin avgörandepraxis ansett att ett boende i över fyra år är tillräckligt när de övriga banden till Finland är tillräckligt starka (HD 2015:99).

Enligt bestämmelsens ordalydelse ska det också i fråga om finska medborgare göras en motsvarande bedömning av personens möjligheter att återanpassa sig till samhället. Det kan anses klart att det i fråga om finska medborgare är vanligt att de förutsättningar som avses i bestämmelsen uppfylls. Till skillnad från den gällande lagen ska förvägrande av utlämning också i fråga om finska medborgare vara beroende av prövning, och också i fråga om finska medborgare är det möjligt att beakta till exempel långvarigt boende i eller familjeband till en annan stat. Också dubbelt medborgarskap kan anses vara en omständighet som kan beaktas i helhetsbedömningen.

Enligt den gällande lagen är en förutsättning för förvägrande också att frihetsstraffet ska verkställas i Finland med iakttagande av vad som särskilt föreskrivs om det.

Genom den ändring som föreslås i paragrafen korrigeras den lagstiftning som genomför artikel 4.6 i rambeslutet och som kommissionen har gett ett motiverat yttrande om. Korrigeringen av lagstiftningen i enlighet med kommissionens motiverade yttrande förutsätter enligt förslaget också att 5 § 1 mom. 4 punkten i EU-utlämningslagen upphävs.

8 §. Villkor som gäller återsändande av den som ska utlämnas. Det föreslås att paragrafen ändras så att bestämmelserna om ställandet av ett villkor som gäller återsändande av den utlämnade till Finland är enhetliga för finska medborgare och personer som har bott eller vistats i Finland lagligt i minst fem år. Liksom i de föreslagna 6 § 1 mom. 6 punkten och 2 mom. avses med personer som är varaktigt bosatta eller vistas i Finland både medborgare i en annan medlemsstat och tredjelandsmedborgare. Tillämpningen av bestämmelsen på personer som är varaktigt bosatta eller vistas i Finland förutsätter i regel att personen som ärendet gäller har varit bosatt eller vistats i Finland lagligt i minst fem år. En ytterligare förutsättning är enligt den gällande lagen att den som begärs utlämnad anhåller att få avtjäna frihetsstraffet i Finland.

En förutsättning för att villkoret ska kunna ställas är dessutom att de förutsättningar för vägrande av utlämning som anges i de föreslagna 6 § 1 mom. 6 punkten och 2 mom. uppfylls. Om den som begärs utlämnad anses höra till någon av ovannämnda persongrupper, kan villkoret om återsändande ställas om det kan anses förbättra möjligheterna för den som begärs utlämnad att återanpassa sig till samhället när det straff som har dömts ut åt personen avslutas. Det ska vara möjligt att ställa villkoret också av andra särskilda skäl. Vid bedömningen av detta kan man

utöver vistelsens längd beakta särskilt vistelsens natur och förutsättningar samt familjeband och språkliga, kulturella, sociala, ekonomiska och andra band som den person som begärs utlämnad har till Finland. Om de nämnda banden undantagsvis kan anses vara särskilt betydande, kan ett villkor ställas även om personen har varit varaktigt bosatt eller vistats i Finland i mindre än fem år. Enligt den gällande lagen är en förutsättning för ställande av villkor också att frihetsstraffet ska verkställas i Finland med iakttagande av vad som särskilt föreskrivs om detta.

I fråga om tolkningen av bestämmelsen i övrigt hänvisas det till motiveringen till de föreslagna 6 § 1 mom. 6 punkten och 2 mom. i denna proposition.

Genom den ändring som föreslås i paragrafen korrigeras den lagstiftning som genomför artikel 5.3 i rambeslutet och som kommissionen har gett ett motiverat yttrande om.

21 §. Underrättelser och förfrågningar till den som begärs utlämnad. Enligt det föreslagna 4 mom. ska polisen till stöd för de uppgifter som polisen har erhållit ha rätt att i ärendehanteringssystemet för utlänningsärenden kontrollera uppgifterna om längden på och lagligheten hos vistelsen i landet för den som begärs utlämnad. Polisen har i enlighet med 3 § i lagen om behandling av personuppgifter i migrationsförvaltningen (615/2020) rätt att behandla de uppgifter som polisen fört in i systemet för det ändamål som anges i 1 § 1 punkten i den lagen, det vill säga för behandling av, beslut om och övervakning av utlänningsares inresa och utresa samt vistelse. De gällande bestämmelserna täcker inte entydigt en situation där polisen behöver kontrollera längden på och lagligheten hos en utlänningsares vistelse i registret och behandla dessa uppgifter för beredningen av ett utlänningsärende. Inte heller täcker bestämmelserna i 13, 16 och 17 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (616/2019) denna situation med behandling av uppgifter.

Den föreslagna rätten att kontrollera uppgifter innebär ett undantag från det ursprungliga användningsändamål för vilket uppgifterna har förts in i ärendehanteringssystemet för utlänningsärenden. Uppgifter om utlänningsares vistelse i landet behandlas i informationssystemet i fråga i regel inom tillämpningsområdet för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning). Däremot hänför sig åtgärderna i fråga om beredningen av ett utlänningsärende till verkställigheten av straff och på polisens behandling av personuppgifter i samband med verkställigheten tillämpas lagen om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten (1054/2018). I artikel 5 i allmänna dataskyddsförordningen föreskrivs det om kravet på ändamålsbegränsning. I enlighet med artikel 23.1 i allmänna dataskyddsförordningen kan tillämpningsområdet för kravet på ändamålsbegränsningen begränsas, om begränsningen sker med respekt för andemeningen i de grundläggande rättigheterna och friheterna och utgör en nödvändig och proportionell åtgärd i ett demokratiskt samhälle i syfte att säkerställa ett mål enligt något av leden i artikel 23.1. Den föreslagna kontrollen av uppgifterna i ärendehanteringssystemet för utlänningsärenden är nödvändig för att säkerställa verkställigheten av straffrättsliga påföljder (artikel 23.1 d) på det sätt som förutsätts i rambeslutet. Den föreslagna bestämmelsen tryggar samtidigt också rätten för den som begärs utlämnad att utlänningsärendet bereds utifrån korrekta uppgifter. Rätten till kontroll begränsas till uppgifter om vistelsens längd och laglighet i landet och inte mer allmänt till uppgifter i ärendehanteringssystemet för utlänningsärenden. Den föreslagna begränsningen av tillämpningen av kravet på ändamålsbegränsning är på det sätt som förutsätts i artikel 23 i allmänna dataskyddsförordningen nödvändig och proportionell för att uppnå det mål som avses i artikel 23.1 d.

22 §. Iakttagande av tidsfristerna. Det föreslås att paragrafens ordalydelse ändras så att begreppet utan dröjsmål ersätts med begreppet skyndsamt. Då motsvarar paragrafens ordalydelse artikel 17.1 i rambeslutet.

Genom den ändring som föreslås i paragrafen korrigeras den lagstiftning som genomför artikel 17 i rambeslutet och som kommissionen har gett ett motiverat yttrande om.

26 §. Iakttagandet av tidsfristerna i tingsrätten. Det föreslås att paragrafens ordalydelse ändras så att begreppet utan dröjsmål ersätts med begreppet skyndsamt. Då motsvarar paragrafens ordalydelse artikel 17.1 i rambeslutet.

Genom den ändring som föreslås i paragrafen korrigeras den lagstiftning som genomför artikel 17 i rambeslutet och som kommissionen har gett ett motiverat yttrande om.

32 §. Tidsfrister. Det föreslås att paragrafen ändras så den sista meningen, som kan anses stå i strid med principen i artikel 17.4 i rambeslutet, stryks ur paragrafen.

Därtill föreslås det att det i paragrafen tas in ett nytt 2 mom., i vilket det föreskrivs att om ett beslut om utlämning i särskilda fall inte kan fattas inom den tidsfrist som anges i 1 mom. eller 41 § 2 mom., ska en underrättelse enligt 35 § 1 eller 2 mom. lämnas till den behöriga myndigheten i den ansökande medlemsstaten. I nämnda 35 § 1 mom. föreskrivs att om ett utlämningsärende inte har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut inom 60 dagar från det att den som begärs utlämnad greps, ska åklagaren underrätta den behöriga myndigheten i den ansökande medlemsstaten och ange skälen till förseningen. I 35 § 2 mom. föreskrivs att om den som begärs utlämnad har samtyckt till utlämningen och ärendet inte har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut inom tio dagar från det att samtycket gavs, ska åklagaren på motsvarande sätt lämna en sådan underrättelse som avses i 1 mom.

Efter att underrättelsen har lämnats ska de tidsfrister som anges i 32 § 1 mom. och 41 § 2 mom. fortsätta med 30 dagar så att ärendet avgörs genom ett lagakraftvunnet beslut inom 90 dagar från den dag då den som begärs utlämnad greps eller annars påträffades i Finland.

Förslaget innebär att tidsfristerna utan särskilda åtgärder förlängs med 30 dagar efter det att den underrättelse som avses i 35 § 1 eller 2 mom. har lämnats. Det föreskrivs inte om några särskilda konsekvenser för överskridande av de föreskrivna tidsfristerna utöver den ovannämnda skyldigheten att lämna en underrättelse. Enligt artikel 17.7 i rambeslutet ska dessutom en medlemsstat som har drabbats av upprepade förseningar med att verkställa europeiska arresteringsorder från en annan medlemsstats sida underrätta rådet så att det nationella genomförandet av detta rambeslut kan utvärderas på medlemsstatsnivå.

I praktiken hålls de föreskrivna tidsfristerna inte i situationer där man blir tvungen att begära ytterligare utredningar eller om den som begärs utlämnad är sjuk.

Genom den föreslagna bestämmelsen införlivas principen i artikel 17.4 i rambeslutet, enligt vilken de tidsfrister som anges i artikel 17.3 kan förlängas endast i specifika fall.

Genom de ändringar som föreslås i paragrafen korrigeras den lagstiftning som genomför artikel 17 i rambeslutet och som kommissionen har gett ett motiverat yttrande om.

35 §. Förseningar. I paragrafen föreslås närmast tekniska ändringar i ordalydelsen för att begreppen i paragrafen ska motsvara de begrepp som används i artikel 17 i rambeslutet.

41 §. Domförhet och skyndsam behandling. Det föreslås att paragrafens 3 mom. upphävs, eftersom det, såsom konstateras ovan, anses stå i strid med artikel 17.4 i rambeslutet.

49 §. Uppskov med verkställigheten och tillfällig utlämning. Det föreslås att paragrafens 2 mom. ändras så att det föreskrivs att i stället för att skjuta upp verkställigheten av beslutet om utlämning får den domstol som beslutar om utlämningen tillfälligt utlämna personen i fråga till den ansökande medlemsstaten, men till skillnad från den gällande lagen är en förutsättning för detta, i enlighet med artikel 24.2 i rambeslutet, att domstolen i fråga och den rättsliga myndigheten i den ansökande medlemsstaten ska ingå en överenskommelse om villkoren för den tillfälliga utlämningen.

Det centrala är att parterna kommer överens om varaktigheten för den tillfälliga utlämningen och villkoren för tryggnad av återsändandet av den som ska utlämnas samt om andra behövliga villkor. När överenskommelsen har gjorts kan domstolen fatta beslut om tillfällig utlämning.

Tillfällig utlämning är i huvudsak ändamålsenligt i en situation där en person avtjänar ett fängelsestraff i Finland, och begäran om utlämning gäller personens närvaro vid en rättegång. Det är inte uteslutet att tillfällig utlämning gäller verkställighet av frihetsstraff.

Artikel 24.2 i rambeslutet förutsätter att överenskommelsen ska ingås av den domstol som beslutar om utlämningen i Finland. Domstolen kan i samarbete med åklagaren kontakta den ansökande rättsliga myndigheten i en annan medlemsstat för att ingå överenskommelsen.

Enligt momentet ska överenskommelsen om villkoren göras skriftligt i enlighet med artikel 24.2 i rambeslutet. Överenskommelsen ska också innehålla ett omnämmande av att i enlighet med artikel 24.2 i rådets rambeslut om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna 2002/584/RIF är villkoren i överenskommelsen bindande för alla myndigheter i den ansökande medlemsstaten. De villkor som har fastställts i överenskommelsen ska antecknas i domstolens beslut om tillfällig utlämning.

Genom den ändring som föreslås i paragrafen korrigeras den lagstiftning som genomför artikel 24.2 i rambeslutet och som kommissionen har gett ett motiverat yttrande om.

51 §. Beviljande av tillstånd. Det föreslås att 3 mom. ändras så att den tidsfrist på 30 dagar som anges i momentet ändras till 26 dagar. Dessutom föreslås det att den sista meningen i momentet stryks.

Genom de ändringar som föreslås i paragrafen korrigeras den lagstiftning som genomför artikel 27.4, 28.3 c och 17 i rambeslutet och som kommissionen har gett ett motiverat yttrande om.

53 §. Förutsättningarna för en framställning. Det föreslås att 2 mom. ändras så att det för framställningar om gripande och utlämning som gäller verkställighet av frihetsstraff inte längre är en förutsättning att den dom som ligger till grund för framställningen ska ha meddelats i Finland. Enligt den föreslagna ordalydelsen kan framställning göras om gripande och utlämning till Finland om en dom som är verkställbar i Finland har meddelats för den gärning som ligger till grund för framställningen och om den påföljd som har dömts ut är ett fängelsestraff på minst fyra månader. Ändringen innebär att det kan göras en framställning om gripande och utlämning också i fråga om fängelsestraff som har meddelats i en annan stat och överförs till Finland för verkställighet.

Genom den ändring som föreslås i paragrafen korrigeras den lagstiftning som genomför artikel 2.1 i rambeslutet. Kommissionen har inte till denna del lämnat något motiverat yttrande.

61 §. Förbud mot vidareutlämning. Det föreslås att 2 mom. 2 punkten i paragrafen ändras så att det föreskrivs att förbudet i 1 mom. inte tillämpas på vidareutlämning till en annan medlemsstat av en person som utlämnats från en medlemsstat till Finland, om det förbud som avses i 58 § 1 mom. inte tillämpas på den utlämnade med stöd av 2 mom. 1 eller 5 punkten i den paragrafen.

Bestämmelsen innebär att förbudet mot vidareutlämning till en annan medlemsstat inte ska tillämpas på en person som utlämnats från en medlemsstat till Finland, om personen i enlighet med 58 § 2 mom. har haft möjlighet att lämna Finland men inte har gjort detta inom 45 dagar efter sitt slutliga frigivande eller har återvänt till Finland efter att först ha lämnat landet.

Förbudet ska inte heller tillämpas om personen i enlighet med 58 § 2 mom. 5 punkten har samtyckt till att bli utlämnad och avstått från att återropa det förbud som avses i 1 mom., det vill säga specialitetsbestämmelsen. Detta innebär att den som utlämnas före utlämningen endast kan samtycka till att avstå från specialitetsbestämmelsen och förbudet mot vidareutlämning samtidigt. Det ska även i fortsättningen vara möjligt att enbart avstå från antingen specialitetsbestämmelsen eller förbudet mot vidareutlämning, men först efter utlämningen, antingen med stöd av 58 § 2 mom. 6 punkten eller 61 § 2 mom. 3 punkten.

Genom de ändringar som föreslås i paragrafen korrigeras den lagstiftning som genomför artikel 28.2 c i rambeslutet och som kommissionen har gett ett motiverat yttrande om.

63 §. Hörande eller tillfällig överföring före beslutet om utlämning. Paragrafens rubrik föreslås bli ändrad så att också tillfällig överföring nämns i rubriken.

Det föreslås inte att tillämpningsområdet för 1 mom. ändras, utan bestämmelsen ska även i fortsättningen tillämpas när en annan medlemsstat gör en framställning om gripande och utlämning för att åtgärder för väckande av åtal ska kunna vidtas. Bestämmelsen är alltså inte tillämplig på framställningar som gäller verkställighet av ett frihetsstraff.

När det gäller framställningar för att åtgärder för väckande av åtal ska kunna vidtas ska den behöriga domstol som beslutar om utlämningen på begäran av den behöriga myndigheten i den ansökande medlemsstaten, innan beslut om utlämning fattas, ge sitt samtycke till att 1) den som begärs utlämnad hörs, eller att 2) den som begärs utlämnad tillfälligt överförs till den ansökande medlemsstaten. I fråga om både hörande och tillfälligt överförande ska lagen om en utredningsorder iaktas i tillämpliga delar. Hänvisningen innebär att utöver lagen om en utredningsorder ska också direktivet om en utredningsorder, som är i kraft i Finland som lag, iaktas. Bestämmelserna ska i tillämpliga delar tillämpas också i förhållande till Irland och Danmark.

Det föreslagna 1 mom. avviker från det gällande momentet för det första genom att den behöriga domstol som beslutar om utlämningen utöver att samtycka till att den som begärs utlämnad hörs, alternativt kan samtycka till att en den som begärs utlämnad tillfälligt överförs istället för hörs. Enligt artikel 18.1 i rambeslutet ska beslutet fattas av den verkställande rättsliga myndigheten. Därför har det i momentet förtydligats att beslutet ska fattas av den behöriga domstol som beslutar om utlämningen, det vill säga enligt 11 § Helsingfors tingsrätt eller enligt 37 § högsta domstolen.

De föreslagna bestämmelserna gör det möjligt att tillfälligt överföra en finsk medborgare eller en person som är varaktigt bosatt i Finland under samma förutsättningar som andra personer. Enligt artikel 22.2 a i direktivet om en utredningsorder är en av prövning beroende grund för förvägrande i fråga om alla persongrupper att den frihetsberövade personen inte ger sitt samtycke. Samtycket kan anses ha betydelse för om samtycke ges till att personen hörs eller

tillfälligt överförs, men brist på samtycke från personen i fråga kan inte anses förhindra tillfällig överföring.

Det föreslagna 1 mom. innebär att den behöriga domstol som beslutar om överlämningen ska samtycka antingen till hörande enligt 1 punkten eller till tillfällig överföring enligt 2 punkten. Liksom ovan konstateras i fråga om hörande möjliggör lagen om en utredningsorder och direktivet om en utredningsorder att personen hörs i den medlemsstat som mottagit framställningen eller genom videokonferens. I praktiken har hörande av personer genom videokonferens blivit ett fungerande och ändamålsenligt förfarande som det är motiverat att använda om det kan anses lämpligt med hänsyn till ärendets natur.

Om det är fråga om en framställning som gäller hörande, kan det anses att hörandet i första hand ska försöka genomföras genom videokonferens eller i den medlemsstat som mottagit framställningen. Samtycke till tillfällig överföring kan inte anses ändamålsenligt, om hörandet kan ske utan att personen överförs. Artikel 18 i rambeslutet förutsätter samtycke till antingen hörande eller tillfällig överföring.

Vid sådant hörande eller sådan tillfällig överföring som avses i artikel 18 och 19 i rambeslutet kan det anses vara fråga först och främst om ett sådant hörande av den person som begärs utlämnad som hänför sig till det åtal som ligger till grund för framställningen om utlämning. Denna slutsats kan dras av att tillämpningsområdet för artiklarna 18 och 19 endast gäller framställningar som görs för att åtgärder för väckande av åtal ska kunna vidtas, där det kan finnas behov av att höra personen i ärendet under utlämningsförfarandet.

Lagen om en utredningsorder och direktivet om en utredningsorder gör det möjligt att tillfälligt överföra en person också i annat syfte än för hörande. I sådana fall kan det vara nödvändigt att personen är fysiskt närvarande i den ansökande medlemsstaten. Om en sådan begäran framställs, ska också den behandlas i enlighet med lagen om en utredningsorder och direktivet om en utredningsorder.

Till den del en begäran om hörande eller tillfällig överföring inte omfattas av artikel 18, tillämpas i fråga om Danmark och Irland lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden och lagen om tillfällig överförande.

Paragrafens 2 mom. förtydligas med att hörandet ska utföras av den behöriga rättsliga myndigheten. Motiveringen till detta är att detta förutsätts i artikel 19.1 i rambeslutet. Beroende av om hörandet genomförs med hjälp av videokonferens eller i Finland kan det bli fråga om antingen en behörig rättslig myndighet i Finland, det vill säga en domstol eller åklagare, eller en behörig rättslig myndighet i den ansökande medlemsstaten.

I momentet förtydligas dessutom i enlighet med artikel 19.2 i rambeslutet att villkoren för hörandet ska fastställas genom en överenskommelse mellan den ansökande rättsliga myndigheten och den behöriga domstol som avses i 1 mom. Liksom ovan konstaterats, ska hörandet genomföras i enlighet med bestämmelserna i lagen om en utredningsorder och direktivet om en utredningsorder antingen genom videokonferens eller annars i Finland. I överenskommelsen ska det i enlighet med nämnda bestämmelser kommas överens om till exempel vilken medlemsstats lagstiftning som ska tillämpas och rätten för den behöriga myndigheten i den andra medlemsstaten att delta i eller bistå vid hörandet.

Enligt paragrafens 3 mom. ska den rättsliga myndigheten i den ansökande medlemsstaten och den behöriga domstol som avses i 1 mom. komma överens om villkoren och varaktigheten för den tillfälliga överföringen. Den som begärs utlämnad ska kunna återvända till Finland för att

närvara vid de förhandlingar som gäller honom eller henne i utlämningsförfarandet. Bestämmelsen motsvarar innehållet i artikel 18.2 och 18.3 i rambeslutet.

Enligt 4 mom. i paragrafen kan den behöriga domstol som avses i 1 mom. på motsvarande sätt begära att en person som begärs utlämnad från en annan medlemsstat till Finland ska höras eller tillfälligt överföras till Finland.

Genom de ändringar som föreslås i paragrafen korrigeras den lagstiftning som genomför artikel 18.1 b, 18.2 och 18.3 i rambeslutet och som kommissionen har gett ett motiverat yttrande om. Dessutom föreslås genomförandebestämmelser som behövs med anledning av artikel 19 i rambeslutet.

69 §. Tillstånd till transport. Det föreslås att paragrafen ändras så att 2 och 3 mom., som har innehållit särskilda bestämmelser om finska medborgare, upphävs. Därmed blir det gällande 4 mom. i paragrafen ett nytt 2 mom.

Förslaget innebär att bestämmelserna om transport i paragrafen i fortsättningen ska tillämpas på finska medborgare på samma sätt som på andra personer. Justitieministeriet beviljar tillstånd till att transportera en finsk medborgare via Finland till en annan medlemsstat när de uppgifter som avses i paragrafens 1 mom. har lämnats till ministeriet. Liksom ovan konstateras, kan ett frihetsstraff som eventuellt dömts ut eller ska dömas ut överföras för att avtjänas i Finland med stöd av den lagstiftning som gäller överföring av dömda personer.

6.2 Lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga nordiska länderna

2 §. Utlämning utan kontroll av dubbel straffbarhet. Det föreslås att paragrafen ändras så att det för framställningar om gripande och utlämning som gäller verkställighet av frihetsstraff inte längre är en förutsättning att den som begärs utlämnad har dömts till frihetsstraff i det nordiska land som gjort framställningen. Enligt den föreslagna ordalydelsen ska utlämning beviljas om den som begärs utlämnad har dömts till ett frihetsstraff som är verkställbart i det nordiska land som gjort framställningen. Ändringen innebär att utlämning också beviljas på basis av ett frihetsstraff som har meddelats i en annan stat och som är verkställbart i det nordiska land som gjort framställningen.

4 §. Ovillkorliga grunder för vägran. Det föreslås att paragrafens 1 mom. 4 punkten upphävs, eftersom det i propositionen föreslås att bestämmelsen om utlämning av finska medborgare flyttas till 5 § 1 mom. 4 punkten och 2 mom., som gäller av prövning beroende grunder för vägran.

Paragrafens 1 mom. 5 punkten upphävs, eftersom det i propositionen föreslås att bestämmelsen om gärningsorten för brottet flyttas till en ny 5 § 1 mom. 3 a-punkt, som gäller av prövning beroende grunder för vägran. Grunden för vägran ska i fortsättningen vara beroende av prövning, eftersom den föreslagna motsvarande grunden för vägran enligt 6 § 1 mom. 4 punkten i EU-utlämningslagen är beroende av prövning.

Paragrafens 2 mom. ändras så att det motsvarar bestämmelserna i 5 § 2 mom. i EU-utlämningslagen. I fråga om motiveringen hänvisas till motiveringen till nämnda 5 § 2 mom.

5 §. Av prövning beroende grunder för vägran. Paragrafen ändras så att till 1 mom. fogas en ny 3 a-punkt. Bestämmelsens innehåll motsvarar 4 § 1 mom. 5 punkten i den gällande lagen, men den nämnda vägransgrunden ska i fortsättningen vara beroende av prövning. Eftersom den nämnda vägransgrunden som gäller gärningsorten endast gäller gärningar eller motsvarande

gärningar som inte är straffbara i Finland, kan den anses ha ett mer begränsat tillämpningsområde än den föreslagna motsvarande vägransgrunden i 6 § 1 mom. 4 punkten i EU-utlämningslagen. Därför finns det inget behov av att ändra dess innehåll. Bestämmelsens innehåll motsvarar artikel 5.2 i konventionen om överlämnande mellan de nordiska staterna på grund av brott.

Paragrafens nuvarande 4 punkt blir 1 mom. 4 punkt och till paragrafen fogas ett nytt 2 mom. Till dessa delar motsvarar de föreslagna bestämmelserna de föreslagna bestämmelserna i 6 § 1 mom. 6 punkten och 2 mom. i EU-utlämningslagen. I fråga om motiveringen hänvisas till motiveringen till 6 § 1 mom. 6 punkten och 2 mom.

Till den del det är fråga om en medborgare i ett annat nordiskt land ska lagligheten för boendet och vistelsens bedömas utifrån den lagstiftning som tillämpas på dessa medborgare.

7 §. Villkor för återsändande av den som ska utlämnas. Paragrafen ändras så att den motsvarar de föreslagna bestämmelserna i 8 § i EU-utlämningslagen. I fråga om motiveringen hänvisas till motiveringen till nämnda 8 §.

18 §. Underrättelser och förfrågningar till den som begärs utlämnad. Paragrafens 3 mom. ändras så att det motsvarar de föreslagna bestämmelserna i 21 § 4 mom. i EU-utlämningslagen. I fråga om motiveringen hänvisas till motiveringen till nämnda 21 § 4 mom.

50 §. Förutsättningarna för en framställning. Det föreslås att 2 mom. ändras så att det för framställningar om gripande och utlämning som gäller verkställighet av frihetsstraff inte är en förutsättning att den dom som ligger till grund för framställningen ska ha meddelats i Finland. Enligt den föreslagna ordalydelsen kan framställning göras om gripande och utlämning till Finland för att ett frihetsstraff ska kunna verkställas, om en dom som är verkställbar i Finland har meddelats för den gärning som ligger till grund för framställningen och om den påföljd som har dömts ut är ett fängelsestraff. Ändringen innebär att det kan göras en framställning om gripande och utlämning också i fråga om fängelsestraff som har meddelats i en annan stat och överförs till Finland för verkställighet.

7 Ikraftträdande

Det föreslås att lagarna träder i kraft under slutet på våren 2025.

På grund av det överträdelseförfarande som kommissionen inlett är det skäl att utan dröjsmål införa den föreslagna lagstiftningen som kompletterar genomförandet av rambeslutet.

Lagen börjar i regel tillämpas den dag den träder i kraft och utgångspunkten är att på all verksamhet tillämpas gällande lag. I propositionen har det dock ansetts motiverat att det i de föreslagna lagarna tas in en bestämmelse enligt vilken de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet ska tillämpas på framställningar som före lagens ikraftträdande har översänts till tingsrätten om att denna ska fatta beslut om utlämningen. När det gäller EU-utlämningslagen är det fråga om framställningar enligt 24 § i den lagen och när det gäller den nordiska utlämningslagen är det fråga om framställningar enligt 21 §. Detta innebär att den lagstiftning som föreslås i propositionen ska tillämpas på framställningar som översänts till tingsrätten efter ikraftträdandet. En tydlig bestämmelse om när lagen börjar tillämpas har ansetts motiverad särskilt med tanke på den praktiska verksamheten.

8 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

I 9 § i grundlagen föreskrivs det om rörelsefrihet. Enligt paragrafens 3 mom. får finska medborgare inte hindras att resa in i landet, landsförvisas eller mot sin vilja utlämnas eller föras till ett annat land. Genom lag kan dock föreskrivas att finska medborgare får utlämnas eller föras till ett land där deras mänskliga rättigheter och rättssäkerhet kan garanteras, när åtgärden vidtas med anledning av brott eller när syftet med den är rättegång eller verkställighet av ett beslut som gäller vårdnad om eller vård av barn.

Momentet har fått sin ordalydelse genom lag 802/2007. I en regeringsproposition om ändring av grundlagen 102/2003 rd konstaterades det att en av grunderna för ändringen av ordalydelsen är godkännandet av rambeslutet om en europeisk arresteringsorder (s.4). Riksdagens grundlagsutskott hade fäst uppmärksamhet vid det ovillkorliga förbudet mot utlämning och överföring av finska medborgare i 9 § 3 mom. i grundlagen vid behandlingen av rådets förslag till rambeslutet om en europeisk arresteringsorder. Utskottet konstaterade att möjligheten att överlämna en finsk medborgare för brott till en annan EU-medlemsstat blir huvudregel och inte bara ett undantag vid grova brott. Vidare ansåg utskottet att denna europeiska bestämmelse betyder att lydelsen i 9 § 3 mom. grundlagen blir klart vilseledande. Utskottet ansåg att det i ett konstitutionellt perspektiv är ohållbart om det faktiska rättsliga läget i landet i en sådan sak grundar sig på ett beslut som genomförts genom en speciallag, som i väsentlig grad avviker från lydelsen i grundlagen (se GrUU 42/2001 rd). Grundlagsutskottet ändrade sin ståndpunkt i sitt betänkande GrUB 5/2005 rd. Den ändrade ordalydelsen i 9 § 3 mom. i grundlagen trädde i kraft den 1 oktober 2007.

Denna proposition innehåller flera förslag som kan anses vara av betydelse med tanke på 9 § 3 mom. i grundlagen. När det i bestämmelserna i EU-utlämningslagen är fråga om utlämning, tillfällig överföring eller transport till en annan medlemsstat i Europeiska unionen av en finsk medborgare som är misstänkt för brott eller dömts till frihetsstraff för brott, kan det anses vara fråga om i 3 mom. avsedd utlämning eller överföring av finska medborgare till ett land där deras mänskliga rättigheter och rättssäkerhet kan garanteras.

De förslag till bestämmelser som är av betydelse med tanke på grundlagen är för det första förslaget om upphävande av den ovillkorliga grunden för förvägrande i 5 § 1 mom. 4 punkten i EU-utlämningslagen. Enligt den gällande 4 punkten ska utlämning förvägras om framställningen gäller verkställighet av ett frihetsstraff och den som begärs utlämnad är finsk medborgare och anhåller om att få avtjäna frihetsstraffet i Finland; frihetsstraffet ska verkställas i Finland med iakttagande av vad som särskilt föreskrivs om detta. Det föreslås att dessa bestämmelser om finska medborgare i 4 punkten flyttas till 6 § 6 punkten, där det i fortsättningen föreskrivs om en motsvarande av prövning beroende grund för förvägrande i fråga om finska medborgare. Den viktigaste ändringen är att en finsk medborgares anhållan om att få avtjäna ett frihetsstraff i Finland inte ska utgöra en grund för förvägrande av utlämning. Enligt förslaget ska denna av prövning beroende grund för förvägrande utöver finska medborgare också under vissa förutsättningar tillämpas på personer som är bosatta eller vistas i Finland. En förutsättningarna för förvägrande är om förvägrandet kan anses förbättra möjligheterna för den som begärs utlämnad att återanpassa sig till samhället när det straff som har dömts ut åt personen avslutas eller av någon annan särskild orsak.

Propositionen innehåller också ett förslag till ändring av 8 § i EU-utlämningslagen, i vilken det enligt gällande ordalydelse föreskrivs att när det beslutas om utlämning av en finsk medborgare för att åtgärder för väckande av åtal ska kunna vidtas, ska som villkor för utlämningen ställas att den utlämnade omedelbart efter att domen har vunnit laga kraft återsänds till Finland för att avtjäna ett eventuellt frihetsstraff som har dömts ut, om personen i fråga i samband med

behandlingen av utlämningsärendet har anhållit om att få avtjäna straffet i Finland. Också denna bestämmelse föreslås bli beroende av prövning så att det inte är obligatoriskt att ställa villkoret även om den som begärs utlämnad har anhållit om det. Också i fråga om denna bestämmelse föreslås det att samma reglering ska gälla för både finska medborgare och, under vissa förutsättningar, personer som är varaktigt bosatta eller vistas i Finland. Också i fråga om ställande av villkoret är en förutsättning att förvägrandet kan anses förbättra möjligheterna för den som begärs utlämnad att återanpassa sig till samhället när det straff som har dömts ut åt personen avslutas eller av någon annan särskild orsak.

Innehållet i de ovannämnda förslagen till bestämmelser baserar sig i huvudsak på Europeiska unionens domstols domar, som beskrivs i motiveringen till de enskilda artiklarna. Dessa bestämmelser gör det möjligt att i större utsträckning än tidigare utlämna en finsk medborgare till en annan medlemsstat i Europeiska unionen.

Också den ändring av 63 § i EU-utlämningslagen som föreslås i propositionen så att paragrafen innehåller bestämmelser om tillfällig överföring av den som begärs utlämnad till den ansökande staten är av betydelse med tanke på grundlagen. Enligt förslaget ska det vid förfarandet i tillämpliga delar iakttas det som föreskrivs i lagen om genomförande av direktivet om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området. I 12 § i nämnda lag och i artikel 22 i direktivet om en utredningsorder finns bestämmelser som ska tillämpas mellan medlemsstaterna vid tillfälligt överförande av frihetsberövade personer. Bestämmelserna i fråga gör det också möjligt att tillfälligt överföra finska medborgare och personer som är varaktigt bosatt i Finland under samma förutsättningar som andra personer. De ändringar som föreslås i EU-utlämningslagen har betydelse särskilt i förhållande till Irland och Danmark, på vilka bestämmelserna i direktivet om en utredningsorder inte tillämpas. Det är dock fråga om medlemsstater i Europeiska unionen, och därför har det i propositionen ansetts att förslaget inte står i strid med 9 § 3 mom. i grundlagen. Även grundlagsutskottet har i fråga om lagen om en utredningsorder ansett att den kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning (GrUU 18/2017 rd).

I propositionen föreslås det att EU-utlämningslagens 69 §, som gäller transport, ändras så att 2 och 3 mom., som innehåller särskilda bestämmelser om finska medborgare, upphävs. Förslaget innebär att i fråga om finska medborgare beviljas tillstånd att transportera personen via Finland under samma förutsättningar som för andra personer, och transport via Finland allena ger inte i fortsättningen finska medborgare rätt att avtjäna ett frihetsstraff som dömts ut i en annan stat i Finland. Liksom ovan konstateras, kan ett frihetsstraff som påförts av en annan medlemsstat dock överföras för att avtjänas i Finland under de förutsättningar som anges i lagen om det nationella genomförandet av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i rambeslutet om överföring av dömda personer inom Europeiska unionen och om tillämpning av rambeslutet.

Den gällande EU-utlämningslagens 69 § 2 och 3 mom. grundar sig på grundlagsutskottets utlåtande 18/2003 rd, som beskrivs närmare i motiveringen till de enskilda artiklarna. Ett alternativ till den föreslagna regleringen skulle ha varit att de särskilda bestämmelserna om finska medborgare skulle ha utvidgats till att under vissa förutsättningar tillämpas på personer som är varaktigt bosatta eller vistas i Finland. I propositionen har det dock ansetts att enbart transport är en slumpmässig grund för att ett frihetsstraff ska få avtjänas i Finland. Dessutom föreslås det i propositionen att bestämmelserna om utlämning av finska medborgare ska ändras så att de i större utsträckning är beroende av prövning, vilket innebär att man också i situationer som gäller transport blir tvungen att utreda ärenden mer omfattande. Det har ansetts motiverat till denna del att rätten att avtjäna ett frihetsstraff i Finland bedöms utifrån ovannämnda lagstiftning om överföring av dömda personer.

Också den föreslagna ändringen av 5 § 2 mom. i EU-utlämningslagen är av betydelse med tanke på grundlagen. Liksom ovan har konstaterats har bestämmelsen tagits in i lagen med anledning av grundlagsutskottets utlåtande 18/2003 rd (s. 4). Med beaktande av kommissionens motiverade yttrande samt den rättspraxis av EU-domstolen som beskrivs i motiveringen till de enskilda artiklarna, har det inte funnits något större utrymme för nationell prövning vid formuleringen av förslaget till ny bestämmelse. Ett regleringsalternativ kan anses vara att 2 mom. upphävs helt och hållet och att regleringen förblir beroende av 5 § 1 mom. 6 punkten (grund för förvägrande som gäller kränkning av de grundläggande och mänskliga rättigheterna) och 47 § (senareläggning av verkställigheten) i den gällande EU-utlämningslagen.

Enligt 6 § 1 och 2 mom. i grundlagen är alla lika inför lagen. Ingen får utan godtagbart skäl särbehandlas på grund av kön, ålder, ursprung, språk, religion, övertygelse, åsikt, hälsotillstånd eller funktionsnedsättning eller av någon annan orsak som gäller hans eller hennes person. Också artikel 18 i FEUF och artikel 20 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna innehåller bestämmelser om likabehandling och förbud mot diskriminering. I artikel 18 i FEUF föreskrivs det i fråga om medborgare av Europeiska unionen att inom fördragets tillämpningsområde och utan att det påverkar tillämpningen av någon särskild bestämmelse i fördragen, ska all diskriminering på grund av nationalitet vara förbjuden. Enligt artikel 20 i stadgan om de grundläggande rättigheterna är alla människor lika inför lagen. Bestämmelsens tillämpningsområde är inte begränsat till enbart unionsmedborgare. Artikel 21.1 i stadga om de grundläggande rättigheterna innehåller ett allmänt förbud mot diskriminering och i artikel 21.2 föreskrivs det att inom tillämpningsområdet för fördragen, och utan att det påverkar tillämpningen av någon särskild bestämmelse i dem, ska all diskriminering på grund av nationalitet vara förbjuden. Ovan har det redogjorts för att när det gäller lagstiftningen om en europeisk arresteringsorder ska medborgare i en annan medlemsstat i regel behandlas på samma sätt som egna medborgare i enlighet med EU-domstolens avgörandepraxis. EU-domstolen har också i fråga om tredjelandsmedborgare betonat principen om allas likhet inför lagen. Kommissionen har i sitt motiverade yttrande ansett att medlemsstaterna vid det nationella genomförandet ska iakttä artikel 18 i FEUF.

I fråga om ovannämnda bestämmelser har det knappt funnits något nationellt spelrum med tanke på det överträdelseförfarande som kommissionen inlett och Europeiska unionens domstols rättspraxis.

Den föreslagna ändringen av 21 § 4 mom. i EU-utlämningslagen är av betydelse med tanke på det skydd för privatlivet och personuppgifter som tryggas i 10 § i grundlagen. Den rätt att kontrollera uppgifter som föreslås för polisen innebär ett undantag i enlighet med artikel 23 i allmänna dataskyddsförordningen från kravet på ändamålsbegränsning enligt artikel 5 i den förordningen. Den föreslagna ändringen av 4 mom. grundar sig inte direkt på bestämmelserna i rambeslutet, utan i den utnyttjas handlingsutrymmet enligt artikel 23.1 i allmänna dataskyddsförordningen. Den föreslagna kontrollen av uppgifterna i ärendehanteringssystemet för utlänningsärenden är dock nödvändig för att säkerställa verkställigheten av straffrättsliga påföljder i enlighet med rambeslutet. Polisen ska ha rätt att för beredning av ett utlänningsärende i ärendehanteringssystemet för utlänningsärenden kontrollera endast sådana uppgifter om längden på och lagligheten hos vistelsen i landet för den begärs utlämnad som är nödvändiga för behandlingen av ärendet. Den föreslagna bestämmelsen tryggar samtidigt också rätten för den som begärs utlämnad att utlänningsärendet bereds utifrån korrekta uppgifter.

EU-domstolen har i sin rättspraxis i fråga om kravet på ändamålsbegränsning fäst uppmärksamhet bland annat vid hur ändamålen med behandlingen har uttryckts och om regleringen uttryckligen möjliggör behandling av personuppgifterna för något annat ändamål än det för vilket de har samlats in (till exempel dom 20.10.2022, Digi Távközlési és Szolgálató

Kft., punkterna 27 och 29, se även dom 21.6 2022, C-817/19, Ligue des droits humains). Vid sidan av kravet på ändamålsbegränsning har domstolen betonat principen om uppgiftsminimering, enligt vilken personuppgifter som behandlas ska vara adekvata, relevanta och inte för omfattande i förhållande till de ändamål för vilka de behandlas (se till exempel dom den 2.3.2023, C-268/21, Norra Stockholm Bygg AB, punkt 52). Grundlagsutskottet har av hävd vid sidan om kravet på nödvändighet i fråga om behandling av känsliga uppgifter betonat i synnerhet kravet på ändamålsbegränsning. Utskottet har ansett det möjligt att göra bara exakt avgränsade och mycket små undantag från det kravet. Bestämmelserna får inte heller leda till att någon annan verksamhet än den som är förknippad med det ursprungliga ändamålet blir det huvudsakliga ändamålet eller ens ett viktigt ändamål (se GrUU 37/2024 rd, stycke 14, GrUU 40/2021 rd, s. 5 stycke 15, GrUU 15/2018 rd, s. 45, GrUU 1/2018 rd, s. 4 och GrUU 14/2017 rd). Med beaktande av begränsningen av de uppgifter som ska kontrolleras till de uppgifter om vistelsens längd och laglighet i landet som är nödvändiga vid behandlingen av ett utlämningsärende innebär den föreslagna begränsningen av tillämpningen av kravet på ändamålsbegränsning ett exakt och ringa undantag från det ursprungliga ändamålet med uppgifterna. Det är fråga om en nödvändig och proportionell åtgärd för att uppnå det mål som föreskrivs i lagen.

Till den del det i propositionen föreslås motsvarande ändringar i den nordiska utlämningslagen som de ovan beskrivna ändringarna hänvisas det i propositionen till motiveringarna till ändringarna i EU-utlämningslagen.

Lagförslagen kan på ovannämnda grunder behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen (1286/2003) 5 § 1 mom. 4 och 5 punkten och 41 § 3 mom., av dem 41 § 3 mom. sådant det lyder i lag 658/2015,

ändras 5 § 2 mom., 6 § 4 och 6 punkten, 8 §, 21 § 4 mom., 22, 26, 32 och 35 §, 49 § 2 mom., 51 § 3 mom., 53 § 2 mom., 61 § 2 mom. 2 punkten samt 63 och 69 §, av dem 21 § 4 mom. sådant det lyder i lag 779/2013, 35 § sådan den lyder i lag 1237/2019 och 49 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1174/2011, samt

fogas till 2 §, sådan den lyder i lag 621/2012, ett nytt 3 mom. och till 6 § ett nytt 2 mom. som följer:

2 §

Utlämning vid dubbel straffbarhet

I fråga om skatter, avgifter, tullar och valutatransaktioner ska utlämning beviljas även om finsk lagstiftning inte föreskriver samma typ av skatter eller avgifter eller inte innehåller samma slags bestämmelser om skatter, avgifter, tullar eller valutatransaktioner som lagstiftningen i den ansökande medlemsstaten.

5 §

Ovillkorliga grunder för förvägrande

Utlämning ska också förvägras om det i fråga om en allvarligt sjuk person finns vägande och faktiska skäl för att utlämningen utsätter personen för verklig risk för att dennes förväntade livslängd avsevärt förkortas eller hälsotillstånd snabbt, avsevärt och oåterkalleligt försämras, och det utifrån tillgängliga uppgifter inte går att förhindra denna risk inom skäligen tid eller eliminera risken genom senareläggning av verkställigheten med stöd av 47 §. Om risken däremot kan förhindras inom skäligen tid ska en ny tidpunkt för utlämningen överenskommas med den ansökande rättsliga myndigheten.

6 §

Av prövning beroende grunder för förvägrande

Utlämning kan förvägras, om

4) den gärning som ligger till grund för framställningen enligt 1 kap. i strafflagen anses ha begåtts helt eller delvis i Finland eller ombord på ett finskt fartyg eller luftfartyg,

6) framställningen gäller verkställighet av ett frihetsstraff och den som begärs utlämnad är finsk medborgare eller har varit varaktigt bosatt eller vistats i Finland lagligt i minst fem år och anhåller om att få avtjäna frihetsstraffet i Finland,

I fall som avses i 1 mom. 6 punkten är en förutsättning för förvägrande dessutom att förvägrandet kan anses förbättra möjligheterna för den som begärs utlämnad att återanpassa sig till samhället när det straff som har dömts ut åt personen avslutas eller av någon annan särskild orsak. Vid bedömningen kan utöver vistelsens längd beaktas bland annat särskilt vistelsens natur och förutsättningar samt familjeband och språkliga, kulturella, sociala, ekonomiska och andra band som personen har till Finland. Om de band som nämns ovan undantagsvis kan anses vara särskilt betydande, kan utlämning förvägras även om personen har varit varaktigt bosatt eller vistats i Finland i mindre än fem år. Frihetsstraffet ska verkställas i Finland med iakttagande av vad som särskilt föreskrivs om det.

8 §

Villkor för återsändande av den som ska utlämnas

När det beslutas om utlämning av en finsk medborgare eller en person som har varit varaktigt bosatt eller vistats i Finland lagligt i minst fem år för att åtgärder för väckande av åtal ska kunna vidtas, kan som villkor för utlämningen ställas att denne omedelbart efter att domen har vunnit laga kraft återsänds till Finland för att avtjäna ett eventuellt frihetsstraff som har dömts ut, om den som begärs utlämnad i samband med behandlingen av utlämningsärendet har anhållit om att få avtjäna straffet i Finland.

En förutsättning för att villkoret ska kunna ställas är dessutom att de förutsättningar för förvägrande av utlämning som anges i 6 § 1 mom. 6 punkten och 2 mom. uppfylls.

21 §

Underrättelser och förfrågningar till den som begärs utlämnad

Över de åtgärder som har vidtagits ska det upprättas ett protokoll som anger åtgärderna och de uppgifter som har erhållits. Till stöd för de uppgifter som polisen har erhållit har polisen rätt att i ärendehanteringssystemet för utlämningsärenden kontrollera uppgifterna om längden på och lagligheten hos vistelsen i landet för den som begärs utlämnad. Centralkriminalpolisen ska lämna protokollet och övriga handlingar till den behöriga åklagaren.

22 §

Iakttagande av tidsfristerna

Åklagaren ska, efter att i enlighet med 17 § ha fått de handlingar som gäller tagande i förvar, se till att utlämningsärendet behandlas skyndsamt så att domstolen kan iaktta tidsfristerna enligt denna lag.

26 §

Iakttagande av tidsfristerna i tingsrätten

Tingsrätten ska se till att ett utlämningsärende behandlas skyndsamt så att domstolen kan iaktta tidsfrifterna enligt denna lag.

32 §

Tidsfrister

Om den som begärs utlämnad har samtyckt till utlämningen, ska tingsrätten fatta beslut om utlämningen inom tre dagar från den dag då samtycket gavs. Tingsrätten ska dock alltid fatta beslutet inom 26 dagar från den dag då den som begärs utlämnad greps eller annars påträffades i Finland.

Om ett beslut om utlämning i särskilda fall inte kan fattas inom den tidsfrist som anges i 1 mom. eller 41 § 2 mom., ska en underrättelse enligt 35 § 1 eller 2 mom. lämnas till den behöriga myndigheten i den ansökande medlemsstaten. Efter att underrättelsen har lämnats fortsätter de tidsfrister som anges i 1 mom. i denna paragraf och 41 § 2 mom. med 30 dagar så att ärendet avgörs genom ett lagakraftvunnet beslut inom 90 dagar från den dag då den som begärs utlämnad greps eller annars påträffades i Finland.

35 §

Förseningar

Om ett utlämningsärende i särskilda fall inte har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut inom 60 dagar från det att den som begärs utlämnad greps, ska åklagaren omedelbart underrätta den behöriga myndigheten i den ansökande medlemsstaten och ange skälen till förseningen.

Om den som begärs utlämnad har samtyckt till utlämningen och ärendet i särskilda fall inte har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut inom tio dagar från det att samtycket gavs, ska åklagaren på motsvarande sätt lämna en sådan underrättelse som avses i 1 mom.

Om ett utlämningsärende på grund av exceptionella omständigheter inte har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut inom 30 dagar efter att de tidsfrister som anges i 1 och 2 mom. har löpt ut, ska åklagaren underrätta Eurojust och ange skälen till förseningen.

49 §

Uppskov med verkställigheten och tillfällig utlämning

I stället för att skjuta upp verkställigheten av beslutet om utlämning får den domstol som beslutar om utlämningen tillfälligt utlämna personen i fråga till den ansökande medlemsstaten på de villkor som fastställs i en överenskommelse mellan domstolen och den rättsliga myndigheten i den ansökande medlemsstaten. Överenskommelsen om villkoren ska göras skriftligt och innehålla ett omnämnande av att i enlighet med artikel 24.2 i rådets rambeslut om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna 2002/584/RIF är villkoren i överenskommelsen bindande för alla myndigheter i den ansökande medlemsstaten. De villkor som har fastställts i överenskommelsen ska antecknas i domstolens beslut om tillfällig utlämning.

51 §

Beviljande av tillstånd

Beslutet ska fattas inom 26 dagar från det att framställningen inkom till åklagaren.

53 §

Förutsättningarna för en framställning

Framställning om gripande och utlämning till Finland för verkställighet av frihetsstraff kan göras, om en dom som är verkställbar i Finland har meddelats för den gärning som ligger till grund för framställningen och den påföljd som har dömts ut är ett fängelsestraff på minst fyra månader.

61 §

Förbud mot vidareutlämning

Förbudet i 1 mom. tillämpas inte på vidareutlämning till en annan medlemsstat av en person som utlämnats från en medlemsstat till Finland, om

2) det förbud som avses i 58 § 1 mom. inte tillämpas på den utlämnade med stöd av 2 mom. 1 eller 5 punkten i den paragrafen,

63 §

Hörande eller tillfällig överföring före beslutet om utlämning

När en annan medlemsstat gör en framställning om gripande och utlämning för att åtgärder för väckande av åtal ska kunna vidtas, ska den behöriga domstol som beslutar om utlämningen på begäran av den behöriga myndigheten i den ansökande medlemsstaten, innan beslut om utlämning fattas, med iakttagande i tillämpliga delar av lagen om genomförande av direktivet om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området (430/2017) ge sitt samtycke till att

1) den som begärs utlämnad hörs, eller

2) den som begärs utlämnad tillfälligt överförs till den ansökande medlemsstaten.

Hörandet av den som begärs utlämnad utförs av den behöriga rättsliga myndigheten. Villkoren för hörandet ska fastställas genom en överenskommelse mellan den ansökande rättsliga myndigheten och den behöriga domstol som avses i 1 mom.

Den rättsliga myndigheten i den ansökande medlemsstaten och den behöriga domstol som avses i 1 mom. ska komma överens om villkoren och varaktigheten för den tillfälliga överföringen. Den som begärs utlämnad ska kunna återvända till Finland för att närvara vid de förhandlingar som gäller honom eller henne i utlämningsförfarandet.

Den behöriga myndigheten i Finland kan på motsvarande sätt begära att en person som begärs utlämnad från en annan medlemsstat till Finland ska höras eller tillfälligt överföras till Finland.

69 §

Tillstånd till transport

Justitieministeriet beviljar i enlighet med 33 § lagen om utlämning för brott tillstånd till att en person som begärs utlämnad från en medlemsstat eller en stat som inte hör till Europeiska unionen till en annan medlemsstat får transporteras via Finland, om justitieministeriet har fått uppgifter om

- 1) personens identitet och nationalitet,
- 2) att det finns en framställning om utlämning,
- 3) brottets beskaffenhet och brottsrubricering, samt
- 4) omständigheterna kring brottet samt tidpunkten och platsen för detta,

Framställningen om transport får sändas till justitieministeriet på vilket sätt som helst som gör det möjligt att få en skriftlig uppteckning. Justitieministeriet ska meddela sitt beslut på samma sätt.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På framställningar som med stöd av 24 § i den lag som ändras genom denna lag har översänts till tingsrätten före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

2.

Lag

om ändring av lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga nordiska länderna

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga nordiska länderna (1383/2007) 4 § 1 mom. 4 och 5 punkten,
ändras 2 §, 4 § 2 mom., 5 § 4 punkten, 7 §, 18 § 3 mom. och 50 § 2 mom. samt
fogas till 5 § en ny 3 a-punkt och ett nytt 2 mom. som följer:

2 §

Utlämning utan kontroll av dubbel straffbarhet

Utlämning ska beviljas, om det enligt det ansökande nordiska landets lagstiftning för den gärning som ligger till grund för framställningen kan dömas till frihetsstraff eller om den som begärs utlämnad har dömts till ett frihetsstraff som är verkställbart i det nordiska land som gjort framställningen.

4 §

Ovillkorliga grunder för vägran

Utlämning ska också vägras om det i fråga om en allvarligt sjuk person finns vägande och faktiska skäl för att utlämningen utsätter personen för verklig risk för att dennes förväntade livslängd avsevärt förkortas eller hälsotillstånd snabbt, avsevärt och oåterkalleligt försämras, och det utifrån tillgängliga uppgifter inte går att förhindra denna risk inom skälig tid eller eliminera risken genom senareläggning av verkställigheten med stöd av 44 §. Om risken däremot kan förhindras inom skälig tid ska en ny tidpunkt för utlämningen överenskommas med den ansökande rättsliga myndigheten.

5 §

Av prövning beroende grunder för vägran

Utlämning kan vägras, om

3 a) den gärning som ligger till grund för framställningen enligt 1 kap. i strafflagen anses ha begåtts helt eller delvis i Finland eller ombord på ett finskt fartyg eller luftfartyg och gärningen eller en gärning som motsvarar den inte är straffbar i Finland,

4) framställningen gäller verkställighet av ett frihetsstraff och den som begärs utlämnad är finsk medborgare eller har varit varaktigt bosatt eller vistats i Finland lagligt i minst fem år och anhåller om att få avtjäna frihetsstraffet i Finland,

I fall som avses i 1 mom. 4 punkten är en förutsättning för vägran dessutom att vägran kan anses förbättra möjligheterna för den som begärs utlämnad att återanpassa sig till samhället när

det straff som har dömts ut åt personen avslutas eller av någon annan särskild orsak. Vid bedömningen kan utöver vistelsens längd beaktas bland annat särskilt vistelsens natur och förutsättningar samt familjeband och språkliga, kulturella, sociala, ekonomiska och andra band som personen har till Finland. Om de band som nämns ovan undantagsvis kan anses vara särskilt betydande, kan utlämning vägras även om personen har varit varaktigt bosatt eller vistats i Finland i mindre än fem år. Frihetsstraffet ska verkställas i Finland med iakttagande av vad som särskilt föreskrivs om det.

7 §

Villkor för återsändande av den som ska utlämnas

När det beslutas om utlämning av en finsk medborgare eller en person som har varit varaktigt bosatt eller vistats i Finland lagligt i minst fem år för lagföring, kan som villkor för utlämningen ställas att denne omedelbart efter att domen har vunnit laga kraft återsänds till Finland för att avtjäna ett eventuellt frihetsstraff som har dömts ut, om den som begärs utlämnad i samband med behandlingen av utlämningsärendet har anhållit om att få avtjäna straffet i Finland.

En förutsättning för att villkoret ska kunna ställas är dessutom att de förutsättningar för vägran av utlämning som anges i 5 § 1 mom. 4 punkten och 2 mom. uppfylls.

18 §

Underrättelser och förfrågningar till den som begärs utlämnad

Över de åtgärder som har vidtagits ska det upprättas ett protokoll som anger åtgärderna och de uppgifter som har erhållits. Till stöd för de uppgifter som polisen har erhållit har polisen rätt att i ärendehanteringssystemet för utlämningsärenden kontrollera uppgifterna om längden på och lagligheten hos vistelsen i landet för den som begärs utlämnad. Centrankriminalpolisen ska lämna protokollet och övriga handlingar till den behöriga åklagaren.

50 §

Förutsättningarna för en framställning

Framställning om gripande och utlämning till Finland för verkställighet av ett frihetsstraff kan göras, om en dom som är verkställbar i Finland har meddelats för den gärning som ligger till grund för framställningen och den påföljd som har dömts ut är ett fängelsestraff.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På framställningar som med stöd av 21 § i den lag som ändras genom denna lag har översänts till tingsrätten före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Helsingfors den 16 april 2025

Statsminister

Petteri Orpo

Justitieminister Leena Meri

1.

Lag

om ändring av lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen (1286/2003) 5 § 1 mom. 4 och 5 punkten och 41 § 3 mom., av dem 41 § 3 mom. sådant det lyder i lag 658/2015,
ändras 5 § 2 mom., 6 § 4 och 6 punkten, 8 §, 21 § 4 mom., 22, 26, 32 och 35 §, 49 § 2 mom., 51 § 3 mom., 53 § 2 mom., 61 § 2 mom. 2 punkten samt 63 och 69 §, av dem 21 § 4 mom. sådant det lyder i lag 779/2013, 35 § sådana den lyder i lag 1237/2019 och 49 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1174/2011, samt
fogas till 2 §, sådana den lyder i lag 621/2012, ett nytt 3 mom. och till 6 § ett nytt 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

2 §

Utlämning vid dubbel straffbarhet

Utlämning vid dubbel straffbarhet

(ny)

I fråga om skatter, avgifter, tullar och valutatransaktioner ska utlämning beviljas även om finsk lagstiftning inte föreskriver samma typ av skatter eller avgifter eller inte innehåller samma slags bestämmelser om skatter, avgifter, tullar eller valutatransaktioner som lagstiftningen i den ansökande medlemsstaten.

5 §

5 §

Ovillkorliga grunder för förvägrande

Ovillkorliga grunder för förvägrande

Utlämning skall förvägras, om

4) framställningen gäller verkställighet av ett frihetsstraff och den som begärs utlämnad är finsk medborgare och anhåller om att få avtjäna frihetsstraffet i Finland; frihetsstraffet skall verkställas i Finland med iakttagande av vad som särskilt föreskrivs om detta,

(upphävs)

Gällande lydelse

5) den gärning som ligger till grund för framställningen enligt 1 kap. strafflagen anses ha begåtts helt eller delvis i Finland eller ombord på ett finskt fartyg eller luftfartyg och

a) gärningen eller en gärning som motsvarar den inte är straffbar i Finland, eller

b) åtalsrätten för brottet har preskriberats enligt finsk lag, eller ett straff inte längre skulle kunna dömas ut eller verkställas,

Utlämning skall också förvägras om utlämning med hänsyn till personens ålder, hälsotillstånd eller övriga personliga förhållanden eller på grund av särskilda omständigheter av humanitära skäl vore oskäligt och oskäligheten inte kan elimineras genom senareläggning av verkställigheten med stöd av 47 §.

6 §

Av prövning beroende grunder för förvägrande

Utlämning kan förvägras, om

4) den gärning som ligger till grund för framställningen enligt 1 kap. strafflagen anses ha begåtts helt eller delvis i Finland eller ombord på ett finskt fartyg eller luftfartyg och det är ändamålsenligare att behandla saken i Finland,

6) framställningen gäller verkställighet av ett frihetsstraff och den som begärs utlämnad är varaktigt bosatt i Finland och anhåller om att få avtjäna frihetsstraffet i Finland, och det på grund av hans eller hennes personliga förhållanden eller av något annat särskilt skäl är motiverat att frihetsstraffet avtjänas i Finland; frihetsstraffet skall verkställas i Finland med iakttagande av vad som särskilt föreskrivs om detta,

Föreslagen lydelse

(upphävs)

Utlämning ska också förvägras om det i fråga om en allvarligt sjuk person finns vägande och faktiska skäl för att utlämningen utsätter personen för verklig risk för att dennes förväntade livslängd avsevärt förkortas eller hälsotillstånd snabbt, avsevärt och oåterkalleligt försämras, och det utifrån tillgängliga uppgifter inte går att förhindra denna risk inom skälig tid eller eliminera risken genom senareläggning av verkställigheten med stöd av 47 §. Om risken däremot kan förhindras inom skälig tid ska en ny tidpunkt för utlämningen överenskommas med den ansökande rättsliga myndigheten.

6 §

Av prövning beroende grunder för förvägrande

Utlämning kan förvägras, om

4) den gärning som ligger till grund för framställningen enligt 1 kap. i strafflagen anses ha begåtts helt eller delvis i Finland eller ombord på ett finskt fartyg eller luftfartyg,

6) framställningen gäller verkställighet av ett frihetsstraff och den som begärs utlämnad är finsk medborgare eller har varit varaktigt bosatt eller vistats i Finland lagligt i minst fem år och anhåller om att få avtjäna frihetsstraffet i Finland,

I fall som avses i 1 mom. 6 punkten är en förutsättning för förvägrande dessutom att förvägrandet kan anses förbättra möjligheterna för den som begärs utlämnad att återanpassa sig till samhället när det straff som har dömts ut åt personen avslutas eller av någon annan särskild orsak. Vid bedömningen kan utöver vistelsens längd beaktas bland annat särskilt vistelsens natur och förutsättningar samt familjeband och språkliga, kulturella, sociala, ekonomiska och andra band som personen har till Finland. Om de band som nämns ovan undantagsvis kan anses vara särskilt betydande, kan utlämning förvägras även om personen har varit varaktigt bosatt eller vistats i Finland i mindre än fem år. Frihetsstraffet ska verkställas i Finland med iakttagande av vad som särskilt föreskrivs om det.

8 §

Villkor för återsändande av den som ska utlämnas

När det beslutas om utlämning av en finsk medborgare för att åtgärder för väckande av åtal skall kunna vidtas, skall som villkor för utlämningen ställas att den utlämnade omedelbart efter att domen har vunnit laga kraft återsänds till Finland för att avtjäna ett eventuellt frihetsstraff som har dömts ut, om personen i fråga i samband med behandlingen av utlämningsärendet har anhållit om att få avtjäna straffet i Finland.

Är den som begärs utlämnad varaktigt bosatt i Finland, kan det bestämmas om ett villkor enligt 1 mom., om personen i fråga i samband med behandlingen av utlämningsärendet har anhållit om att få avtjäna straffet i Finland och det på grund av hans eller hennes personliga förhållanden eller av något annat särskilt skäl är motiverat att ett eventuellt frihetsstraff får avtjänas i Finland.

8 §

Villkor för återsändande av den som ska utlämnas

När det beslutas om utlämning av en finsk medborgare eller en person som har varit varaktigt bosatt eller vistats i Finland lagligt i minst fem år för att åtgärder för väckande av åtal ska kunna vidtas, kan som villkor för utlämningen ställas att *denne* omedelbart efter att domen har vunnit laga kraft återsänds till Finland för att avtjäna ett eventuellt frihetsstraff som har dömts ut, om *den som begärs utlämnad* i samband med behandlingen av utlämningsärendet har anhållit om att få avtjäna straffet i Finland.

En förutsättning för att villkoret ska kunna ställas är dessutom att de förutsättningar för förvägrande av utlämning som anges i 6 § 1 mom. 6 punkten och 2 mom. uppfylls.

Gällande lydelse

De frihetsstraff som avses i 1 och 2 mom. skall verkställas i Finland med iakttagande av vad som föreskrivs särskilt om detta.

21 §

Underrättelser och förfrågningar till den som begärs utlämnad

Över de åtgärder som har vidtagits ska det upprättas ett protokoll, i vilket ska antecknas åtgärderna samt de uppgifter som har erhållits. Centralkriminalpolisen ska sända protokollet och de övriga handlingarna till den behöriga åklagaren.

22 §

Iakttagande av tidsfristerna

Åklagaren skall, efter att i enlighet med 17 § ha fått de handlingar som gäller tagande i förvar, se till att utlämningsärendet behandlas utan dröjsmål så att domstolen kan iaktta tidsfristerna enligt denna lag.

26 §

Iakttagande av tidsfristerna i tingsrätten

Tingsrätten skall se till att ett utlämningsärende behandlas utan dröjsmål så att domstolen kan iaktta tidsfristerna enligt denna lag.

32 §

Tidsfrister

Om den som begärs utlämnad har samtyckt till utlämningen, skall tingsrätten fatta beslut om utlämningen inom tre dagar från den dag då samtycket gavs. Tingsrätten skall dock

Föreslagen lydelse

21 §

Underrättelser och förfrågningar till den som begärs utlämnad

Över de åtgärder som har vidtagits ska det upprättas ett protokoll, *som anger* åtgärderna och de uppgifter som har erhållits. *Till stöd för de uppgifter som polisen har erhållit har polisen rätt att i ärendehanteringssystemet för utlämningsärenden kontrollera uppgifterna om längden på och lagligheten hos vistelsen i landet för den som begärs utlämnad.* Centralkriminalpolisen ska lämna protokollet och övriga handlingar till den behöriga åklagaren.

22 §

Iakttagande av tidsfristerna

Åklagaren ska, efter att i enlighet med 17 § ha fått de handlingar som gäller tagande i förvar, se till att utlämningsärendet behandlas *skyndsamt* så att domstolen kan iaktta tidsfristerna enligt denna lag.

26 §

Iakttagande av tidsfristerna i tingsrätten

Tingsrätten ska se till att ett utlämningsärende behandlas *skyndsamt* så att domstolen kan iaktta tidsfristerna enligt denna lag.

32 §

Tidsfrister

Om den som begärs utlämnad har samtyckt till utlämningen, ska tingsrätten fatta beslut om utlämningen inom tre dagar från den dag då samtycket gavs. Tingsrätten ska dock alltid

Gällande lydelse

alltid fatta beslutet inom 26 dagar från den dag då den som begärs utlämnad greps eller annars påträffades i Finland. *Om beslutet av särskilda skäl inte kan fattas inom den nämnda tiden, skall det fattas så snart som möjligt.*

35 §

Förseningar

Om ett utlämningsärende inte har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut inom 60 dagar från det att den som begärs utlämnad greps, ska åklagaren underrätta den behöriga myndigheten i den ansökande medlemsstaten och ange skälen till förseningen.

Om den som begärs utlämnad har samtyckt till utlämningen och ärendet inte har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut inom tio dagar från det att samtycket gavs, ska åklagaren på motsvarande sätt lämna en sådan underrättelse som avses i 1 mom.

Om ett utlämningsärende inte har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut inom 30 dagar efter att de tidsfrister som anges i 1 och 2 mom. har löpt ut, ska åklagaren underrätta Eurojust och ange skälen till förseningen.

41 §

Domförhet och skyndsam behandling

Föreslagen lydelse

fatta beslutet inom 26 dagar från den dag då den som begärs utlämnad greps eller annars påträffades i Finland.

Om ett beslut om utlämning i särskilda fall inte kan fattas inom den tidsfrist som anges i 1 mom. eller 41 § 2 mom., ska en underrättelse enligt 35 § 1 eller 2 mom. lämnas till den behöriga myndigheten i den ansökande medlemsstaten. Efter att underrättelsen har lämnats fortsätter de tidsfrister som anges i 1 mom. i denna paragraf och 41 § 2 mom. med 30 dagar så att ärendet avgörs genom ett lagakraftvunnet beslut inom 90 dagar från den dag då den som begärs utlämnad greps eller annars påträffades i Finland.

35 §

Förseningar

Om ett utlämningsärende *i särskilda fall* inte har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut inom 60 dagar från det att den som begärs utlämnad greps, ska åklagaren *omedelbart* underrätta den behöriga myndigheten i den ansökande medlemsstaten och ange skälen till förseningen.

Om den som begärs utlämnad har samtyckt till utlämningen och ärendet *i särskilda fall* inte har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut inom tio dagar från det att samtycket gavs, ska åklagaren på motsvarande sätt lämna en sådan underrättelse som avses i 1 mom.

Om ett utlämningsärende *på grund av exceptionella omständigheter* inte har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut inom 30 dagar efter att de tidsfrister som anges i 1 och 2 mom. har löpt ut, ska åklagaren underrätta Eurojust och ange skälen till förseningen.

41 §

Domförhet och skyndsam behandling

Gällande lydelse

Om tidsfristen i 2 mom. av särskilda skäl inte kan iakttas, ska ärendet avgöras så snart som möjligt.

49 §

Uppskov med verkställigheten och tillfällig utlämning

I stället för att skjuta upp verkställigheten av beslutet om utlämning får domstolen tillfälligt utlämna personen i fråga till den ansökande medlemsstaten. En person som avtjänar ett fängelsestraff i Finland får utlämnas endast för en pågående rättegång i den ansökande medlemsstaten. Tingsrätten ska i sitt beslut anteckna när den som har blivit tillfälligt utlämnad senast ska återsändas till Finland och övriga villkor för den tillfälliga utlämningen. I beslutet ska även anges att den ansökande staten är skyldig att iakttå villkoren för den tillfälliga utlämningen. Beslutet om tillfällig utlämning får börja verkställas när den behöriga myndigheten i den ansökande staten skriftligen har meddelat att den förbinder sig att iakttå de villkor som tingsrätten har bestämt.

51 §

Beviljande av tillstånd

Beslutet skall fattas inom 30 dagar från det att framställningen inkom till åklagaren. *Om beslutet av särskilda skäl inte kan fattas inom denna tid, skall det fattas så snart som möjligt.*

53 §

Förutsättningarna för en framställning

Framställning kan göras om gripande och utlämning till Finland för att ett frihetsstraff skall kunna verkställas, om en verkställbar dom har meddelats i Finland för den gärning som ligger till grund för framställningen och

Föreslagen lydelse

(upphävs)

49 §

Uppskov med verkställigheten och tillfällig utlämning

I stället för att skjuta upp verkställigheten av beslutet om utlämning får *den domstol som beslutar om utlämningen* tillfälligt utlämna personen i fråga till den ansökande medlemsstaten *på de villkor som fastställs i en överenskommelse mellan domstolen och den rättsliga myndigheten i den ansökande medlemsstaten. Överenskommelsen om villkoren ska göras skriftligt och innehålla ett omnämnande av att i enlighet med artikel 24.2 i rådets rambeslut om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna 2002/584/RIF är villkoren i överenskommelsen bindande för alla myndigheter i den ansökande medlemsstaten. De villkor som har fastställts i överenskommelsen ska antecknas i domstolens beslut om tillfällig utlämning.*

51 §

Beviljande av tillstånd

Beslutet ska fattas inom 26 dagar från det att framställningen inkom till åklagaren.

53 §

Förutsättningarna för en framställning

Framställning *om gripande och utlämning till Finland för verkställighet av frihetsstraff kan göras, om en dom som är verkställbar i Finland har meddelats* för den gärning som ligger till grund för framställningen och om

Gällande lydelse

om den påföljd som har dömts ut är ett fängelsestraff på minst fyra månader.

61 §

Förbud mot vidareutlämning

Förbudet i 1 mom. tillämpas inte på vidareutlämning till en annan medlemsstat av en person som utlämnats från en medlemsstat till Finland, om

2) den utlämnade har samtyckt till att bli utlämnad och har avstått från att återropa förbudet i 1 mom.,

63 §

Hörande före beslutet om utlämning

När en annan medlemsstat gör en framställning om gripande och utlämning för att åtgärder för väckande av åtal skall kunna vidtas, skall den behöriga myndigheten enligt lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden (4/1994), innan beslut om utlämningen fattas, på begäran av den ansökande medlemsstaten ge sitt samtycke till att den som begärs utlämnad hörs i enlighet med den nämnda lagen.

Föreslagen lydelse

den påföljd som har dömts ut är ett fängelsestraff på minst fyra månader.

61 §

Förbud mot vidareutlämning

Förbudet i 1 mom. tillämpas inte på vidareutlämning till en annan medlemsstat av en person som utlämnats från en medlemsstat till Finland, om

2) *det förbud som avses i 58 § 1 mom. inte tillämpas på den utlämnade med stöd av 2 mom. 1 eller 5 punkten i den paragrafen,*

63 §

*Hörande **eller tillfällig överföring** före beslutet om utlämning*

När en annan medlemsstat gör en framställning om gripande och utlämning för att åtgärder för väckande av åtal ska kunna vidtas, *ska* den behöriga domstol som beslutar om utlämningen på begäran av den behöriga myndigheten i den ansökande medlemsstaten, innan beslut om utlämning fattas, med iakttagande i tillämpliga delar av lagen om genomförande av direktivet om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området (430/2017) ge sitt samtycke till att

- 1) den som begärs utlämnad hörs, eller
- 2) den som begärs utlämnad tillfälligt överförs till den ansökande medlemsstaten.

Hörandet av den som begärs utlämnad utförs av den behöriga rättsliga myndigheten. Villkoren för hörandet ska fastställas genom en överenskommelse mellan den ansökande rättsliga myndigheten och den behöriga domstol som avses i 1 mom.

Den rättsliga myndigheten i den ansökande medlemsstaten och den behöriga domstol som avses i 1 mom. ska komma överens om villkoren och varaktigheten för den tillfälliga överföringen. Den som begärs utlämnad ska

Gällande lydelse

Den behöriga myndighet som avses i 1 mom. kan på motsvarande sätt begära att en person som begärs utlämnad från en annan medlemsstat till Finland skall höras.

69 §

Tillstånd till transport

Justitieministeriet beviljar i enlighet med 33 § lagen om utlämning för brott tillstånd till att en person som begärs utlämnad från en medlemsstat eller en stat som inte hör till Europeiska unionen till en annan medlemsstat får transporteras via Finland, om justitieministeriet har fått uppgifter om

- 1) personens identitet och nationalitet,
- 2) att det finns en framställning om utlämning,
- 3) brottets beskaffenhet och brottsrubricering, samt
- 4) omständigheterna kring brottet, inbegripet tidpunkt och plats.

Tillstånd får inte beviljas om den person som begärs utlämnad är finsk medborgare och utlämningen avser verkställighet av ett frihetsstraff och den som begärs utlämnad inte har samtyckt till att transporteras via Finland.

Om den som begärs utlämnad är finsk medborgare och utlämningen avser åtgärder för väckande av åtal skall som villkor för utlämning ställas att den som begärs utlämnad omedelbart efter att domen vunnit laga kraft återsänds till Finland för att här avtjäna ett eventuellt frihetsstraff, om han eller hon har anhållit om att få avtjäna sitt straff i Finland. Frihetsstraffet skall verkställas i Finland med iakttagande av vad som särskilt föreskrivs om det.

Framställningen om transport får sändas till justitieministeriet på vilket sätt som helst som gör det möjligt att få en skriftlig uppteckning. Justitieministeriet skall meddela sitt beslut på samma sätt.

Föreslagen lydelse

kunna återvända till Finland för att närvara vid de förhandlingar som gäller honom eller henne i utlämningsförfarandet.

Den behöriga myndigheten i Finland kan på motsvarande sätt begära att en person som begärs utlämnad från en annan medlemsstat till Finland ska höras *eller tillfälligt överförs till Finland.*

69 §

Tillstånd till transport

Justitieministeriet beviljar i enlighet med 33 § lagen om utlämning för brott tillstånd till att en person som begärs utlämnad från en medlemsstat eller en stat som inte hör till Europeiska unionen till en annan medlemsstat får transporteras via Finland, om justitieministeriet har fått uppgifter om

- 1) personens identitet och nationalitet,
- 2) att det finns en framställning om utlämning,
- 3) brottets beskaffenhet och brottsrubricering, samt
- 4) omständigheterna kring brottet samt tidpunkten och platsen för detta,

Framställningen om transport får sändas till justitieministeriet på vilket sätt som helst som gör det möjligt att få en skriftlig uppteckning. Justitieministeriet ska meddela sitt beslut på samma sätt.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

*Denna lag träder i kraft den 20 .
På framställningar som med stöd av 24 § i
den lag som ändras genom denna lag har
översänts till tingsrätten före ikraftträdandet
av denna lag tillämpas de bestämmelser som
gällde vid ikraftträdandet.*

2.

Lag

om ändring av lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga nordiska länderna

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga nordiska länderna (1383/2007) 4 § 1 mom. 4 och 5 punkten,
ändras 2 §, 4 § 2 mom., 5 § 4 punkten, 7 §, 18 § 3 mom. och 50 § 2 mom. samt
fogas till 5 § en ny 3 a-punkt och ett nytt 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

2 §

*Utlämning utan kontroll av dubbel
straffbarhet*

*Utlämning utan kontroll av dubbel
straffbarhet*

Utlämning ska beviljas, om det enligt det ansökande nordiska landets lagstiftning för den gärning som ligger till grund för framställningen kan dömas till frihetsstraff eller om den som begärs utlämnad har dömts till frihetsstraff i det nordiska land som gjort framställningen.

Utlämning ska beviljas, om det enligt det ansökande nordiska landets lagstiftning för den gärning som ligger till grund för framställningen kan dömas till frihetsstraff eller om den som begärs utlämnad har dömts till *ett* frihetsstraff *som är verkställbart* i det nordiska land som gjort framställningen.

4 §

4 §

Ovillkorliga grunder för vägran

Ovillkorliga grunder för vägran

Utlämning ska vägras, om

4) framställningen gäller verkställighet av ett frihetsstraff och den som begärs utlämnad är finsk medborgare och anhåller om att få avtjäna frihetsstraffet i Finland; frihetsstraffet ska verkställas i Finland med iakttagande av vad som särskilt föreskrivs om detta,

(upphävs)

5) den gärning som ligger till grund för framställningen enligt 1 kap. i strafflagen anses ha begåtts helt eller delvis i Finland eller ombord på ett finskt fartyg eller luftfartyg och gärningen eller en gärning som motsvarar den inte är straffbar i Finland,

(upphävs)

Gällande lydelse

Utlämning ska också vägras om utlämning med hänsyn till personens ålder, hälsotillstånd eller övriga personliga förhållanden eller på grund av särskilda omständigheter av humanitära skäl vore oskäligt och oskäligheten inte kan elimineras genom senareläggning av verkställigheten med stöd av 44 §.

5 §

Av prövning beroende grunder för vägran

Utlämning kan vägras, om

(ny)

4) framställningen gäller verkställighet av ett frihetsstraff och den som begärs utlämnad är varaktigt bosatt i Finland och anhåller om att få avtjäna frihetsstraffet i Finland, och det på grund av hans eller hennes personliga förhållanden eller av något annat särskilt skäl är motiverat att frihetsstraffet avtjänas i Finland; frihetsstraffet ska verkställas i Finland med iakttagande av vad som särskilt föreskrivs om detta,

Föreslagen lydelse

Utlämning ska också vägras om *det i fråga om en allvarligt sjuk person finns vägande och faktiska skäl för att utlämningen utsätter personen för verklig risk för att dennes förväntade livslängd avsevärt förkortas eller hälsotillstånd snabbt, avsevärt och oåterkalleligt försämras, och det utifrån tillgängliga uppgifter inte går att förhindra denna risk inom skälig tid eller eliminera risken genom senareläggning av verkställigheten med stöd av 44 §. Om risken däremot kan förhindras inom skälig tid ska en ny tidpunkt för utlämningen överenskommas med den ansökande rättsliga myndigheten.*

5 §

Av prövning beroende grunder för vägran

Utlämning kan vägras, om

3 a) *den gärning som ligger till grund för framställningen enligt 1 kap. i strafflagen anses ha begåtts helt eller delvis i Finland eller ombord på ett finskt fartyg eller luftfartyg och gärningen eller en gärning som motsvarar den inte är straffbar i Finland,*

4) *framställningen gäller verkställighet av ett frihetsstraff och den som begärs utlämnad är finsk medborgare eller har varit varaktigt bosatt eller vistats i Finland lagligt i minst fem år och anhåller om att få avtjäna frihetsstraffet i Finland,*

I fall som avses i 1 mom. 4 punkten är en förutsättning för vägran dessutom att vägran kan anses förbättra möjligheterna för den som begärs utlämnad att återanpassa sig till samhället när det straff som har dömts ut åt personen avslutas eller av någon annan särskild orsak. Vid bedömningen kan utöver vistelsens längd beaktas bland annat särskilt vistelsens natur och förutsättningar samt familjeband och språkliga, kulturella, sociala, ekonomiska och andra band som personen har till Finland. Om de band som nämns ovan

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

undantagsvis kan anses vara särskilt betydande, kan utlämning vägras även om personen har varit varaktigt bosatt eller vistats i Finland i mindre än fem år. Frihetsstraffet ska verkställas i Finland med iakttagande av vad som särskilt föreskrivs om det.

7 §

7 §

Villkor för återsändande av den som ska utlämnas

Villkor för återsändande av den som ska utlämnas

När det beslutas att en finsk medborgare ska utlämnas för lagföring ska det som villkor för utlämningen ställas att den utlämnade omedelbart efter det att domen har vunnit laga kraft återsänds till Finland för att avtjäna ett eventuellt frihetsstraff som har dömts ut, om personen i fråga i samband med behandlingen av utlämningsärendet har anhållit om att få avtjäna straffet i Finland.

När det beslutas om utlämning av en finsk medborgare eller en person som har varit varaktigt bosatt eller vistats i Finland lagligt i minst fem år för lagföring, kan som villkor för utlämningen ställas att *denne* omedelbart efter att domen har vunnit laga kraft återsänds till Finland för att avtjäna ett eventuellt frihetsstraff som har dömts ut, om *den* som begärs utlämnad i samband med behandlingen av utlämningsärendet har anhållit om att få avtjäna straffet i Finland.

Är den som begärs utlämnad varaktigt bosatt i Finland, kan det bestämmas om ett villkor enligt 1 mom., om personen i fråga i samband med behandlingen av utlämningsärendet har anhållit om att få avtjäna straffet i Finland och det på grund av hans eller hennes personliga förhållanden eller av något annat särskilt skäl är motiverat att ett eventuellt frihetsstraff får avtjänas i Finland.

En förutsättning för att villkoret ska kunna ställas är dessutom att de förutsättningar för vägran av utlämning som anges i 5 § 1 mom. 4 punkten och 2 mom. uppfylls.

De frihetsstraff som avses i 1 och 2 mom. ska i Finland verkställas med iakttagande av vad som föreskrivs särskilt om detta.

18 §

18 §

Underrättelser och förfrågningar till den som begärs utlämnad

Underrättelser och förfrågningar till den som begärs utlämnad

Över de åtgärder som har vidtagits ska upprättas ett protokoll som anger åtgärderna och de uppgifter som har erhållits. Centrakriminalpolisen ska lämna protokollet

Över de åtgärder som har vidtagits ska det upprättas ett protokoll som anger åtgärderna och de uppgifter som har erhållits. *Till stöd för de uppgifter som polisen har erhållit har polisen rätt att i ärendehanteringssystemet för*

Gällande lydelse

och övriga handlingar till den behöriga åklagaren.

50 §

Förutsättningarna för en framställning

Framställning kan göras om gripande och utlämning till Finland för att ett frihetsstraff ska kunna verkställas, om en verkställbar dom har meddelats i Finland för den gärning som ligger till grund för framställningen och om den påföljd som har dömts ut är ett fängelsestraff.

Föreslagen lydelse

utlänningsärenden kontrollera uppgifterna om längden på och lagligheten hos vistelsen i landet för den som begärs utlämnad. Centrakriminalpolisen ska lämna protokollet och övriga handlingar till den behöriga åklagaren.

50 §

Förutsättningarna för en framställning

Framställning om gripande och utlämning till Finland för verkställighet av ett frihetsstraff kan göras, om en dom som är verkställbar i Finland har meddelats för den gärning som ligger till grund för framställningen och den påföljd som har dömts ut är ett fängelsestraff.

*Denna lag träder i kraft den 20 .
På framställningar som med stöd av 21 § i den lag som ändras genom denna lag har översänts till tingsrätten före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.*
